

Pustite male k' meni priti, ne brante njim,
kajti takih je Boxjo kralestvo. Luk. 18, 16.

VELIKI
KATEHIZEM,
TO JE,
KNIGA
KER8ANSKO - KATOL8KEGA
N A V U K A
VU PITANJAH INO ODGOVORIH.

Drugokrat na svetlo dal

Peter Dainko,
tehant, volnega okraja priglednik ino farmester
pri
Veliki Nedeli.

V' RADGONI,
v' Alojz Wajcinger'ovem i knigisi.

Im vorliegenden Werke: Der grosse Katechismus etc. wird nichts gefunden, was der katholischen Glaubens- oder Sittenlehre entgegen wäre, und wird gegen die Drucklegung in geistlicher Beziehung kein Anstand gestellt. — Oder in windischer Sprache:

V' nazoqni knigi: Veliki Katehizem i. t. d. niq ne je najti, kaj bi bilo proti katolskemi vernemi ali zaderzavanskemi navuki, ino zato v' duhovnemi ogledi sme natisnjena biti.

Von dem fürstbischöflich Seekauer Ordinariate zu Gratz
am 1. May 1833.

ROMAN, mp.

Joseph Prasch, mp.
Cons. Seer.

Reimprimatur.

Vom k. k. steyerm. Gubernium in Gratz am 19. May 1833.

Franz Krabath, mp.
Gub. Rath.

Vorgemerkt.

Vom k. k. Bücherrevisionsamte in Gratz am 21. May 1833.

Schödl, mp.

PREDGOVOR.

Da vsaki jezik imá svoje lastne glase, so tudi vsakemi, či ga kdo kratko ino prav pisati yé, ino xeli, da bi ga drugi dobro razuméli, lastne pismence (knixne čerke) potrebne.

Tak najdemo xe pri starih Grekih, poznej pri Latinih, ino v' naših dnevih pri vših podvučenéših narodih za njihove lastne jezične glase tudi več ali menje lastnih pismenc.

Ravno za tega volo, dragi Slovénec! najdeš tudi ti v' nazóčnih knigah naměsto starih pismenc neke novozebráne kračéše ino pravéše znamle, s' kerimi se drugega nikaj ne iše, kak lepoto tvojega jako imenitnega jezika že bole povisati.

Tote novozebrane znamle pa so nikak ne opervič novozmislene, temoč le od tistih prijátelov našega daleč razširjanega jezika semvzéte, keri so xe davno pred nami hvale vredno za lepi Slovenski jezik ino dobroserčni narod totega jezika skerbéli.

Tudi se ne prikaxejo tote novozebráne znamle med nami v' toti knigi opervič, temoč veliko Slovenskih kníg se je vu naših dnevih z' njimi

xe na svetlo dalo ino v' kratkemi časi skazalo,
da Slovenci lexej ino rajši svoje knige v' totih,
kak pa vu starih znamlah berejo.

Misli se zato brez vse skerbi, de bode se
tudi vsaki drugi Slovenec, keri koli Slovenske
knige z' totimi novimi pismencami že opervič
pred sé dobí, toti hasek hitro sám spoznal ino
Slovenske knige skoro z' dosta vekšim veseljom
v' nazóqnih, kak pa vu starih znamlah bral.

Teliko več se to dá obečati, da je vsaki,
keri le nekaj pismo rázumi, toto potrebo xe
duge leta vidil ino s' poti iméti htél.

Spôdoba ino pomenenje totih novozebranih
pismenc je tako: a, b, c, d, e, f, g, h, i, j,
k, l, m, n, o, p, r, s, š, z, x, t, u, v, q.

Vse se izgovárjajo, kak prejdoč. Le prido-
qe so novo zapomniti:

e	sunce, mesec, serce, namesto starih z			
s	sé si sè nasitil,	—	—	f
š	vaza paša lepša,	—	—	fh
z	zemla, zakon, merzlo,	—	—	s
x	xelim duxnost,	—	—	sh
q	rečem več častiti,	—	—	zq

Svetléši navuk za hitro ino lehko branje
Slovenskih knig glej abecedno knixico.

PREDGOVOR.

L V' ūemi naboxnost obstoijí? Kaj je zadni
konec ino hasek razodéte vere?

Naboxnost obstoji vu spoznanji ino načini,
Boga ūastiti ino moliti. Zadni konec razodéte
vere je Boxja ūást. Hasek pa, kerega ludjé iz
Boxje vere imájo, je njihovo večno zveličanje,
ino tudi xe na zemli njihova naj vekša sreča.
Nikdo ne dvojí, da pravoverniki skoz razodéto
naboxnost večno zveličanje dosegnejo, ino da
ona posébno na to stréxe; le tega vsaki ne ra-
zumi, kak Boxja vera tudi xe na zemli nas naj
bole srečne narédi. To se zato more tu poká-
zati: Razveselénja puni navuki od Boxje previd-
nosti, keri celi svet ino vso godénje na njemi
ravná, nas narédi z' našim stanom, kaki si on
coli bodi, dovolne. Boxje zapovedi povisávajo
pravo posvetno srečo mnogoterih īlovéujih to-
várstvov xe občinski skos pokôrnost, kero ȳter-
ta zapoved ne poveli samo otrôkom proti njihó-
vim staršom, temoč tudi podloxnim proti njihó-
vim naprejpostávlenim, keri so pozváni, naj
pravo dovolnost īlovenjega továrstva išejo ino

zderxávajo. Boxje zapovedí povisávajo tudi pravo srečo vsakega ɻovéka že zoseb, da nam vse to oslobodijo, kaj k' pravi sreči ino dovólnosti sliši. Tak nám peta Boxja zapoved oslobodi xiv-lénje, ɻesta pa med hixnimi zakonci zvestost, vsim vkup ino vsakemi zoseb dugo zdravje ino telne ino dušne moći, kere se skoz neqistost pokvaríjo. Sedma nam oslobodi našo lást, osma našo poqtenje. Devéta ino deséta pa nam naše xéle ino zroke mnogega zlega odderxáva.

II. Kak prídemo k' znanji Boxje vere? Kde se znajde kratki zapopádek prave naboxnosti?

K' znanji Boxjega razodenja, kero je vsakimi Kristjani vediti potrébno, pridemo skos Kategízem, to je, skos knigo Keršansko-Katolskega navuka.

Tota kniga nas vuqí:

1. od tega, kaj vsaki Katolski Kristján imá verjéti;
2. od tega, kaj vsaki naj vqiní, da bi se zvelíqal.

To, kaj vsaki Katolski Kristján imá verjéti, se imenujejo verni navuki. To so navuki, kere za resne iméti moremo, qí si zveliqani biti xelimo.

To pa, kaj vsaki naj vqiní, da bi se zvelíqal, se velijo zaderxávanski navuki, ali

zapovedi za našo zaderxávanje. Njih ne smejmo samo znati, temoč tudi spuniti nje moremo.

1. *Verni navuki.*

Naj imenitnési verni navuki stojijo v' apostolski véri ; znajde pà se tudi že v' ovih glavah Keržinsko Katolskega navuka veç vernih navukov, posébno v' glavi od svetih sakramentov. Naj imenitnési verni navuki se kratko tak zapopádnejo :

a) Boxjo bítje, njegove lastnosti.

Predne duxnosti, kere se iz znanja Boxjih lastnosti nadájo.

Je en Bog; on je od samsebe naj popunéso, ino zato naše lubavi ino qasti naj vrednéso bitje; on je stvoritel, zderxávavec, ino ladavec vsih reči, proti nam naj dobrotliveši, ino proti xalostnim grešnikom milostíven. Človek ga ne smej samo spoznati, krez vse lubiti ino njegovo volo spuniti; on se ga more tudi bojati, da je vsega-vedóqi ino vsezna, da je naj svetéši ino vse, kaj je hudo, odmetáva, ino kak naj praviqnéši kaštiga.

b) Predni razodéti navuki od treh Boxjih osób.

Boxjo razodenje nas vuqi, da so tri Boxje osóbe edne naravi ino ednega bitja, Oqa, Sin ino Sveti Duh; ono nas tudí vuqi, da je Bog Oqa vse stvoril, da je druga Boxja osóba človek postála, naj bi za naše grehe zadosta vcinila, nas skos svojo terpljenje ino smert z' ne-

beskim Očetom sprijaznila, od večnega pogublenja rešila, nas krepot vučila, ino nam priklad za nasledovanje dala; da nas Bog Sveti Duh vu svetemi kersti, ino skoz vredno doségnenje drugih svetih sakramento v posvečava, ali posvečenje v' nas pomnoxáva.

c) Od Kristusa sporóčene pomoči k' našem zveličanju.

Boxji Sin Kristus Jezus postanoči človek je premišlavanje Boxjih zapovedi, molitvo ino slete sakramente kak pripomóči k' našem zveličanju sporóčil; on nas je sam moliti, ino tudi keržansko pravico skos to vučil, da nas je od hudega odpomínjal ino na dobro ali na krepot primárjal. On je tudi cirkvo, vidlivo zebránje svojih vernikov spočél, kere vudi vsi tisti biti morejo, ki si zveličanje xelijo; on je poslal Svetega Duha, keri vso resnico vučí; on je oběyal pri svojih vernikih ostati noter do konca sveta. Cirkva je stup ino terdina resnice, njej slíši oblast, dvojoréči vu vernih ino zaderxávanskih navukih razloqiti; ona imá Jezu-Krista za nevidítnega, Rimskega papexa pa za viditnega vajvoda,

d) Od človečjega stana,

Perya dva človéka sta resen od Boga pravljena ino po njegovi pripodobi stvorjena; alipá skos svojvolno prelomlenje Boxje zapovedi sta se pohujšala. Dobremi sta se odvernula ino na hudo prevzela. Njujni greh je nas ob snečépo

milost spravil ino na hudo prenēsel. Mi se zato hudobni otrôki na svet porodímo, ino ſe le ſkos sveti sakrament kersta otrôki ino prijateli Boxji ino vudi Kristuſove cirkve postanemo. Skos kerst ſe pervih staršov greha ravnō tak miſjemo ino osnaximo, kak ſe ſkos sakrament pokóre od duga tistih grehov reſimo, kere po kerſti vyuſinimo. Polek tega pa ſe le ostánemo duxni za naſe grehe uasne kaſtige terpēti. Kaſtige pervega greha ſo mnogotére telne ino duſne texáve ino slabosti, posebno pa smert. Smert obſtoji v' loqenji duſe od tela. Človečja duſa je uisti duh, bitje, kero v' nas misli ino voli. Naſa duſa je nevmerjoča ino bode na vse veke xivéla. Ona bode potém, kak človek dobro ali hudo dela, po smerti plačana ali kaſtigana. Tela mertvih ludi bodo na konci sveta vstanule, vsako telo bode s' svojo duſo pa zedínjeno. Ludjé bodo tē vsi vkup od Jezu-Krista ſojeni, ino dobili ali večno plačo v' nebésah, ali večno kaſtigo v' pekli.

2. Zaderxávanski navuki.

Zaderxávanski navuki nas vuuſíjo, naſo zaderxávanje tak ravnáti, da ſe Bogi dopádne.

a) Od duxnosti.

Duxnosti so dela, kere smo duxni oprávlati. Obqinski navuk od naſih duxnosti je v' deſetih Boxjih zapovedah zapopádnjen. Neke poſébne duxnosti prídejo tudi v' glavi od Keršanskega vupanja, od svetih sakramentov, ino po-

sébno v' glavi od Keršanske pravice naprej, ino se v' totih delih Keršanskega navuka razloxijo, Duxnosti pà se tudi tak razstaviti dajo: Duxnosti so mnogotere, najmreč: proti Bogi, proti sebi samemi, ino proti blixnem. Tote so za vsakega, niéden ne smej biti v' njih nepodvrujen.

b) Predna zapoved Keršanskih zaderxávanskih navukov.

Predna zapoved Keršanskih zaderxávanskih navukov je: Vúni iz lubavi proti Bogi vse, kaj se Boxjim popunostam priméri, kaj se tì iz Boxjih popunosti dava za duxnost, ino kaj je po njegovi razodéti voli dostoyno; vúni, kaj Jezusov navuk veli, kaj tvojo lastno, resnično, naj boljšo srečo, ino popuno dovolnost tvojega blixnega povisáva. Popusti vse, kaj je hudo. Lubi blixnega, kak sebe samega. Bodi kreposten.

c) Kaj je krepost?

Keršansko krepost, od kere se v' navuki čiste naboxnosti govorí, nam kniga Keršanskega navuka tak popíše: Keršanska krepost, obqinski povédano, je dár, kerega Bog s' posvečéjo milostjo v' našo dušo vlejva, naj bi našo volo za take dela pripravil, kere so po Jezu-Kristovi zapovedi dostoynje ino večnega xivlenja vredne.

Krepost, v' obqinski besedi, je le edna, ino obstoji v' možni voli, brezi vsega izvzétja, Boxjim, Jezu-Kristovim, ino njegove cirkve zapovedam, ino tudi vestnemi povelenji se pokorno skazati, Iz tote predne kreposti izhajajo vse

posébne krepsti, kere se po svojih spošétnih zrokih ali Boxje, ali zaderxávanske krepsti velijo, ino od svojih mnogotérih reči tudi mnogotére iména imájo.

d) Kaj je poboxnost?

Ludjé, keri so za Boga volo krepstni, se imenujejo poboxni. Poboxnost ne obstojí vu lastnomisléqem, zosebnemi ino nepostenemi xivlenji, temoq vu prevéni skerbi, to vqiníti, kaj se Bogi dopádne; poboxnost zato obstoji v' oprávlanji takih krepsti, za Boga volo, kere naj vekso dobróto človéqjega továrstva povisávajo. Vxivanje reči totega sveta je poboxnosti ne protivno; kajti poboxnost prepové le hudo vxivanje posvetnih reči.

III. Kak se naboxnost more skazati?

Naboxnost, kak se je xe v' zaqétki reklo, se more skos to skazati, da Boga spoznamo, qastímo ino molimo.

1. *Kdo imá naboxnost?*

Naboxnost imá le tisti, keri skaxe qast za Boga ino Boxje reči, keri vu vsakemi svojemi qinenji ino popusénji Boga pred oqmí imá, keri je prevéno pripravlén ino maren, se po Boxji voli ravnáti, keri Boga tak moli ino qastí, kak Bog moljen ino qasten biti qé. Is tega se vidi, da se naboxnost znotra ino zvuna more oprávláti.

2. Kak se naboxnost znotra oprávla?

Znotra se naboxnost oprávla, či nad Boxjim razodenjom brez vsega dvojenja imámo dopádnenje, ino se tém, kaj cirkva razlóqi ino povelí, pokorno podloxi, se na Boga zanésemo ino ga lubimo; či svojo serce k' Bogi povzdignemo ino ga za njegovo pomoč prosimo, ino z' Boxjo pripomóžjo vse zvesto delamo; či smo pripravleni njemi sluxiti; či smo možno k'redi, na njegovi naj svetéši voli iméti dopádnenje, ino jò zvesto spuníti.

3. Kak se naboxnost zvuna oprávla?

Zvuna se naboxnost oprávla skos popuno spunenje Boxjih ino cirkvenih zapovedi, skoz oqivestno molítbo ino skoz zvesto nazóqnost pri Boxji sluxbi, kere naj imenitnéši del pri pravovernikih v' altarskemi priporáčanji ino v' pravemi vxivanji svetih sakramentov, posebno Presvetega Režnega Tela obstoju. Tudi moremo skos poslušanje Boxje beséde ino skoz branje poboxnih knig našo znanje v' naboxnosti razšírjavati, se na dobro primárjati ino skerbéti, da tega ne pozábimo, kaj smo se xe navučili.

4. Pristava.

a) *Zavolo vernih sluxebnikov ino duhovnikov.*

Verne sluxébnike ino posébno duhovníke more Kristján, kak strexnike svetih sakramentov, kak take, keri pri Bogi za lustvo prosijo,

kak vuqítele naj prednésih ino naj hasnovitné-
sih resnic drago poqtuváti. Cirkvene navade ino
od cirkve za dobro spoznane poboxnosti more
on za hvalovrédné iméti ino né zaniqávati. Po-
boxnosti pà ne smé v' lastnovólnih ino že do-
sta menje v' takih reçah iskati, kere lubav pro-
ti blixnemi razxalijo, ali nas vu spunenji naših
duxnosti odderxávajo.

b) Zavolo prave naboxnosti.

Prava poboxnost, s' kero se verne dela ska-
zati ino posébno naše molítbe oprávlati more-
jo, obstoji pred vsim drugim vu qisto zebra-
ni misli, pred Bogom brez radovolnega raztro-
ženja, ino tudi v' tem, da naše serca ino xele
z' njim zedinimo.

ZAPOPADEK.

Vupelanje.

I. glava. Od vere.

I. dél. Od Katolske vere.

II. dél. Od dvanaajst delov vere.

II. glava. Od vupanja.

I. dél. Od Kersanskega vupanja.

II. dél. Od molitbe.

III. glava. Od lubavi.

I. dél. Od Kersanske lubavi.

II. dél. Od desetih zapovedi obqinski.

III. dél. Od desetih zapovedi zóseb.

IV. dél. Od cirkvenih zapovedi obqinski.

V. dél. Od cirkvenih zapovedi zóseb.

IV. glava. Od svetih sakramentov.

I. dél. Od svetih sakramentov obqinski.

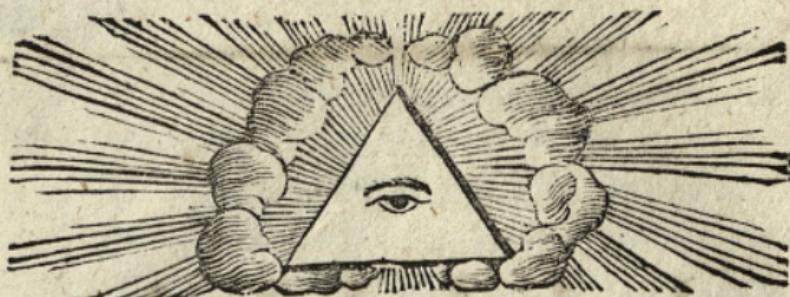
II. dél. Od zvetih sakramentov zóseb.

V. glava. Od Kersanske pravice.

I. dél. Od hudo - odstavljanja.

II. dél. Od dobro - qinenja.

Pristáva. Od stireh poslednih reči.

V U P E L A N J E.

Pitanje. Kaj se velí Katehizem?

Odgovor. Katehizem se veli podvučenje vu Keršansko-Katolškemi navuki; tak pa se občinski tudi imenuje kniga, v' keri se toti navuk zapopadne.

Pit. Vu kelikih glavah se Keršansko-Katolški navuk v' totemi Katehizmi razlôxi?

Odg. Keršansko-Katolški navuk se v' totemi Katehizmi v' petih glavah ino ední pristáví razlôxi.

Pit. Kak se tote petére glave imenujejo?

Odg. Tote pétere glave se imenujejo:

1. Vera.
2. Vupanje.
3. Lubav.
4. Sveti sakramenti.
5. Keršanska pravica.

Pit. Od česa je pristáva?

Odg. Pristáva je od stireh poslednih reči.

I. G L A V A.

O D V E R E.

I. D E L.

O D K A T O L S K E V E R E.

Pit. Kaj je vera Katolskega Kristjana?

Odg. Vera Katolskega Kristjana je Božja luq, Božji dár, od Boga v' naše serca vlejta moq, z' kero vse moqno ino nedvojno za resen imámo, kaj je Bog razodél, ino kaj Katolska cirkva verjéti vuqí, bodi si pisano, ali né.

Pit. Kaj se veli Keršansko-Katolski verjéti?

Odg. Keršansko-Katolski verjéti se velt vse za resen iméti, kaj je Bog razodél, ino kaj cirkva verjéti vuqí, bodi si pisano, ali né.

Pit. Jeli je k' zveličanji xe zadosta, da Katolski Kristján le v' serci verje, kaj je Bog razodél?

Odg. K' zveličanji je ne zadosta, da Katolski Kristjan le v' serci verje, kaj je Bog razodél, on more tudi:

1. svojo vero skoz dela kazati, a)
2. kaj v' serci verje, ki je potrebno, tudi z' vustami očivéstno spovedati. b)

Pit. Zakaj moremo verjéti, kaj je Bog razodél?

Odg. Verjéti, kaj je Bog razodél, moremo zato, da je Bog večna resnica c) ino neskončana mudrost, kera ne kani, ino se tudi ne dá kaniti.

Pit. Od kod znamo, kaj je Bog razodél?

Odg. Kaj je Bog razodél, znamo iz pisane ino nepisane Boxje beséde.

Pit. Kaj razumimo skos pisano Boxjo besédo?

Odg. Skos pisano Boxjo besédo, kera se tu-di sveto pismo velí, razumimo zebranje tistih kníg, kere so s' pripomoujo Svetega Duha od svetih moxov spisane, ino kak take od Katolške cirkve spoznane ino razloxene.

Pit. Kaj razumimo skoz nepisano Boxjo besédo?

Odg. Skoz nepisano Boxjo besédo, kera se tu-di vustno rojenje velí, razumimo tiste verne ino zaderxavanske navuke, kere so apostoli ali iz

a) Kaj hasne, moji brati! ki kdo reqe, da imá vero, pa ne imá dél; jeli bode ga vera zmogla zveliqati?

Jak. II. 14. Ravno kak je telo brez duse mertvo, tak je vera brez dél mertva. Jak. II. 26.

b) S' sercom se verje k' pravici, verna spoved z' vustami pa postáne na zveliqanje. Rim. X. 10.

c) Spočétek tvojih beséd je resnica. Ps. CXVIII. 160.

Jezu-Kristovih vust sami ɻuli, ali po vuqenji Svetega Duha oznanuvali, ne pa zapisali.

Pit. Kde se vustno roqenje zderxi?

Odg. Vustno roqenje se v' Katolski cirkvi samo, preveno, zvesto ino nepogubleno zderxi.

Pit. Zakaj Katolski Kristján verje cirkvi?

Odg. Katolski Kristján verje cirkvi, ci kaj verjeti vuqi, bodi si pisano, ali ne; da je Kristus cirkvo slišati zapovédal, d) kera je stup ino terdina resnice. e)

Pit. Je vera vsakemi ɻlovéki, keri qé zvelíqan biti, potrébna?

Odg. Vera je vsakemi ɻlovéki, keri qé zvelíqan biti, potrébna; kajti brez vere je ne mogóqno, se Bogi dopadnuti. f)

Pit. Kaj more vsaki ɻovek, kda k' razumi príde, k' zvelíqanji potrebno znati ino verjeti?

Odg. Vsaki ɻovek, kda k' razumi príde, more k' zvelíqanji potrébno znati ino verjeti:

1. Da je en Bog.

2. Da je Bog pravíqen sodja, keri dobro plaqa, hudo kaštiga. g)

d) Kdo vás slisa, slisa mene. Luk. X. 16. Ci pa kdo cirkve ne slisa, ga iméj za nevernika ino oqítnega gresnika. Mat. XVIII. 17.

e) Cirkva xivega Boga je stup ino terdina resnice. I. Tim. III. 15.

f) Brez vere je nemogoqno se Bogi dopadnuti. Hebr. XI. 6.

g) Kdo qé k' Bogi priti, more verjeti, da je, ino da tiste, keri ga isejo, plaqa, Hebr. XI. 6.

3. Da so tri Boxje osóbe ednega bítja ino edne naravi, Oča, Sín ino Sveti Duh. h)
 4. Da je druga Boxja osóba človek postála, naj bi nás skos smert na krixi odrešila ino večno zveličala. i)
 5. Da je človečja duša nevmerliva. j)
 6. Da je Boxja milost k' zveličanjji potrébna, k) ino da človek brez Boxje pomóci nikaj najemnega k' večnemi xivlenji včiniti ne zmore. l)
- Pit.* Kaj je Boxja milost?

Odg. Boxja milost, kera je k' zveličanjji potrébna, ino bres kere človek nikaj najemnega k' večnemi xivlenji včiniti ne zmore, je znotrénnji Boxji dár, kerga Bog razumnim stvaram brezi njihove zasluxbe podeli.

- b) Troje njih je, ki svedočijo na nebi: Oča, beseda ino Sveti Duh; ino totih troje je edno. I. Joanes V. 7.
- i) Zato je on srednik novega zakona, da naj skoz njegovo smert, kera je na odrezenje tistih prestopnosti zmes prisla, kak so v' preminočemí zakoni bile, vsi, ki so pozváni, dobijo ponovljeno oběčanje večnega zveličanja. Hebr. IX. 15.
- j) Ne bojte se tistih, keri telo morijo, duše pa v moriti ne zmorejo; temoq bojte se vêq tistega, keri zná dušo ino telo v' pekel pokončati. Mat. X. 28. Prah pa príde k' svoji zemli, od kere se je vzél, ino duša pa se obérne nazaj k' Bogi, keri jo je dal. Pred. XII. 7.
- k) Brez mene ne zmorete nikaj včiniti. Joanes XV. 5.
- l) Ne, kak da bi mí kaj od sebe, kak od samsebe misliti zmogli; temoq kaj zmoremo, je od Boga. II. Kor. III. 5.

Pit. Kaj je vsakemi Katolskemi Kristjáni znati zapovedano?

Odg. Vsakemi Katolskemi Kristjáni je znati zapovedano: m)

1. Apostolska vera. n)

2. Gospodova molítba. o)

3. Desét Boxjih ino pét cirkvenih zapovedi. p)

4. Sedem svetih sakramentov. r)

m) Vsaki Kristján je zapopádek tu imenuvanih délov - xe zato znati duxen, da imá na sebi duxnost, to verjeti ino qiniti, kaj tu naprej pride; tudi pa se znajdejo oqivéstne zapovedi, kere nam beséde totih delov znati povelijo. Najmreq;

n) Tisti, keri uejo biti kerseni, se morejo apostolsko vero navuqiti ino jo zadni tjeden v' četertek skofij naprej moliti. Od posveč. razloq. 4 kan. 58.

o) Vi imáte tak moliti: Oqa nas, keri si v' nehésah i. t. d. Mat. VI. 9.

Duhovníki imájo vernike opomínjati, da se naj apostolsko vero ino Gospodovo molítbo navuqijo; tistim, keri to zamudijo, naj mesniki post ino druge pokorne dela nalágajo. Mogunt. cirk. zbor v' leti 813 kan. 45.

p) Peti Mediolanski církvéni zbor nazóqi S. Karela Bonoméa poveli: Kdo vsih delov apostolske vere, tudi Boxjih ino církvenih zapovedi, kere so nam pod veliko duxnostjo naloxene, ravno kak tudi oqenasa na pamet ne zná, naj mesnega grehov odpovédanje ne bi naqil dobil, kak qí obéqa, da bode marno skerben, se to navuqiti.

r) Tretji kanon Arelatenskega církvénegra zpora v' leti 815 poveli: Od kersta ino skrivnosti svete vere naj

5. Keršanska pravica. s)

Pit. Kde je to, kaj Katolski Kristján imá verjéti, zaderxáno?

Odg. Kaj Katolski Kristján imá verjéti, je v' apostolski veri zaderxáno, kera se tak molí: Verjem na Boga Oqéta, vsegamogočnega stvorítela neba ino zemle. Ino na Jezu-Krista njegovega edinorójenega Sina, našega Gospoda, keri je srqét od Svetega Duha, rojen iz Marije Divice, terpel pod Poncjom Pilatom, krixbil, vmerel, pokópan, stopil v' predpék, na tréti dén od mertvih vstanul, v' nebesa sel, sedí na desnici vsegamogočnega Boga Oqéta, od ondod bode prišel sodit xivih ino mertvih. Verjem na Svetega Duha. Sveti Keršansko Katolsko cirkvo. Obqinstvo svet-

vsaki predni škof svoje podloxe ūkofe marno ino skerbno opominja, da bi vsaki iz njih mešnike, ino tudi lustvo svoje ūkofie od sakramenta kersta dobro podvuuil, ino totega podvuujenja ne zamudil.

Iz skrivnostnih navukov svetega Cirila se skaxe, da so kerseniki tudi v' tému, kaj druge sakramente dojde, mogli biti podvuujeni.

Zapovedi totih cirkvenih zborov so se počasem v' Katolski cirkvi tak obqinski zaqéle zderxávati, da, qí ravno so se one v' zaqétki le za posébne cirkve dale, so zadnij moč obqinskikh zapovedi dobile.

s) Hudemi se odverni ino delaj dobro. I. Petr.

níkov. Odpusanje grehov. Vstanenje mesa. Ino večno xivlenje. Amen.

Pit. Keliko délov imá apostolska vera?

Odg. Apostolska vera imá dvanajst delov.

III. D E L.

OD DVANAJST DELOV APOSTOLSKЕ VERЕ.

§. 1. Od pervega dela apostolske vere.

Pit. Kak se velí pervi dél apostolske vere?

Odg. Pervi dél apostolske vere se velí: Verjem na Boga Oqéta, vsegamogočnega stvorite-la neba ino zemle.

a. Od Boga.

Pit. Keliko je Bovov?

Odg. Bog je le eden, ⁸⁾ kjer je od sebesamega naj popunéšo osóbstvo. ^{z)}

⁸⁾ Slišaj Izrael! Gospod nas Bog je edini Gospod. Devt. VI. 4. Jas sem Gospod, ino ováqi je nikdo ne vêq; zvun mene je ne Boga. Iza. XLV. 5. Mi imámo le ednega Boga, Oqéta, od kerega so vse reçı, ino keremi slišimo, ino ednega Gospoda Jezu-Krista, skos kerega so vse reçı, ino mi skoz njega. I. Kor. VIII. 6.

^{z)} Iz njega, skoz njega ino vse njemi so vse reçı. Njemi bodi qast na veke. Amen. Rim. XI. 36. Gospod!

Pit. Kere Boxje lastnosti si imámo posébno zapomniti?

Odg. Tote Boxje lastnosti si imámo posébno zapomniti:

1. Bog je večen, x) on je vsikdar bil, je zdaj, ino vsikdar bode.
 2. Bog je čisti duh, t) bitje, kero imá naj popunéši razum ino naj bolšo volo, ne pa tela.
 3. Bog je vsegavedoči, u) on vé vse, kaj je preminóčo, nazóčno ino bodóčo; on zná naše naj skrivnéše misli, ino se zato ne dá kaniti.
 4. Bog je naj mudréši; v) on ravná vse na dosegnenje svojega konca, ino si k' tem' zbíra naj prikladnéše naçine.
 5. Bog je vsegamogóčen; ū) on je nebo, zemlo
-

tebi je nikdo ne ednáki: ti si veliki ino twojo imé je veliko ino mogočno. Jer. X. 6.

x) Prejdoč, kak so gore narejene ino zemla z' svojim okrugom stvorjena, si tí, o Bog! od vék do vék.

Ps. LXXXIX. 2. Večnemi krali, nevmerlivemi, nevidítnemi, edínemi Bogi bodi čast ino slava od vek do vek. Amen. I. Tim. I. 17.

t) Bog je duh. Joan IV. 24.

u) Pred njim je niedna stvár ne skrita, temoč vse reči so gole. ino svetle pred očmi tega, od kerega govorimo. Hebr. IV. 13. Gospod pregléda vse serca, ino razumi vse misli naših duš. I. Paral. XXVIII. 9.

v) O Gospod! kak velike ino imenitne so twoje déla ti si vse mudro sporétil. Ps. CIII. 24.

w) Gospod je vse, kaj je htel, stvoril, kak na nebi,

- ino vse, kaj koli se znajde, stvoril, njemi je ne nikaj nemogóqno.
6. Bog je vsega nazoqen; a) on je povsódik, na nebi ino zemli.
 7. Bog je naj svetéši; b) on qé ino lubi le dobro, ino odmetáva hudo. c)
 8. Bog je naj resniqnégi; d) ino naj zvestéši; on zato ne more lagati, e) neti kaniti.
 9. Bog je nepremenéqi; f) on je od vék do vék vu sebi ednáki.
-

- tak na zemli, v' morji ino vu vsih globoqinah. Ps. CXXXIV. 6. Bogi je nikaj ne nemogoqno. Luk. I. 37.
- a) Jeli misliš, reqe Gospod, da sem jas le Bog na bližem ino n'é tudi Bog na dalí? Jeli bode se qlovek v' keremi skrivnemí strani tak skriti zmogel, da ga jas ne bom vidil? reqe Gospod. Jeli sem ne jas tisti, ker je nebo ino zemlo napunil? reqe Gospod. Jerem. XXIII, 23 — 24. Kam bom pred twojim duhom odísel, ali kam bom pred twojim obliqjom odbéxal? Qi stopim gor v' nebo, te si ti tam; qi pojdem dol v' pekel, te si ti tudi tam. Ps. CXXXVIII. 7 — 8.
- b) Jas sem Gospod vas Bog, Bodte svéti, da sem jas tudi svéti. Lev. XI. 44.
- c) Ti zametavávas vse, kerí nepravíco delajo. Ps. V. 7.
- d) Bog je ino ostáne resniqen; vsi ludjé pà so laxlivci. Rim. III. 4. Vse twoje poti so resnica. Ps. CXVIII. 151.
- e) Bog je ne, kak qlovek, da bi lagal; tudi ne, kak enega qlovéka sín, da bi ga kaj xalostilo. Qi on kaj reqe, jeli tega ne bode vqinil? Qi je kaj povedal, jeli tega ne bode spunil? Num. XXIII. 19.
- f) Jas sem Gospod, ino se ne premenim. Malah. III. 6,

10. Bog je naj bolši, g) ne samo sam v' sebi, ino od sebe samega naj popunéšo, naj bolšo bitje; temoč on je tudi naj bolši, ali naj dobrotnivéši h) proti svojim stvaram! vsako dobroto imámo zraven, ali nezraven od njega.
11. Bog je naj milostivnési; i) on nam odpustí naše grehe.
12. Bog je naj praviqnéši; j) on plača dobro, ino kaštiga hudo. k)

Pit. Keliko je Boxjih osób?

Odg. Boxje osóbe so trí, l)

- g) Nikdø je ne dober, kak le Bog. Luk. XVIII. 19.
- h) Hvalte Gospoda; kajti Gospod je dobrotnivi. Ps. CXXXIV, 3. Kaj imas, kaj si ne dobil? Ino či pá si dobil, kaj se hvalis, kak ne bi dobil? I. Kor. IV. 7.
- i) O ti ladajóči Gospod ino Bog! keri si milostiven, dobrotnivi, poterplivi, velikega smiljenja, ino resníčen. Eksod, XXXIV, 6.
- j) Boxje dela so popune, ino vse njegove poti so praviqno razsodenje. Bog je zvesti brez vse hudobnosti, praviqen ino sercovestni. Deyt. XXXII. 4.
- k) Ti pá si zbiras po tvojem oterdenem ino nepokór-nemí serci serdno blago na dén serda ino razodénja praviqne Boxje sodbe, keri bode vsakemi po njegovih delah plačal. Rim. II. 5 — 6.
- l) To je, tri, kere so med sobo razložene, skoz lastne iména, ino tudi skoz posébne dela ino opravila. Lastne iména treh Boxjih osób se vediti dajo: Mat. XXVIII. 19. Kerstite nje v' iméni Očeta, Sina ino Svetega Duha, I. Joan. V. 7. Tri so, kere na nebí svedočijo, Oča, beséda ino Sveti Duh. Posébne dela

Pit. Odkod znamo, da so tri Boxje osóbe?

Odg. Da so tri Boxje osóbe, znamo iz sve-tega pisma.

Pit. Kaj se vsaki totih treh Boxjih osób pri-lága?

Odg. Vsaki totih treh Boxjih osób se prilága:

1. Boxja náráv, m) ino bitje.
 2. Boxje lastnosti.
 3. Boxjo imé.
 4. Boxje dela.
 5. Boxja uást. n)
-

ali topravila treh Boxjih osób se vediti dajo: Mat. III. 16 — 17. Kda pa je Jezus bil kersen, je preci stopil iz vode; ino glej, nebo se je pred njim odpérilo ino on je vidil Boxjega Duha, kak goloba dol prileteti ino na se príti; ino glej, dal se je glas iz neba slivati: Toti je moj lubleni Sín, na keremi imám dopadnenje. I. Petr. I. 2. Keri so po previdnosti Boga Oqéta izvoleni, naj bi posvečenje Svetega Duha dobili, pokorni bili ino z' Jezu-Kristovo kervo oskropleni postali. II. Kor. XIII. 13. Milost na-zege Gospoda Jezu-Krista lubav Boxja ino obqinstvo Svetega Duha bodi z' vami vsimi.

m) Náráv ino bíje se velí zavjétek tistih lastnosti, ke-re se reçam ednega spola primérijo. Kak hitro ali je posvedóqeno, da vsaka treh Boxjih osób ednáke lastnosti ali Boxje popunosti imá, se is tega tudi poter-di, da vse tri le edno narav ino bitje imájo.

n) Niéden, keri na Boga le verje, ne dvojí, da Bogi Oqéti Boxje lastnosti, Boxje iména, Boxje dela ino Boxjo uesénje sliši. To ali ne treba nad Bogom Oqé-

Pit. Kak se tri Boxje osóbe zoseb imenujejo?

tom, temoq le nad Bogom Sínom, ino Bogom Svetim Duhom posvedoqeno biti. Ino za toti obé osóbi imámo pridóqe svedoqtva:

Drugi Boxji osóbi Bogi Síni še prilágajo:

A. Boxje lastnosti ali popunosti.

1. Vsegamogoqnost. Mat. XXVIII. 18. Meni je dana vsa oblást na nebi ino na zemli. Joan. I. 3. Vse reqi so skoz njo (skoz besédo, skoz Boxjega Sína) stvorjene, ino nikaj tega, kaj je stvorjeno, je ne brez nje stvorjeno.

2. Vsegavedoqnost. On je znál, kaj je premínulo: **Xivlenje Samaritanske xene.** Joan. IV. 18—19. On je znál nazоqno, kaj je bilo drugim zatájeno: **Zaderxánje Natanaélovo.** Joan. I. 48.

Drovniq v' ribjih qobah. Mat. XVII. 26. Oslico z' njenim xrebetom. Mat. XXI. 2. Misli ino naprejvzétje vsih ludi. Luk. XI. 17. Judasovo naprejvzétje, Joan. XIII. 11. On je znal tudi bodóqo Petrovo zatájanje. Mat. XXVI. 34. Pobég ino po-hujšanje svojih jogrov. Mat. XXVI. 31. Svojo terplénje, smert ino stanenje. Luk. XVIII. 31. 32. 33. Porušenje Jeruzalema. Mat. XXIV. 2.

3. Vseganozoqnost. Mat. XXVIII. 20. Jas sem vsikdar pri vas noter do konca sveta.

4. Da objinski reqemo, je on imél vse Boxje lastnosti: V' njemi prebiva popunost Boxanstva. Kolos. II. 9.

B. Boxje iména.

Joan. I. 1. V' zaqétki je bila beséda, ino beséda je bila pri Bogi, ino Bog je bila beséda. Rim. IX.

5. Keri so od pervih Oqákov rojeni, iz kerih je po mesi prísel tudi Kristus, ki je Bog krez vse, ino

Odg. Tri Boxje osóbe zoseb se imenujejo, perva Bog Oqa, druga Bog Sín, tretja Bog Sveti Duh.

na vse veke blagoslavlen. I. Joan. V. 20. Mi tudi znamo, da je Boxji Sin prísel ino nam razum dal, da naj pravega Boga spoznamo ino se v' njegovem Síni znajdemo. Toti je pravi Bog ino včno xivlenje.

C. Boxjo češenje.

Mat. XXVIII. 19. Kerstite njej v' iméni Oqéta, Sina ino Svetega Duha. Skos kerst se Kristjáni na češenje Sina ino Svetega Duha ravno tak, kak na češenje Oqéta posvečájo. Joan V. 23. Da naj vsi častijo Sina ravno tak, kak častijo Oqéta. Kdo på Sina ne časti, tisti ne časti tudi Oqéta, keri ga je poslal. Filip. II. 5 — 11. Vi bi mogli mislit, kak Kristus Jezus, da je Boxjo narav imél, si jej ne nikaj luckega svojil, kda se je za Boga naprej dával. Zato ga je Bog zvisal ino jemi dal imé, kero je krež vse iména, naj bi se pred Jezusovim iménom vsako koleno v' nebésah, na zemli ino pod zemlo priklanjalo ino vsi jeziki spoznali, da je Gospod Jezus Kristus vu časti Boga Oqéta. Hebr. 1. 6. Ino på, kda svojega pavorojenega na svet pripeša, reče: Vsi Boxji angeli ga naj molijo.

Tretji Boxji osobi Svetemi Dáhi se prilágajo:

A. Boxje lastnosti ino popunosti:

1. Vsegavednost. I. Kor. II. 10 — 11. To på nam je Bog skos Svetega Duha razodél; kajti Duh vse prevé, tudi velike Boxje skrivnosti. Zato tudi nikdo ne zná, kaj je v' Bogi, kak le Boxji Duh.
2. Vseganazognost ino vsegamogógnost. I. Kor. XII.

Pit. Kak se tri Boxje osóbe med sobo razlo-
čijo?

3 — 11. Gospoda Jezusa nikdo ne more izgovoriti inači, kak skos Svetega Duha. — Dári so resen mnogotéři; ali Duh pá je le eden. — Tudi opravila so mnogotéře; alipá Gospod je le eden, keri vse vu vsih oprávila. — To vse oprávila ravno tisti Duh, keri vsakemi dáva, kak qé. Da so Boxje lastnosti ne razlóqlive, zato jemi tudi ove slišijo, da jemi skos posvedočenje vsegavednost, vsegamogočnost, ino vseganazočnost slišijo.

B. Boxjo imé.

Apost. djanje. V. 3—4. Zakaj pá je satan twojo serce prevzél, da Svetemi Duh naprej laxes? — Ti si ne ludém, temoq Bogi naprej lagal. I. Kor. III. 16. Jeli ne znate, da ste Boxja cirkva, ino da Boxji Duh vu vas prebiva? I. Kor. VI. 19. Ali ne znate, da so vasi vudi cirkva Svetega Duha, keri je vu vas.

Iz tega se skléne, da je Sveti Duh Bog; kajti, kak pá bi se ovači za tega volo, da Sveti Duh v' Kristjánih prebiva, Kristjani Boxja cirkva imenuvali?

C. Boxje opravila.

I. Kor. XII. 1. 6. 11. Od duhovnih dárov pá vas, lubi brati! qém to podvračiti: — Opravila so mnogotéře; Gospod pá je le eden, keri vse vu vsih oprávila. To vse pá oprávila ravno tisti edini Duh, keri vsakemi dáva, kak qé.

D. Boxjo česénje.

Mat. XXVIII. 19. Kerstite njé v' iméni Očeta, Sína ino Svetega Duha. Skos kerst bodo Kristjáni na česenje Svetega Duha ravno tak posvéčeni, kak

Odg. Tri Boxje osóbe se med sobo tak razloqijo: Oqa je od sebe samega od vék. o) Sín je od Oqéta od vék rojen. p) Sveti Duh ishája od Oqéta ino Sina zraven od vék. r)

Pit. Kere dela se vsaki Boxji osóbi zoseb prilágajo?

Odg. Vsaki boxji osóbi se zoseb tote dela prilágajo:

Oqéti stvorítba, s)

Sini odrešenje 8)

na qewénje Oqéta ino Sina. II. Kor. XIII. 13. Milost našega Gospoda Jezu-Krista, Boxja lubav ino obqinstvo Svetega Duha bodi z' vami vsimi. Amen. Z' totimi besédami je blagoslavil Pavel Korintane. Bilo pa je zápovedano, Num. VI. 23. 24. Iustvo le skoz nazávanje Boxjega iména blagoslávati. Sveti Duh more ali Bog biti, da je Pavel, keri je zapovedi tak veden bil, pri blagoslávlanji tudi imé Svetega Duha nazával.

o) Oqa je od nikoga ne stvorjen, ne spoqét, ne rojen.

Vera S. Atanazia.

p) Gospod je k' meni rekel: Ti si moj Sin, dnes sem té naródil. Ps. II. 7.

r) Kda pa bode prisel odxalitel, keri od Oqéta ishája ino kerega bom vam v' Oqétovem iméni poslal. Joan XV. 26. Kda pa bode Duh resnice prisel — on bode mene veliqéstil; kajti on bode od mene dobíval ino vam oznanuval. Joan XVI. 13 — 14.

s) Verjem na Boga Oqéta vsegamogočnega stvorítela neba ino zemle. Apost. vera.

g) Mi zato skoz njegovo milost ino skoz odréšenje, kero

Svetemi duhi posvečenje. z)

Pit. Kak se tri Boxje osóbe vkup imenujejo?

Odg. Tri Boxje osóbe vkup se imenujejo presveta Trojica.

Pit. Skos kaj Katolski Kristján spové presveto Trojico?

Odg. Katolski Kristján spové presveto Trojico skoz znamenje svetega krixa, da pri krixdelanji vsako totih treh Boxjih osób izréqe:

Pit. Kaj spozna Katolski Kristján verh tega skoz znamenje svetega kríxa?

Odg. Verh tega spozna Katolski Kristján skoz znamenje svetega krixa, da nás je Jezus Kristus skos svojo smert na kríxi odrésil.

Pit. S' kero roko se narédi krix?

Odg. Krix se narédi z' desno roko s' poznamlanjom na uéli, vustah ino persah, rekóu: V' iméni Boga † Oqéta, ino † Sína, ino Svetega † Duha. Amen.

b. Od stvorítbe.

Pit. Kdo je vse stvoril?

Odg. Bog je nebo, zemlo ino vse, kaj se znajde, stvoril. x)

se je skoz Jezu-Krišta zgodilo, milostno postanemo opravičeni. Rim. III. 24.

z) Vi ste skoz Duha našega Boga posvēteni. I. Kor. VI. 11.

x) V' zaqétki je stvoril Bog nebo ino zemlo. Gen. I. 1.

Pit. Kaj poméni beseda stvoriti?

Odg. Beseda stvoriti poméni, iz nitqesa kaj narédi.

Pit. Kere so naj imenitnëse Boxje stvari?

Odg. Naj imenitnëse Boxje stvari so angeli ino ludjé.

Pit. Kaj so angeli?

Odg. Angeli so qisti duhi, t) keri imájo razum ino volo, ne pa tél.

Pit. Zakaj je Bog angele stvoril?

Odg. Bog je angele stvoril, naj bi ga qastili, lubili ino molili, njemi sluxili, u) ino ludi branili. v)

Pit. Kak je Bog Angele stvoril?

Odg. Bog je angele vu svoji milosti, ino z' mnogimi popunostami stvoril.

Pit. Jeli so vsi angeli v' Boxji milosti ostáli?

Odg.

Skoz Gospodovo besédo se je nebo vterdilo; vsa nebna moq je od Duha njegovi h vust. Ps. XXXII. 6.
t) Tvoje angele narédis ti, kak vetre ino tvoji sluxébni so ognenemi plaméni ednáki. Ps. CIII. 4. Keří blaxene duhe za svoje angele, ino ognéne plaméne za svoje sluxebnike narédi. Hebr. I. 7.

u) Hvalte Gospoda vsi njegovi angeli, keri ste velike moqi, njegove povelenja oprávlati, njegovem glasi ino njegovim zapovedam pokorni biti. Ps. CII. 20.

v) On je svojim angelom za tebe volo zapovédal, naj té na vsih potah obránijo. Ps. XC, 11. Gospodov an-

Odg. Dosta angelov je Boxjo milost skoz greh prevzétnosti zgubilo. q)

Pit. Kak je Bog prevzétne angele pokaštigal?

Odg. Prevzétne angele, keri se vragi imenujejo, je Bog na veke zavérgel ino v' pekel zasunul. a)

Pit. Kere so po angelih naj imenitnéše Boxje stvari?

Odg. Naj imenitnéše Boxje stvari po angelih so ludjé.

Pit. Is qesa obstojojo ludjé?

Odg. Ludjé obstojojo is tela ino is nevmerlive duše, b) kera je po Boxji prirodobi c) stvorjena.

Pit. Zakaj je Bog ludí stvoril?

gel se bode okoli tistih vstávlal, keri se ga bojijo, ino jè bode resil. Ps. XXXIII. 8.

q) Glej, tudi tisti, ki so njemi sluxili, so ne stanovitni bili; kajti vu svojih angelih je hudóbnost najsel. Job. IV. 18.

a) Bog je angelov, keri so gresili, ne pomilil, temo q nje s' peklenškimi lanci v' pekel potegnul ino na težavenje predal, naj bi se na sodbo sranili. II. Petr. II. 4.

b) Gospod Bog je qlovéka iz jilovne zemle spodobil ino dusko xivlénja na njegovo obliqje dehnul; tak je qlovek odusen ino oxiven postal. Gen. II. 7. Posveđenje, da dusa ne vmerje, glej str. j)

c) Bog je qloveka po svoji prirodobi stvoril. Po Boxji prirodobi ga je stvoril. Gen. I. 27.

Odg. Bog je ludí stvoril, naj bi ga spoznali, d) uastili, e) lubili, f) molili, njemi sluxili, pokórni bili, ino se zvelíqali. g)

Pit. Jeli so ludjé Bogi pokórni ostali?

Odg. Xe pervi človek Adam je bil s' svojo xeno Eva Bogi nepokóren.

Pit. Kak je pervi človek Bogi nepokóren postal?

Odg. Pervi človek je v' raji z' dreva sád jél, kerega jemi je Bog prepovédal, ino se skos to zagrésil. h)

Pit. Je toti greh samo pervemi človéki škodil?

Odg. Toti greh je ne škodil samo pervemi človéki, temoč tudi nam, ker smo od njega rojeni; ino nam je uasno i) ino večno smert, ino mnoge druge texáve na teli ino duši naradil.

- d) To pa je večno xivlénje, da naj tebe samega pravega Boga spoznajo. Joan. XVII. 3.
- e) Jas sem tisti, ker sem vsakega, ki mojo imé nazáva, na mojo uást stvoril. Iza. XLIII. 7.
- f) Lubi Gospoda tvojega Boga iz celega tvojega serca, iz cele tvoje duše, ino is cele tvoje misli. Mat. XII. 37.
- g) Bog ué, naj vsi ludjé zveliqani postanejo ino k' znanji resnice pridejo. I. Tim. II. 4.
- h) Gen. III. 6.
- i) Ravno kak je greh skoz ednega človéka na toti svét prisel ino skoz greh tudi smert, tak je smert prisla na vse ludí skoz tistega, v' keremi so vsi gresili. Rim. V. 12.

Pit. Jeli so ludjé tudi, kak prevzétni angeli od Boga na veke zaverxeni?

Odg. Ludjé so ne, kak prevzétni angeli od Boga na veke zaverxeni.

Pit. Kaj je obéqual Bog na odrešénje zavolo greha zaverxenih ludi?

Odg. Bog je na odrešénje zavolo greha zaverxenih ludi obéequal poslati odrešitela, j) keri je tudi Mesias imenuvan.

§. 2. Od drugega dela apostolske vere.

Pit. Kak se velí drugi dél apostolske vere?

Odg. Drugi dél apostolske vere se velí: Ino na Jezu-Krista njegovega edinorojenega Sína našega Gospoda.

Pit. Kdo je Jesus Kristus.

Odg. Jezus Kristus je:

1. Edinorojen Sín Boga Oqéta. k)

2. Bog ino človek vkup. I)

j) Med tobó ino xeno, ino med tvojim ino njenim rodom qém sovraxtvo narediti: ona bode tebi tvojo glavo razdruznula, ino ti bog njo po njenih petah zalezával.
Gen. III. 15.

k) Bog je svét tak lubil, da je svojega edinorojenega Sína poslal. Joan. III. 16.

l) Nam je malo dete rojenó, ino se imá qudovítni, veliki svétnik, Bog imenuváti. Izaia. IX. 6. Je eden

3. Nas Gospod, m) zapovednik ino vučitel. n)

Pit. Kaj se velí beséda Jezus?

Odg. Beséda Jezus se velí teliko, kak zveličar.

Pit. Zakaj se Jezus imenuje zveličar?

Odg. Jezus se imenuje zveličar zato, da se je nam skoz njega zveličanje nagodilo, ki nas je od duga ino kastige greha, večne smerti odresil. o)

Pit. Kak že se Jezus nadále imenuje?

Odg. Jezus že se tudi imenuje Kristus, to je teliko, kak pomázan. p)

Pit. Zakaj se Jezus Kristus imenuje edinoroden Boxji Sín?

Bog ino srednik med Bogom ino ludmi, najmreč človek Kristus Jezus. I. Tim. II. 5.

m) Meni je dana vsa oblást na nebi ino na zemli. Mat.

XXVIII. 18. Vi mè imenujete vučitela ino Gospoda, ino prav govorite, kajti to sem. Joan. XIII. 13.

n) Gospodov duh je nad meno, zato mè je pomázal ino poslal, sirótam od Boga dobro oznanuváti. Luk. IV.

18. Izaia LXI. 1. Milost Boga nasega zveličara se je vsim ludem prikázala ino nas podvuoila, naj se brezboxnosti ino vsim posvetnim xelam odpovémo, trezno, pravíčno, ino poboxno na totemi sveti xivimo ino blaxeno vupanje ino bodóčnost časti velikega Boga ino nasega zveličara Jezu-Krista čakamo. Tim. II. 11—13.

o) Ona bode sina porodila, kerega naj Jezusa imenuješ; kajti on bode svojo lustvo njihovih grehov odresil. Mat. I. 21.

p) Kak je Bog Jezusa Nazarenskega s' svetim Duhom ino z' mojjo pomázal. Apóst. djanje X. 38.

Odg. Jezus Kristus se imenuje edinorojen Boxji Sín zato, da je edíni, keri je od svojega nebeskega Oqéta od vék rojen.

Pit. Kak je Jezus Kristus Bog ino ɣlovek vukup?

Odg. Jezus Kristus je Bog ino ɣlovek vukup, da je Bog od vék, ino da je ɣlovek v' qasi posta!. r)

Pit. Kak je Jezus Kristus Bogi Oqéti ednáki?

Odg. Jezus Kristus je svojemi nebeškemi Oqéti, kak Bog vu vsih lastnostah ednáki; s) ali-pà kak ɣlovek jemi jene ednáki, temoq menje. 8)

Pit. Zakaj se imenuje Jezus Kristus naš Gospod?

Odg. Jezus Kristus se imenuje naš Gospod, da je Bog ino naš odrešitel.

Pit. Zakaj je Boxji Sín ɣlovek postal?

Odg. Boxji Sín je ɣlovek postal, naj bi nas skos svojo smert na krixi odréšil ino zvelíqal. z)

r) Zato je Bog svojega Sina poslal, keri je bil od xene rojen ino zapovedi podlozen, naj bi tiste, keri so bili pod zapovedjo, odréšil. Gal. IV. 4—5.

s) Jas ino Oqa sva edno. Joan. X. 30. Da Sina naj vsi qastijo, ravno kak qastijo Oqéta. Joan. V. 23. Da je Jezus Kristus Boxjo narav imél, si je ne nikaj luckega svojil, kda se je za Boga naprej dával. Filip. II. 6.

8) Oqa je veksi, kak jas. Joan. XIV. 28.

z) Da otróki obqéstvo mesa ino kervi imájo, se je on njim kak pridruxnik narétil, naj bi skos smert tis-tega, keri je smertno oblást imél, to je, vraga po-

§. 3. Od tretjega dela apostolske vere.

Pit. Kak se veli tretji del apostolske vere?

Odg. Tretji del apostolske vere se veli: Keri je spoqét od Svetega Duha, rojen iz Marie Divice.

Pit. Jeli je Jezus imél Oýéta?

Odg. Jezus je imél, kak Bog nebeskega Oýéta, x) kak ےlovek pà je ne imél oýéta. t)

Pit. Je ne Joxef Jezu-Kristov oýa?

Odg. Joxef je bil le Jezu-Kristov reditel. u)

Pit. Jeli je Jezus imél mater?

Odg. Jezus je, kak Bog ne imél matere; kak ےlovek pà je imél presvéto Divico Mario za svojo mater. v)

konqal, ino tiste odrésil; keri so is straha pred smertjo vse xivóqe dneve sluxébnosti podverxeni bili. Hebr. II. 14. 15.

x) Gospod je k' meni rekel: Ti si moj Sín, dnes sem tè poródil. Ps. II. 7.

t) Divica bode spoqéla ino sina porodila, keri bode Emanuel (Bog z' nami) imenuván. Izaia. VII. 14.

u) Jezus je bil blizo trideset lét star, kda je zaqél vuqiti, ino mislili so, da je bil sin Josefov. Luk. III. 23. Maria je angeli rekla: Kak se bode to zgodilo, da moxa ne poznam? Angel je odgovoril ino ji rekel: Sveti Duh bode krež té prisel ino moq naj viševska tè bode obsenqila; zato bode Sveti, kaj se is tebe narodí, Sin Božji imenuváno. Luk. I. 34. 35.

v) Odkod mì pride sreča, da mè matì mojega Gospoda obise? S. Elisabet. Luk. I. 43.

Pit. Zakaj se María imenuje Boxja mati?

Odg. Maria se Boxja mati zato imenuje, da je Je-
zu-Krista, keri je Bog ino človek v kуп, narodila.

Pit. Od koga je María Jezusa spopela?

Odg. María je Jezusa od Svetega Duha spo-
pela. *q)*

Pit. Kde je María Jezusa narodila?

Odg. Maria je Jezusa v' Betlehemi v' eni stali
narodila. *a)*

Pit. Kak se je Jezu-Kristovo rojstvo oznanilo?

Odg. Jezu-Kristovo rojstvo se je oznanilo:

1. Skoz angela pastírom. *b)*
2. Skoz zvezdo mudrim v' juterni dexéli.
3. Skoz mudre Herodexi ino pismovučenim. *c)*
4. Skos Simeona ino Ano lustvi v' cirkvi. *d)*

Pit. Kaj se je po oznanjenji Jezu-Kristovega
rojstva zgodilo?

Odg. Po oznanjenji Jezu-Kristovega rojstva so:

1. Pastíri pohitóq prišli, tega gledat, kaj se je
njim od angela oznanilo. *e)*
2. Kristus je na osmi dén bil po zapovedi obré-
zan ino Jezus imenuvan. *f)*

q) Kaj je v' njej rojeno, to pride od Svetega Duha.
Mat. I. 20.

a) Luk. II. 4 — 7.

b) Luk. II. 9.

c) Mat. II. 2. 4. 5.

d) Luk. II. 26 — 38.

e) Luk. II. 14. 15. 16.

f) Luk. II. 21.

3. Mudri iz juterne dexéle so ga molili ino je mi zlato, kadilo ino míro za dár prinéslí. g)
 4. On se je Herodexove kervoserdnosti ognul skoz odídenje na Egiptosko. h)
 5. On je odtamđod po Herodexovi smerti prišel v' Nazaret ino se v' totemi mesti redíl. i)
- Pit.* Kaj je od Jezusove mladosti znanja vredno?
- Odg.* Od Jezusove mladosti je znanja vredno:
1. Kda je Jezus dvanajst lét stár bil, je prišel s' svojimi starši na svétek v' Jeruzalem.
 2. V' Jeruzalemi je zaostal, kres tri dneve pá od svojih staršov vu cirkvi bil najden, kde je med pismovuqenimi sedel, nje poslušal ino ispitával tak, da so se vsi nad njegovim razumom ino odgovárjanjom qudivali.
 3. On se je pá v' Nazaret povernul ino ondiostal.
 4. On je na starosti, mudrosti ino milosti pred Bogom ino ludmí prihajal. j)

Pit. Kaj je od Jezusa znanja vredno prejdoq, kak je zaqel vuqiti?

- Odg.* Prejdoq kak je Jezus zaqél vuqiti, je od njega znanja vredno:
1. Joanes je posvedôqil, da je Jezus Boxjo Jagne, kero odjemle grehe sveta. k)
-

g) Mat. II. 21.

h) Mat. II. 13.

i) Mat. II. 23.

j) Luk. II. 42 — 52.

k) Joan. I. 36.

2. Jezus se je dal od Joanesa v' Jordani kerstiti.
3. Sveti Duh je v' golóbovi spodobi viditno prisel krez njega.
4. Bog Oča je dal glas slišati: Toti je moj lubleni Sin, na keremi imám dopádnenje. l)
5. Jezus je bil od duha v' pušávo pelan; ino kda se je tam stírideset dnéarov ino stírideset noči postil, ga je vrag skušával, ino angeli so jemi nató stregli. m)

Pit. Kda je Jezus svojo očitno vučenje spočél?

Odg. Jezus je svojo očitno vučenje vu tridesetimi leti svoje starosti spočél. n)

Pit. Kaj je od Jezusa znanja vredno, kda je svojo očitno vučenje spočél?

Odg. Od Jezusa, kda je svojo očitno vučenje spočél, je znanja vredno:

1. Jezus je hodil po svoji domovíni od mesta do mesta. o)
2. Zbral si je jogre, ino iz njih zvolil dvanaest apostolov. p)
3. Vučil ino nasvečával je zapoved milosti, r) razodéval resnice, kere bi mi verjéti, s) ino

l) Mat. XIII. 13 — 17.

m) Mat. IV. 1 — 11.

n) Luk. III. 23.

o) Joan. III. 22.

p) Luk. VI. 13.

r) Mat. IV. 17 — 23.

s) Se skaxe is S. Evangeljov.

- vuçil kreposti, kere bi mi oprávlati mogli. s)
4. Karal je nevérnost ino vsako zlost, prego-várjal blodnosti Xidóov, pismovučenih ino Farizéjov. z)
 5. Terdil je svoje navuke skos svedôutva sve-tega pisma, skos ɻudexe ino skos svoje pri-klade.
 6. Prerokuval je bodóqe reçı. x)
 7. Skazal se je vsikde dobrotlíven. t)

Pit. Jeli so vsi na Jezusa verjéli?

Odg. Mnogi so na Jezusa verjéli. Alipà pred-ni duhovniki, pismovučeni ino Farizeji so ga za njegovega navuka volo sovraxili ino vmoríti iskali.

§. 4. Od ɻertega dela apostolske vere.

Pit. Kak se velí ɻerti dél apostolske vere?

Odg. ɻerti dél apostolske vere se velí: Ter-pel pod Poncjom Pilatom, krikan bil, vmerel, pokopan.

Pit. Jeli je mogel Jezus terpéti?

s) Mat. V. VI. VII.

z) Glej S. Evangelje.

x) Glej Evangelistne pisma.

t) Bog je Jezusa Nazarenskega s' Svetim Duhom ino moçjo pomâzal, keri je okoli hôdil, dosta dobrega ɻinil, ino vse, keri so pod vrugovo oblástjo bili, ozdravil; kajti Bog je bil z' njim. Apost. djanje X. 38.

Odg. Jezus je mogel le kak človek, ne pa kak Bog terpeti.

Pit. Jeli je Jezus tudi resen terpél?

Odg. Jezus je tudi resen terpél, na duši ino na teli.

Pit. Kaj je Jezus na svoji duši terpél?

Odg. Na svoji duši je Jezus veliko texávo ino xalost terpel. u)

Pit. Kaj je Jezus na svojemi teli terpél?

Odg. Na svojemi teli je Jezus terpel mnoge nevóle ino nedlóge, dosta bitja ino rán; bil je bičuvan ino z' ternjom kronan. v)

Pit. Kaj že je Jezus dale terpél?

Odg. Jezus že je dale terpél mnogo zaničávanje, sčamuwanje, preklíjanje, neduxno okrivljenje ino dosta drugih krivic. q)

Pit. Pod kom je Jezus terpél?

Odg. Jezus je terpél pod Poncjom Pilatom, Rimskega cesára Tiberia, dexelskim oblastníkom, v' Xidovski zemli. a)

Pit. Kdo je Jezusa obtóxil?

Odg. Predni duhovniki, pismovučeni, ino staréši lustva so Jezusa pri Poncji Pilati obtoxili. b)

Pit. Zakaj je Jezus bil obtóxen?

u) Moja duša je xalostna noter do smerti. Mat. XXVI. 38.

v) Glej Jezusovo terplenje. Mat. XXVI. XXVII.

q) Mark. XIV. XV.

a) Luk. XXII. XXIII.

b) Joan. XVIII. XIX.

Odg. Jezus je pri Poncji Pilati iz golega sovraxenja bil obtóxen, kak da bi lustvo zapelával ino podhujšával. c)

Pit. Kaj se je zgodilo na obtoxenje prednih duhovnikov, pismovučenih ino staréših lustva?

Odg. Na obtóxenje prednih duhovnikov, pismovučenih ino staréših lustva so Xidovi Pilata prisilili, da ga je dovolil krixati. d)

Pit. Kde je Jezus Kristus bil krihan ino vmerel?

Odg. Jezus Kristus je na Kalvarski gori blizo Jeruzalemskega mesta bil krihan ino na krixi vmerel. e)

Pit. Kaka kaštiga je bilo krihanje?

Odg. Krihanje je bilo naj sramotnéša kastiga.

Pit. Kdo je Jexu-Kristovo telo pokópal?

Odg. Arimatejski Joxef ino Nikodém sta pokopála Jezu-Kristovo telo, f) vu novi v' peqíno zesékani grob, kde še je nikdo ne bil poloxen. g)

Pit. Jeli je Boxanstvo po Jezu-Kristovi smerti še ostalo z' telom ino dušo zedínjeno?

Odg. Boxanstvo še je ostalo po Jezu-Kristovi smerti s' telom ino dušo zedínjeno, qì ravno se je pri smerti Jezu-Kristova duša od tela loqila.

c) } Glej Jezusovo terpljenje. Mat. XXVI, XXVII.

d) } Mark. XIV. XV. Luk. XXII. XXIII.

e) } Joan. XVIII. XIX.

f) Mat. XXVI, XXVII. Mark. XIV. XV.

g) Luk. XXII. XXIII. Joan. XVIII. XIX.

§. 5. Od petega dela apostolske vere.

Pit. Kak se velí peti dél apostolske vere?

Odg. Peti dél apostolske vere se velí: Stopil v' predpêkel, na tretji dén od mertvih vstanul.

Pit. Jeli je Jezus s' telom ino dušo v' predpêkel stopil?

Odg. Jezus Kristus je le z' dušo v' predpêkel stopil. h)

Pit. Kaj se razumi pod iménom pêkel?

Odg. Pod iménom pêkel se razumijo vsi tisti skrivni kraji, vu kerih se zaderxávajo duše preminóqih, keri so nebeskega zvelíqanja ne dobili.

Pit. Jeli se znajde več takih skrivnih krajov, ki se pêkel imenujejo?

Odg. Takih skrivnih krajov, ki se pêkel imenujejo, se znajde troje:

1. Tisti kraj, kde se prekléti na veke texávijo; i) toti se zosébno imenuje pêkel.
2. Tisti kraj, kde duše za svoje v' xivlénji nespokornjene grehe le neki qas kastíge terpíjo; j) toti se velí oqíšenje.

b) Ti moje duše ne bøs v' pekli pustil. Ps. XV. 10. Tak je on to naprej vidil, ino od Kristusovega od mertvih - vstanenja govoril, da ne bode v' grobi ostal, ino njegovo telo ne bode speiħnēlo. Apost. djanje. II. 31.

i) Vmerel je tudi bogátec ino bil v' pekli pokópan. Luk. XVI. 22.

j) Cirkva v' svetí mesi za mertve reče: Gospod Jezus

3. Tisti kraj, kde so se duše pokojnih pobóxili, v' blaxenemi ɿakanji na svojo odrešenje mirno ino brez vsega terpljenja zderxavale, dokeliq je Jezus ne k' njim stopil; ino toti kraj se zove predpékel. k)

Pit. Zakaj je Jezus Kristus stopil v' predpékel?

Odg. Jezus Kristus je stopil v' predpékel, naj bi duše oqákov od tamdod resil. l)

Pit. Kdo so bili oqáki?

Odg. Oqáki so bili stari oqéti, preróki ino drugi pobóxni, keri so prejdoq pomerli, kak je Jezus Kristus v' predpékel stopil.

Pit. Kda je Jezus Kristus od mertvih vstanul?

Odg. Jezus Kristus je na tretji dén skos svojo lastno moq, m) nevmerliv ino ɿastíten, kak premágavec smerti ino vraka, od mertvih stanul. n)

Kristus, kral ɿasti, odréši duše vsih tvojih mertvih vernikov od peklenских kaštig.

k) Glej zgora d) Tak'je on to naprej vidil. i. t. d.

l) Ti si na visino stopil ino vlovlene s' sobo pelal.

Ps. LXVII. 19. Ti si tudi skos kerv tvojega zakona tvoje vlovlene izpuštil. Zahar. IX. 11.

m) Zato mè Oqa lubi, da mojo xivlenje sporocím, naj ga pá na sé vzemem; kajti nikdo mi ga ne vzeme, temoq jas ga sam sporocim, ino imám oblast, ga sporociti, ino tudi oblast, ga pá na sé vzeti. Joan. X. 17. 18.

n) Naj bi skos smert on tistega, ki smertno oblast imá, to je, vraka pokonjal. Hebr. II. 14. Zadniq ɿém nje

Pit. Zakaj je Jezus Kristus od mertvih vstanul?

Odg. Jezus Kristus je zato od mertvih vstanul:

1. Naj bi sveto pismo, o) ino svojo lastno preročenje spunil. p)
2. Naj bi celemi sveti dal nepregovorítno posveđenje, da je njegov vuk resnica, ino on od Boga poslan. r)
3. Naj bi našo zanášanje poterdir, ino nam bodo od mertvih-vstanenje poresnil. s)

§. 6. Od šestega dela apostolske vere.

Pit. Kak se veli šesti del apostolske vere?

Odg. Šesti del apostolske vere se veli: V nebo sel, ino sedí na desnici vsegamogocnega Boga Očeta.

is smertne roke odréziti, ino smerti qém njé odvzéti.

O smert! jas bom tvoja smert. O pêkel! jas bom tvoj pokonqavec. Ozea XIII. 14. On je vstanul, kak je rekел. Mat. XXVIII. 6.

- o) Ti moje duše ne bos v' pêkli pustil, né dovolil, da bi nad tvojega Svetega sperhnenje prislo. Ps. XV. 10.
- p) Jezus jím je rekel: Zatérte toto cirkvo, ino vu treh dnevih bom jò pá postávil; govoril pá je od cirkve svojega tela. Joan. II. 19. 21.
- r) Chi pá je Kristus ne vustanul, tè se sklene, da je našo vuqenje zobstonj, ino našo vera tudi zobstonj. I. Kor. XV. 14.
- s) Alipa Kristus je od mertvih vustanul, pervnik med spajoqimi, da skoz ednega qloveka smert, tudi skoz ednega qloveka vustanenje pride. I. Kor. XV. 20. 21.

Pit. Kda je Jezus Kristus v' nebo stopil?

Odg. Jezus Kristus je na 8tirideseti d n po svojemi od mertvih-vstanenji, 8) naz qi svojih jogrov, z) na Olski gori skoz lastno mo  v' nebo stopil.

Pit. Kde sed  Jezus?

Odg. Jezus sed  v' nebésah na desnici vsega-mogočnega Boga Očeta. x)

Pit. Kaj pom nijo beséde: „Jezus sed  na Boxji desnici?”

Odg. Beséde „Jezus sed  na Boxji desnici” pom nijo teliko, kak Jezusi na veke sliši naj vi esa oblást ino čast krez vse re i na nebi ino zemli. t).

§. 7. Od sedmega dela apostolske vere.

Pit. Kak se velí sedmi d l apostolske vere?

Odg. Sedmi d l apostolske vere se velí: Od ondod bode prišel sodit xivih ino mertvih.

Pit. Kda bode Jezus p  prišel?

Odg.

8) Luk. XXIV. 50. 51.

z) Apost. djanje. I. 9.

x) Vi ste z' Kristusom vstanuli, iste, kaj je v' nebésah, kde Kristus na Boxji desnici sedi. Kolos. III. 1.

t) Rimski Kateh zem vu 8estimi deli apostolske vere vu §. 5. Meni je dana vsa oblást na nebi ino zemli. Mat. XXVIII. 18.

Odg. Jezus bode na sodni dén v' neběških oblákih vidíten, z' veliko oblástjo ino častjo iz neba pá prišel. u)

Pit. Zakaj bode Jezus na sodni dén pá prišel?

Odg. Jezus bode na sodni dén pá prišel, naj bode vse ludí, xive ino mertve obsodil. v)

Pit. Keri ludjé se imenujejo xivi, keri mertvi?

Odg. Xivi se imenujejo pravíqni, mertvi pá grešniki.

Pit. Kak bode Jezus ludí obsodil?

Odg. Jezus bode ludí obsodil po tém, kak so kaj dobrega ali hudega výníili; q) pravíqne bode z' večnim xivlenjom v' nebésah plačal, grešnike pá na veke v' pekli kaštigal. a)

§. 8. Od osmega dela apostolske vere.

Pit. Kak se velí osmi dél apostolske vere?

Odg. Osmi dél apostolske vere se velí: Verjem na Svetega Duha.

u) Vidili bodo človekjega Sina na nebeskem oblači z' veliko oblástjo ino častjo priti. Mat. XXIV. 30.

v) On nam je zapovédal, lustvi oznanuvati, da on (Kristus) je tisti, keri je od Boga za sodja xivih ino mertvih postavljen. Apost. djanje. X. 42.

q) Mi vsi moremo pred Božjo sodnico nazóqni biti, da naj vsaki doségne po tém, kak je v' svojemi lastnimi teli ali dobro, ali hudo delal. II. Kor. V. 10.

a) Te bodo hudi vu večno texávo, pravíqni pa vu večno xixlenje prisli. Mat. XXV. 46.

Pit. Kera Boxja osóba je Sveti Duh?

Odg. Sveti Duh je tretja Boxja osóba, b) on je pravi Bog. c)

Pit. Od koga Sveti Duh ishaja?

Odg. Sveti Duh i od Očeta ino Sina zraveu Bog ishaja. d)

Pit. Kde nas Sveti Duh posvečáva?

Odg. Sveti Duh nas posvečáva: ivix abo

1. Vu Svetemi kersti. e)

2. Vu sakramenti pokóre.

3. Keliko koli krat druge svete sakramente vredno dosegnemo.

Pit. Kak nas Sveti Duh posvečáva?

Odg. Sveti Duh nas posvečáva, da posvēčeno milost v' nas vleje ino nas skoz njo Boxje otróke biti narédi, alifà posvēčeno milost v' nas povekša.

Pit. Kaj se Sveti Duh v' nas dale včiní?

Odg. Sveti Duh nam razsvéti naš razum, naš vnučí, f) ino primárja, po Boxji voli delati, g)

b) I. Joan. V. 7.

c) Joan. XV. 26. ino XVI. 13. 14. 15.

d) Joan. XV. 26. ino XVI. 13. 14. 15.

e) On nas je ne zavolo dél pravice, kere smo opravili, temoq zavolo svoje milosti skos kerst prerójenja ino skos ponovlenje Svetega Duha odkupil. Tit. III. 5.

f) Odxalitel Sveti Duh pa, kerega bode Oqa v' menjem imeni poslal, bode vas vse vnučil. Joan. XIV. 26.

g) Bog je, keri v' nas obojno, volenje ino spunenje, po svojem dopádnenji oprávila. Fil. II. 13.

ino nam podelí svoje dare. h)

Pit. Keri so dari Svetega Duha?

Odg. Dari Svetega Duha so:

1. Dár mudrosti. 2. Dár razuma. 3. Dár svetuvanja. 4. Dár moći. 5. Dár vednosti. 6. Dár poboxnosti. 7. Dár Boxjega straha. i)

§. 9. Od devetega dela apostolske vere.

Pit. Kak se velí devéti dél apostolske vere?

Odg. Devéti dél apostolske vere se velí: Svetoto Keršansko Katolško cirkvo. Obqinstvo svetnikov.

a. Od cirkve.

Pit. Kaj je sveta obqinska Keršanska cirkva?

Odg. Sveta obqinska Keršanska cirkva je viditno zebranje vših pravovernih Kristjanov pod viditno predno glavo, Rimskim papexom, keri ednáke navuke spovedávajo ino se ednákih sakramentov vxivajo.

Pit. Jeli se znajde tudi nevidítna predna glava Katolške cirkve?

h) Dari so resen mnogotéri, Duh pa le eden; tudi oprávila so mnogotére, Gospod pa le eden, keri vse vse vših oprávila; — to vse pa oprávila le eden ino ravno tisti Duh, keri vsakem dáva, kak qé. I. Kor. XII.

4. 6. 11.

i) Izaia, XI, 2. 3.

Odg. Znajde se tudi neviditna predna glava Katolske cirkve, ino tota je Jezus Kristus. j)

Pit. Koga je Kristus za viditno glavo svoje cirkve postavil?

Odg. Jezus Kristus je svetega Petra postavil za viditno predno glavo svoje cirkve. k)

Pit. Kdo je po svetimi Petri viditna predna glava Jezusove cirkve?

Odg. Vidična predna glava ino namestniki Jezu-Krista po svetimi Petri so vsi po redi zvoljeni Rimski papexi.

Pit. Keliko pravih cirkev se znajde?

Odg. Znajde se le edna prava cirkva, zveni kere je ne zveličanja dočakati.

Pit. Skos kere znamle se prava cirkva spozna?

Odg. Prava cirkva se skos tote štiri znamle spozna:

1. Da je edina. l)
 2. Da je sveta. m)
-

j) Mož je glava xeni, kak Kristus glava cirkvi. Efez. V. 23.

k) Ti si Peter (to je, peqina) ino na toto peqino bom mojo cirkvo postavil, ino peklenške vrata nje ne bodo premagale. Mat. XVI. 18. Kristus reče Petri: Pasi moje jagneta, — pasi moje ovce. Joan. XXI. 16. 17.

l) Je le eden Gospod, edna vera, eden kerst. Efez. IV. 5.

m) Naj bi se sam nazorno postavil, kak veliqestna cirkva, kera ne imá madexa, ne gerbe, ali kaj takega pri-podobnega, temoq naj bi bila sveta ino nemadexna. Efez. V. 27.

3. Da je občinska, ali Katolska. n)
4. Da je apostolska. o)

Pit. Zakaj se prava cirkva zove edina?

Odg. Prava cirkva se zove edina, p) da imá
1. edino predno glavo, 2. edini navuk, 3. edí-
ne sakramente.

Pit. Zakaj se prava cirkva veli sveta?

Odg. Prava cirkva se veli sveta zato:

1. Da je njeni spoqétel sveti.
2. Da je njeni navuk sveti.
3. Da se svetih sakramentov vxíva.
4. Da svoje vude na svetost ravná.
5. Da se v' njej prevéno svetniki znajdejo.

Pit. Zakaj se prava cirkva imenuje občinska?

Odg. Prava cirkva se imenuje občinska ali Katolska zato, da jò je Jezus Kristus, 1. za vse ludí, 2. za vse uase, 3. za vse strane spoqél.

Pit. Zakaj se prava cirkva reče apostolska?

Odg. Prava cirkva se apostolska reče zato:
1. Da verje ino vuçí ravno to, kaj so apostoli verjéli ino vuçili. 2. Da so apostoli skoz moç Jezu - Kristovega povelenja njene navuke po cele-

n) Idte po celemi sveti ino oznanuvajte Evangelj vsim narodom Mark. XVI. 15.

o) Vi ste na apostolsko ino prerokovsko selíse postavleni, kde je Kristus sam naj imenitnési vogélni kamien. Efez. II. 20.

p) Bog je ne Bog nejedínosti, temoç mira, kak jas tudi vu vsih cirkvah svetnikov vuçim. I. Kor. XIV. 33.

mi sveti razsírjali. 3. Da so njeni škofi apostolki namestniki.

Pit. Kak že se prava cirkva nači imenuje?

Odg. Nači že se prava cirkva tudi imenuje Rimska, da je cirkva v' Rimi vsih drugih cirkev glava ino sredíše edinosti.

b. Od obqinstva svetnikov.

Pit. Kak imájo pravoverni Kristjani med sobo obqinstvo?

Odg. Pravoverni Kristjani imájo med sobo obqinstvo, kak vudi ednega tela. r)

Pit. Kak se obqinstvo med pravovernimi Kristjani imenuje?

Odg. Obqinstvo med pravovernimi Kristjani se imenuje obqinstvo svetnikov.

Pit. Zakaj se obqinstvo med pravovernimi Kristjani imenuje obqinstvo svetnikov?

Odg. Obqinstvo med pravovernimi Kristjani se imenuje obqinstvo svetnikov zato, da so vsi

r) Opravlajmo resnico v' lubavi, naj v' Kristusi, keri je nasa glava, vu vsih dobrih' delah prihájamo. Skoz njega se vso telo sklene ino med sobo skoz vude zaplête; skos to strexe eden vud drugemi, vsaki z' opravilom po svoji moči, ino narédi, da telo vu sebi samemi skoz lubav visek rase. Efez. IV. 15. 16. Ravno kak v' ednemu teli mnoge vude imámo, vsi toti vudi pa ne imajo le ednega opravila; tak smo mi mnogi tudi le edno telo v' Kristusi, ino eden druga vud. Rim. XII. 4. 5.

na svetost pozváni, ino da so vsi Kristjani skos sakrament kersta posvéteni. s)

Pit. Vu čemí obstojí obqinstvo svetnikov?

Odg. Obqinstvo svetnikov obstojí vu tém, da se vsi vudi prave cirkve dušnih dobrót vxivajo. 8)

Pit. Kere so tiste dobróte, kerih se vsi vudi prave cirkve vxivajo?

Odg. Dobróte, kerih se vsi vudi prave cirkve vxivajo, so:

1. Sveti sakramenti.
2. Priporoqítba svete meže.
3. Molítba.
4. Dobre dela.
5. Zasluxbe vernikov.

Pit. Keri so vu pravi cirkvi tisti vudi, ki med sobo imájo obqinstvo?

Odg. Tisti vudi v' pravi cirkvi, ki med sobo imájo obqinstvo, so:

1. Verniki na zemli.
2. Svetníki v' nebésah.
3. Duše preminóuih v' ouízenji.

Pit. Kak imájo verniki na zemli med sobo obqinstvo?

s) Bodte vu celemi vasemi xivlenji svéti, ravno kak je tisti sveti, keri vas je pozvál; kajti je pisano: Bodte svéti, da sem jas tudi sveti. I. Petr. I. 15. 16. Keri so po naprejvzéti na svetost pozvani. Rim. VIII. 23.

8) Jas sem pridruxník vših, keri se tebe bojijo ino tvoje zapovedi zderxávajo. Ps. CXVIII. 63.

Odg. Verniki na zemli imájo med sobo obqinstvo skos to, da si med sobo skos svojo molitbo, z) ino skos zasluxbe svojih dobrih dél eden drugemi na dobro pomágajo.

Pit. Kak imájo verniki na zemli obqinstvo s' svetniki v' nebésah?

Odg. Verniki na zemli imájo obqinstvo s' svetniki v' nebésah skos to, da verniki na zemli svetnike qastíjo ino nje za njihovo naprejprošnjo nazávajo, x) svetniki v' nebésah pà za vernike na zemli pri Bogi prosijo. t)

Pit. Kak imájo verniki na zemli obqinstvo z' dušami preminoqih v' oqíšenji?

Odg. Verniki na zemli imájo obqinstvo z' dušami preminoqih v' oqíšenji skos to, da verniki na zemli za duše preminoqih, u) v' oqíšenji pri Bogi prosijo, ino jim s' svojo molitbo, z' dobrí

- a) Proste eden za drugega, naj zveličani postanete; kajti molitba praviqnega premóre jako dosta. Jak. V. 16.
- x) Vu Katolski veri Tridentinskega cirkvenega zpora se velí: „Ravno tak tudi mislimo za dobro, da so svetniki, keri s' Kristusom kralujejo, qastiti ino nazávati, ino da svoje molitve za nas priporáčajo.
- t) Onias pà je odgovoril ino rekel: To je Jeremías Boxji prerok, pomiluvavec vsih bratov ino lustva Izraelskega; to je mox, keri za lustvo ino celo sveto mesto dosta moli. II. Mahab. XV. 14.
- u) Zato je sveta ino zveličena misel za mertve moliti, naj bi svojih gřehov rezeni postali. II. Mahab. XII. 46.

mi delami ino posébno s' tim pomágajo, da sve-
to meso za nje priporáčajo; duše preminóčih pà
z'hvalnostjo za vernike na zemli pri Bogi prosijo.

§. 10. Od desetega dela apostolske vere.

Pit. Kak se velí deséti dél apostolske vere?

Odg. Deséti dél apostolske vere se velí: Odpuštanje grehov.

Pit. Kaj nas toti verni dél vuçí?

Odg. Toti verni dél nas vuçí, da je Kristus svoji cirkvi dal oblást, grehe odpušati. v)

Pit. Kdo imá v' pravi cirkvi oblást, grehe odpušati?

Odg. Oblást grehe odpušati imájo v' pravi cirkvi le škofi ino drugi mešniki.

Pit. Kde se nam odpušajo grehi?

Odg. Grehi se nam v' sakramenti kersta, q) ino v' sakramenti pokóre a) odpušajo.

v) Doségnite Svetega Duha, kerim bote grehe odpu-
stili, tim so odpušeni; kerim pà bote jè zaderxâli,
tim so zaderxâni. Joan. XX. 22. 23.

q) Ravno, kak se je Kristus sam za njé sporóqil, naj
bi nje posvétil potém, kda je nje z' vodenim kerstom
skos besédo xivlenja oqistil. Eflez. V. 25. 26.

a) Tebi dam kluqe nebeskega kralestva, kaj koli bos
na zemli zavézal, bodi tudi v' nebesah zavézano; kaj pà
koli bos na zemli odvézal, bodi tudi v' nebesah odvé-
zano. Mat. XVI. 29. Resniqno vam povém: Vse,

Pit. Keri grehi se nam odpustijo v' kersti, ino keri v' pokori?

Odg. V' kersti se nam Adamov (nadoblen) ino tudi vsi drugi naši lastni pred kerstom vyunjeni grehi odpustijo; v' pokori pa tisti, kere po kersti dopernesemo.

§. II. Od ednajstega dela apostolske vere.

Pit. Kak se veli ednajsti del apostolske vere?

Odg. Ednajsti del apostolske vere se veli: **Vustanenje mesa.**

Pit. Kaj razumimo pod besedami: „Vustanje mesa“?

Odg. Pod besedami „Vustanenje mesa“ razumimo, da bode Bog na sodni den vse mertve pa zbudil, b) ino da bodo ludje s' svojim mesom, to je, z' ravno tistim telom, kero so v' xivlenji imeli, vstanuli. c)

Pit. Zakaj bodo ludje s' svojimi telami vstanuli?

Odg. Ludje bodo s' svojimi telami vstanuli,

kaj koli bote na zemli razvezali, bode tudi v' nebesa razvezano. Mat. XVIII. 18.

b) Tisti, keri je Jezu - Krista od mertvih zbudil, bode tudi vase vmerlive tela skos svojega Duha, keri v vas prebiva, xive narétil. Rim. VIII. 11.

c) Jas bom pa z' mojo koxo odét ino v' mojemi mesi mojega Boga vidil. Job. XIX. 26.

naj bodo tela z' dušami v' réd ali večno pla-
čane, ali večno kaštigane. d)

§. 12. Od dvanajstega dela apostolske vere.

Pit. Kak se velí dvanajsti dél apostolske vere?

Odg. Dvanajsti dél apostolske vere se velí:
Ino večno xivlenje.

Pit. Kaj verjemo ino spovémo z' besedami
dvanajstega vernega dela?

Odg. Z' besedami dvanajstega vernega dela
verjemo ino spovémo večno na vsikdar boddógo
zvelíčanje, s' kerim se bode poxelenje svetnikov
ino izvolenih popunem spunilo. e)

Pit. Kak se bode poxelenje svetnikov ino izvo-
lenih popunem spunilo?

Odg. Poxelenje svetnikov ino izvolenih se bo-
de popunem skos to spunilo, da bodo Boga na
veke gledali, lubili, ino se pred njim vsega ve-
sélja vxivali.

d) Pride vura, v' keri bodo vsi, ki v' grobih so, glas
Boxjega Sina sligli, ino tē bodo, keri so dobro de-
lali, na vstanenje večnega xivlenja, keri pá so hudo
delali, na vstanenje sodbe naprej prisli. Joan. V. 28. 29.

e) Z' nedoreqlivim ino veličestnim veséljom bóte se ra-
duvali, ino zvelíčanje vasih duš, kak plaqo vase vere
dobili. I. Petr. I. 8. 9. Niedno oko je ne vidilo, ino
niedno uho ne slusalo, tudi je ne v' niednega člo-
veka serce prislo, kaj je Bog tistim pripravil, keri
ga lubijo. I. Kor. II. 9.

Pit. Jeli bodo vragi ino grešniki tudi na veke iméli xivlenje?

Odg. Vragi ino grešniki bodo tudi na veke iméli xivlenje; alipà njihovo xivlenje bode, né doreqti, texavno, f) da bodo za svoje grehe večne kaštige v' pekli terpéti mogli, g)

Pit. Zakaj se apostolska vera sklene z' besedo Amen?

Odg. Apostolska vera se sklene z' besedo Amen, zato, da tota beseda je izroček, s' kerim se nekaj poterdi.

Pit. Kaj poterdimo z' besedo Amen?

Odg. Z' besedo Amen poterdimo, da na zapadki apostolske vere nikak ne dvojimo, temoq vse za resen imámo, kaj se v' njej zapadne.

f) Pojdite od mene vi prekléti! vu-večni ogen, keri je vragi ino njegovim angelom pripravljen. Mat. XXV. 41.

g) Kda bode se Gospod Jezuš Kristus s' svojimi mo-
gočnimi angelkimi mnoxinami z' neba prikázel, ino
z' ognenim plaménom odserdenje na tistih qinil, keri
Boga ne spoznajo, ino se Evangelji našega Gospoda
Jezu - Krista nepokorni skaxejo, bodo od njegovega
obliqja ino od veličestva njegove oblasti pokastigani.

II. G L A V A.

O D V U P A N J A.

I. D E L.

O D K E R Š A N S K E G A V U P A N J A.

Pit. Kaj je Keršansko vupanje?

Odg. Keršansko vupanje je prenárvna moč, od Boga v' naše serca vlejta krepost, h) skos kero vse z' zanéšenjom od Boga prosimo ino čakamo, kaj nam je obéyal.

Pit. Kaj se veli Keršanski vupati?

Odg. Keršanski vupati se veli, od Boga z' zanéšenjom čakati, kaj nam je obéyal.

Pit. Kaj vupamo od Boga?

h) Pavel, Boxji sluxébnik — na vupanje večnega xivlenja, kero je Bog, ki ne laxe, pred časi sveta, obéyal. Tit. I. 2. Blagoslavljen bodi Bog, Oqa našega Gospoda Jezu - Krista, keri nas je po svoji veliki milosti skoz Jezu - Kristovo od mertvih vstanenje na xivo vupanje preródil. I. Petr. I. 3.

Odg. Od Boga vupamo večno xivlenje, to je, večno zveličanje, ino tudi pomóči, ono doségnuti.

Pit. Zakaj vupamo?

Odg. Mi vupamo za tega volo, da je Bog vsegamogócen, vu spunenji svojega obêçanja zvesti, neskončano dobrotlivi, ino milostiven, zato spuništi zná ino qé, kaj je obêçal. i)

Pit. Skos kaj se Keršansko vupanje posébno oxíva?

Odg. Keršansko vupanje se posébno skoz molitbo oxiva.

III. D E L.

OD MOLITBE.

§. 1. Od molítbe obqinski.

Pit. V' qemi obstoјí molitba?

Odg. Molitba obstoјí v' povzdigavanji duše k' Bogi.

Pit. Zakaj molimo?

Odg. Mi molimo, da Boga naj višešega Gospoda duxno naj qastímo, ino jemi za dosegne- ne dobrote hvalimo ino ga tudi za to prosimo, kaj še nám je za bodóqe qase potrébno.

i) Ostánmo vu spovedi našega vupanja stanovítni; kajti keri je obêçanje izrekel, je zvesti, Hebr. X. 23.

Pit. Zakaj se več molimo?

Odg. Molimo se več za odpušenje grehov, ino naj bi v' obqinskih ino posebnih, v' lastnih ino luckih potrébah od Boga pomóq sprosíli.

Pit. Na keliko naqinov se zna moliti?

Odg. Moliti se zna na dva naqina: ali samo znotra, alipà zraven tudi zvuna. Ino obá tota naqina smo se od Jezu-Krista ino apostolov navuqili.

Pit. Kda molimo znotra?

Odg. Znotra molimo, qì samo misli naše duše, ino poxelenja našega serca k' Bogi povzdigávamo. j)

Pit. Kda molimo zvuna?

Odg. Zvuna molimo, qì misli naše duše ino poxelenja našega serca z' besédami izgovárjamo; ino tota molitba se imenuje vustna molitba.

Pit. Kaj je pri vustni molitbi zapomniti?

Odg. Pri vustni molítbi je zapomniti, da duša ali serce v' qlovéki ravno to more misliti, xeléti ino prosíti, kaj vusta z' molitnimi besédami govoríjo.

Pit. Jeli je vustna molítba hasnovítna ino potrébna.

j) Tak je molila Ana v' cirkvi. I. Kral. I. 13. „Ana pa je le v' svojemi serci govorila“ — tak da je ne besede bilo slišati. — Tak je molil David, ki reče: Mojo serce je k' tebi molilo. Ps. XXVI. 8.

Odg. Vustna molítba je jako hasnovítna ino potrébna; kajti skoz njo se vsaki moléci sám na poboxnost obudí, drugi pa, keri molítne beséde čujejo, začnejo na Boga misliti ino se tudi k' molítbi primárjajo.

Pit. Kaj nam hasnijo molítne knige?

Odg. Molítne knige nam to hasnijo:

1. V' njih se najdejo poboxne misli, ino svete xele, kere pri molítbi imeti moremo.
2. One pridejo tistim na pomóq, keri se sami z' lastnimi besédami ne zmorejo zadosta nad svojimi potrebami izgovoriti.
3. One naše oqí derxíjo od vsega tega, kaj nas ováci pri molitbi lehkó moti.

Pit. Jeli smo duxni moliti?

Odg. Moliti smo duxni; kajti molitba slísi med naj imenitněse duxnosti naše vere. k)

Pit. Kdo nam nalága duxnost moliti?

Odg. Duxnost moliti nam nalágajo Boxje zapovedi, l) Kristusov priklad, m) ino njegovo povelenje. n)

Pit. Kak moremo moliti?

Odg.

k) Molte brez henjanja. I. Tez. V. 17. I. Tim. II. 11.

l) Ob časi texáv mè nazávaj, ino odrésil bom té, ino ti bos nié hvalil. Ps. XLIX. 15.

m) Luk. VI. 22. Mat. XXVI. 39.

n) Proste, ino dalo bode se vam; kajti vsaki, keri prosi, dobí. Mat. VII. 7. 8.

Odg. Moliti moremo v' Jezusovemi iméni, o) s' ponixnostjo, p) ino z' xalostnim sercom nad grehi, v' duhi ino resnici, r) z' vero ino zanessenjom s)

Pit. Kde se zapopádne vse, za kaj imámo molíti?

Odg. Vse, za kaj imámo molíti, se v' Oqanaši, to je, v' Gospodovi molitbi zapopádne. 8)

§. 2. Od Gospodove molítbe zoseb.

Pit. Kdo nas je molíti vuçil?

Odg. Kristus naš Gospod nas je molíti vuçil.

Pit. Skos kero molítbo nas je Kristus vuçil molíti?

Odg. Kristus nas je vuçil molíti skoz Oqanaš, keri se tudi Gospodova molítba imenuje.

Pit. Kak se moli Oqanaš?

Odg. Oqanaš se moli tak: Oqa naš, keri si v' nebesah. Posveçeno bodi twojo imé. Prídi k' nam twojo kralestvo. Izídi se twoja vola, kak na nebi, tak na zemli. Daj nam dnes naš vsak-

o) Resniqno, resniqno vam povem, kaj koli bote Oqéta v' mojemi iméni prosili, to bode vam dal. Joan.

XVI. 23.

p) Molítba ponixnega bode obláke presilila. Sir. XXXV. 21.

r) Bog je duh, ino kerì ga molijo, ga naj v' duhi ino resnici molijo. Joan. IV. 24.

s) Vsaki naj vu veri prosi, ino naj ne dvojí. Jak. I. 6.

v) Mat. VI, 9 — 13.

dajni kruh. Odpusti nam naše duge, kak tudi mi odpustimo našim duxnikom. Ino nas ne vpe-
laj v' skušavo; temoq resi nas od zlega. Amen.

Pit. Iz česa obstoji Očanáš?

Odg. Očanáš obstoji iz ednega predgovora,
ino sedem prošenj.

a. Od predgovora.

Pit. Kak se velí predgovor?

Odg. Predgovor se veli: Oča naš! keri si v'
nebésah.

Pit. Na koga se zazávamo s' totimi predgo-
vornimi besedami?

Odg. S' totimi predgovornimi besedami se za-
závamo na Boga, keri je naš Oča. z)

Pit. Zakaj Boga imenujemo Očeta?

Odg. Boga imenujemo Očeta, da je ludí po
svoji pripodóbi stvoril, x) ino kak Oča za nje
skerbí. t)

Pit. Zakaj Boga imenujemo našega Očeta?

z) Jeli ne imámo vsi ednega Očeta, jeli nás je ne eden
Bog stvoril? Malah. II. 10.

x) Jeli je on ne tvoj Oča, keri te je imél, stvoril ino
spoqél? Devt. XXXII. 6.

t) Ne bodte skerbni ino ne govorte: Kaj bomo jeli, ali
kaj bomo píli, ali kaj sì bomo obláčili? kajti za vse
to se skerbijo neverníki. Vas Oča zná, da vsega te-
ga potrebujete. Mat. VI. 31. 32. Vso vasovo skerb
prenéste na Boga; kajti on skerbi za vas. I. Petr.
V. 7.

Odg. Boga imenujemo našega Očeta, da je nás vse skos Svetega Duha vu svetemi kersti za svoje otroke, u) za svoje naslednike, za ravennaslednike Jezu-Krista, v) ino nas med nami vse za brate ino sestre narétil.

Pit. Zakaj govorimo: Keri si v' nebésah?

Odg. Mi govorimo „keri si v' nebésah,” zato, da Bog, ki ravno je povsodik nazócen, posébno v' nebésah prebíva, q) kde se svojim izvolenim od oblíqja do oblíqja kaxe ino dá vxivati.

b. Od treh pervih prošenj Gospodove molítbe.

Pit. Kak se velí perva Očanašna prošnja?

Odg. Perva Očanašna prošnja se velí: Posvećeno bodi tvojo imé.

Pit. Kaj prosimo operviq?

Odg. Operviq prosimo, naj Boxjo imé bode posvēçeno.

Pit. Zakaj prosimo operviq, naj Boxjo imé bode posvēçeno?

- u) Vi ste dobili Duha, keri vas za otroke najemáva, skos keréga vsi zovemo: Aba (Oča). Rim. VIII. 15.
- v) Ki pa smo otroki, te smo tudi nasledníci, ino celo nasledníci Boxji, ravennasledníci Jezu-Krista. Rim. VIII. 17.
- q) Oslijaj is tvojega prebivalisa, to je, 'z neba, vsakega ino vse, keri bodo na totemi mestì molili. II. Paral. VI. 21.

Odg. Mi prosimo operviç, naj Boxjo imé bode posvéçeno, da vsikdar ino pred vsimi reça mi naj prej za to prositi moremo, kaj Boxjo qást dojde a) ino potém že le za to, kaj je nam ali našemi blixnemi potrébno.

Pit. Kaj prosimo vu pervi Oçanažni prožnji?

Odg. Vu pervi Oçanažni prožnji prosimo:

1. Naj bi vsi ludjé na zemli Boga spoználi ino njegovo naj svetéšo imé spovedávali ino vsikde hvalili.
2. Naj bi se grešniki k² Bogi obernuli ino na pokóro genuli.
3. Naj se njegovo naj svetéšo imé nikóli ne bi skoz verogublenje ino krivo vero, skoz Boga-preklinjanje ino nekeršansko xivlenje odsvetilo.

Pit. Kak se veli druga Oçanažna prožnja?

Odg. Druga Oçanažna prožnja se veli: Pridi k² nam tvojo kralestvo.

Pit. Kaj prosimo v' drugi Oçanažni prožnji?

Odg. V' drugi Oçanažni prožnji prosimo:

1. Naj bi Bog svojo cirkvo ino kralestvo svojih milosti razširjal ino oterdil, kralestvo vraka ino greha pa pokončal.
2. Naj bi vero, vupanje ino lubav v' nas vlejl, ino tote kreposti v' nas povnoxi!
3. Naj bi nam po totemi xivlenji nebesa dodelil.

Pit. Kak se veli tretja Oçanažna prožnja?

a) Iste operviç Boxjo kralestvo ino njegovo pravico, ino vse drugo bode se vam pridalø. Mat. VI. 33.

Odg. Tretja Očanašna prošnja se velí: Izidi se tvoja vola, kak na nebi, tak na zemli.

Pit. Kaj prosimo v' tretji Očanašni prošnji?

Odg. V' tretji Očanašni prošnji prosimo:

1. Naj bi nam Bog dal pomoč, njegovo Boxjo volo vu vsih prilikah na zemli tak zvesto ino radovolno spuniti, kak jò angeli ino svetniki v' nebésah spunijo.

2. Naj bi Bog vse odvernul, kaj nam spušenje njegove Boxje vole odderxáva.

c. Od štirek poslednih prošenj Gospodove molítbe.

Pit. Kak se velí šterta Očanašna prošnja?

Odg. Šterta Očanašna prošnja se velí: Daj nam dnes naš vsakdajni kruh.

Pit. Kaj prosimo vu šterti Očanašni prošnji?

Odg. V' šterti Očanašni prošnji prosimo:

1. Naj bi nám Bog vse dál, kaj nám je za zderxanje našega telnega ino dušnega xivlenja potrébno.

2. Naj bi Bog dragoto ino glád, ino tudi greh, keri dostakrat take kaštige za sobo imá, od nas dobrotlivno odvráchal.

Pit. Kak se velí peta Očanašna prošnja?

Odg. Peta Očanašna prošnja se velí: Odpusti nam naše duge, kak tudi mi odpustimo našim lúxnikom.

Pit. Kaj prosimo v' peti Očanašni prošnji?

Odg. V' peti Očanašni prošnji prosimo, naj bi nam Bog naše grehe odpustil, ravno kak mi is serca tim odpustímo, keri nas razxalijo.

Pit. Kak se velí šesta Očanašna prošnja?

Odg. Šesta Očanašna prošnja se veli: Ne vpe-
la j nas vu skušávo.

Pit. Kaj prosimo v' šesti Očanašni prošnji?

Odg. V' šesti Očanašni prošnji prosimo, naj
nám Bog ob časi skušáve ne bi svoje pomóci
odvzél, ali dopustil, da bi vu skušávi padnuli.

Pit. Od česa se naj berxej skušávamo?

Odg. Skušávamo se naj berxej od sveta, od
našega mesa, to je, od naših hudih vól ino
xél, ino od vraka. b)

Pit. Jeli se tudi poboxni ino pravíqni skušá-
vajo?

Odg. Tudi poboxni ino pravíqni se od Boga
skušávajo, kda Bog njihovo krepost zvedáva:
1. skos beteg, 2. skos siroqtvo, ino druge ned-
lóge.

Pit. Kak se velí sedma Očanašna prošnja?

Odg. Sedma Očanašna prošnja se veli: Temoq
reši nas od zlega.

Pit. Kaj prosimo v' sedmi Očanašni prošnji?

b) Vse, kaj se na sveti znaide, je ali poxelenje mesa,
ali poxelenje óqi, ali prevzétnost xivlenja, ino to ne-
príde od Očéta, temoq od sveta. I. Joan. II. 16.
Vsaki se skušáva, či je od svojih lastnih xél nadrá-
xen ino primárjen. Jak. I. 14. Bodte trezni ino stra-
xajte; kajti vas protivnik, vrág, okóli hodi, kak ar-
jovéqi léb, ino íše, koga bi poxérel. I. Petr. V. 8.
Obléqte si vso Boxjo oroxjé, da naj skrivnemi vrago-
yemi nasleduvanji proti obstojíte. Efez. VI. 11.

Odg. V' sedmi Očanášni prošnji prosimo:

1. Naj bi nas Bog posébno dušnega zlega, to je, greha rešil, ino nas pred časno ino večno kaz-tigo obranil.
2. Naj bi nas Bog tudi vsega telnega zlega re-šil, či ne je k' našemi zveličanjji. c)
3. Naj bi nam Bog dál pomoč, vse texáve, ke-re nad nas posíla, s' poterplenjom ino stal-nostjo prenášati. d)

Pit. Kaj reče beséda Amen?

Odg. Amen, Xidovska beséda, reče teliko, kak naj se zgodí, ali naj se bode zgodilo.

§. 3. Od angelskega češenja.

Pit. Kaj Katolski Kristjáni naj berxej Oča-náši priklenejo?

Odg. Katolski Kristjáni naj berxej Očanáši priklenejo angelsko češenje.

Pit. Kaka molítba je angelsko češenje?

Odg. Angelsko češenje je molítba, s' kero sve-to Divíco Mario Boxjo mater pred vsimi angeli ino svetniki posébno častímo ino nazávamo.

Pit. Kak se moli angelsko češenje?

c) Blaxen je mox, kerí skusave s' poterplenjom prenese; kajti kda bode skusen, bode dobil venec xivlenja, kerega je Bog tistim obéqal, ki ga lubijo. Jak. I. 12. Ino da si Bogi prijeten bil, zato je bilo potrebno, da té je skugavanje poterdilo. Tob. XII. 13.

d) Lonqarska posoda se v' reči, praviqui ludjé pa v' texávah poterdijo. Sir. XXVII. 6.

Odg. Angelsko īesenje se moli tak: Češena bodi María, milosti puna, Gospod je s' tobō, ti si blagoslavlena med xenami, ino blagoslavlēn je sād twojega tela, Jezus. Sveta María, mati Boxja, prosi za nas vbole gresnike zdaj, ino ob vuri naže smerti. Amen.

Pit. Is keliko delov obstoji angelsko īesenje?

Odg. Angelsko īesenje obstojí is treh delov, 1. is pozdravlenja prednega angela Gabriela, 2. is pozdravlenja svete Elizabete, ino 3. is beséd svete cirkve.

Pit. S' kerimi besedami je angel Gabriel pozdravil Marío?

Odg. Angel Gabriel je Marío s' totimi besedami posdravil: Češena bodi María, milosti puna, Gospod je s' tobō, ti si blagoslavlena med xenami. e)

Pit. Kak je Elizabet Marío pozdravila?

Odg. Elizabet je ponovila angelove besede „ti si blagoslavlena med xenami“ ino se je tote pristavila: ino blagoslavlēn je sād twojega tela. f)

Pit. Kere beséde je sveta cirkva pristavila?

Odg. Sveta cirkva je tote beséde pristavila: Jezus. Sveta María, mati Boxja prosi za nas vbole gresnike zdaj ino ob vuri naže smerti.

Pit. Zakaj govorimo „Sveta María, mati Boxja“?

e) Luk. I. 28.

f) Luk. I. 42.

Odg. Mi govorímo „Sveta María, mati Boxja“ zato:

1. Da je sveta Divica María Jezu-Krista redila, keri je resničen Bog.
2. Da toto imé v' nas vupanje ino zanegsenje obudí, da Bog njen naprejprošnjo za nas osliša.

Pit. Zakaj govorímo „prosi za nas vboge gresnike“?

Odg. Mi govorímo „prosi za nas vboge gresnike,“ naj bi Mario skos spovedávanje naše nevole genuli, da bi nam duha na pokoro ino odpušenje naših grehov od Boga sprosila.

Pit. Zakaj govorímo „prosi za nas zdaj, ino ob vuri naše smerti“?

Odg. Mi govorímo „prosi za nas zdaj, ino ob vuri naše smerti,“ da vsikdar, tak dobro zdaj, kak vu smertni vuri, v' keri so vragove skušave večkrat naj silnese, Boxje pomoci potrebujemo.

Pit. Kda časti Katolska cirkva Boxjo mater z' angelškim česenjom posebno?

Odg. Katolska cirkva časti Boxjo mater z' angelškim česenjom posebno, kda se v' jutro, opoldne ino večer; k' molitbi zvoni.

Pit. Na kaj se imamo pri totemi zvonjenji posebno opominjati?

Odg. Pri totemi zvonjenji se imamo posebno ze vso hvalo ino poboxnostjo opominjati, da je Boxji Sín človek postal, naj bi nas odrégil.

III. GLAVĀ.
OD LUBAVI.

I. D E L.

OD KERŠANSKE LUBAVI.

Pit. Kaj je Keršanska lubav?

Odg. Keršanska lubav je prenárvna smoti, od Boga v' naše serca vlejta krepot, g) skos kero Boga Gospoda, da je naj višega dobrota, za njega samega volo, blixnega pa za Boga volo kak sami sebe lubimo.

Pit. Kaj se velí Kerganski lubiti?

Odg. Keršanski lubiti se velí, Boga, kak naj vekšo dobroto za njega samega volo, ino blixnega za Boga volo lubiti h); za Boga volo z' radostjo vse qiniti, kaj nam je zapovédal.

g) Boxja lubav je v' nasih sercah skos Svetega Duha, keri nam je dani, izlejta. Rim. V. 5.

h) Lubi Gospoda tvojega Boga is celega tvojega serca, is cele tvoje duše, is cele tvoje misli, ino iz vših tvojih moći. Tota zapoved je naj veksa ino naj im-

Pit. Zakaj se itak moremo Boga lubiti?

Odg. Moremo se Boga tudi zato lubiti, da je proti nam naj dobrotlivnesi. i)

Pit. Kak moremo Boga lubiti?

Odg. Boga moremo lubiti, krez vse, iz našega celega serca, iz naše cele duše, ino iz vših naših moći.

Pit. Kaj se velí, Boga krez vse lubiti?

Odg. Boga krez vse lubiti, se velí: Boga vsim stvaram naprej postaviti, ino ga više učastiti, kak vse, kaj nam je prijetno ino dopadljivo.

Pit. Kaj se velí, Boga is celega serca, is cele duše, iz vših moći lubiti?

Odg. Boga is celega serca, is cele duše, iz vših moći lubiti, se velí, vse svoje misli, vse svoje xele, ino vse svoje besede ino dela na Boga ravnati, rajsi vse, tudi celo xivlenje, zgubiti, ino vse rajsi terpeti, kak proti Božjim zapovedam kaj vqiniti.

Pit. Kdo se razumi pod besédo blixen?

Odg. Pod besédo blixen se razumi vsaki človek, bodi si naš prijátel, ali neprijátel. j)

Pit. Kaj se velí blixnega lubiti?

Odg. Blixnega lubiti se velí: Blixnemi dobro

nitnesa. Druga pa je toti ednaka: Lubi tvojega blixnega, kak sebe samega. Mat. XXII. 37. 38. 39.

i) Lubmo Boga; kajti on je nas operviq lubil. I. Joan.

IV. 19.

j) Glej od milostivnega Samaritana. Luk. X. 29 — 37.

xeléti ino to qiníti , kaj jèmi je prijétno ino has-nqvítno , vse popustiti , kaj jemi je neprijétno ino skodlivu. k)

Pit. Kaj se velí , blixnega za Boga volo lubiti ?

Odg. Blixnega za Boga volo lubiti , se velí : Blixnega zato lubiti , da je Boxja pripodoba , ino da je Bog zapovedal , blixnega lubiti . l)

Pit. Kaj se velí , blixnega kak sebe samega lubiti ?

Odg. Blixnega , kak sebe samega lubiti , se velí : Blixnemi nikaj ne vqiniti , kaj mi sami razumno ne bi radi iméli ; velí se , njemi to qiniti , kaj bi si mi sami po pravici xeléli . m)

Pit. Jeli je Kersanska lubav potrebna ?

k) Lubav je poterpliva ino dobrotliva . Lubav je ne negljiva , ne vqini nikaj lehkomisléu , je ne prevzétna , ne qasti gladna , ne na samo svoj hasek , ne nagloserdna ; ne misli nikaj hudega . Ona se ne veseli nad nepravico , temoq nad resnico ; ona terpi vse ; ona verje vse ; ona vupa vse ; ona prenese vse . I. Kor. XIII. 4. 5. 6. 7.

l) Qui kdo reqe : Jas lubim Boga , ino svojega brata på zovráxi , tisti je laxlivec ; kajti kdo svojega brata , kerega vídi , ne lubi , kak bode zmogel Boga lubiti , kerega ne vidi ? Ino dobili smo od Boga zapoved , da , kdo Boga lubi , tudi naj svojega brata lubi . I. Joan. IV. 20. 21.

m) Qinte zato ludém vse , kaj xelite , da oni naj vam qinijo ; kajti v' tem obстоji zapoved ino preroki . Mat. VII. 12.

Odg. Kersanska lubav je tak potrébna, da ulovek, keri je pri razumi, brez lubavi ne zmore večnega xivlenja dosegnuti. n)

Pit. Skoz kaj se skaxe lubav proti Bogi ino blixnemi?

Odg. Lubav proti Bogi ino blixnemi se skaxe skoz zderxavanje desetih Boxjih zapovedi. o)

III. D E L.

OD DESETIH BOXJIH ZAPOVEDI OBČINSKI.

Pit. Kak se velijo desetere Boxje zapovedi?

Odg. Desetere Boxje zapovedi po svojem za-
popadki se velijo:

1. Veri na edinega Boga.
2. Ne vzemi po nevrednem Boxjega iména v' vusta.
3. Sveti nedélo.
4. Postuj ojéta ino mater, naj dugo xiviš, ino tì dobro gre na zemli.
5. Ne mori.

n) Kdo ne lubi, ostáne vu smerti. Keri svojega brata sovráxi, je lodomorec. Znate pa, da neden lodomorec ne imá vu sebi večnega xivlenja. I. Joan. III.

14. 15.

o) Kdo moje zapovedi imá ino zderxáva, tisti mè lubi. Joan. XIV. 21..

6. Ne preuistuvaj.
7. Ne kradi.
8. Ne govóri krivega svedočtva proti tvojemi blixnemim.
9. Ne poxéli tvojega blixnega xene.
10. Ne poxéli tvojega blixnega blaga.

Pit. Komi je dal Bog tote desetere zapovedi?

Odg. Bog je dal tote desetere zapovedi Mojzesi na Sinajski gori za Izraélsko lustvo, kda se je po izidenji iz Egíptoske zemle v' pušávi zderxávalo. p)

Pit. Kak je dal Bog tote desetere zapovedi?

Odg. Bog je tote desetere zapovedi dal na dve ma kamenima dilama s' svojim perstom zapisane med bliskanjom ino germlenjom, ino to zato:

1. Naj bi lustvo genul, nje teliko zvestej spuniti.
2. Naj bi se teliko dostojej po njegovi voli zaderxávalo.
3. Naj bi vu preiamavcih teliko veksi strah pred svojo oblástjo, ino pred popretno kaštigo obudil.

Pit. Jeli smo tudi mí duxni desetere Boxje zapovedi zderxávati?

Odg. Tudi mí smo duxni desetere Boxje zapovedi zderxávati:

p) Glej zgodbe S. pisma od danja deset Boxjih zapovedi. Eksod. XIX. XX.

1. Da so razlozenje naravnih v' naše serca zapisanih zapovedi.
2. Da je nje Jezus Kristus sam poterdel, ino zderxávati zapovédal. r)

Pit. Jeli zmoremo desetere Bozje zapovedi zderxávati?

Odg. Desetere Boxje zapovedi zmoremo zderxávati; kajti Bog dá vsakem k' temi pomoč. s)

Pit. Kake duxnosti se zapopádnejo v' desetih Boxjih zapovedah?

Odg. V' treh pervih Boxjih zapovedah se zapopádnejo duxnosti proti Bogi; vu sedmih ovih pa duxnosti proti blixnemi.

Pit. Kde se znajde zapopádek vših desetih Boxjih zapovedi kratko?

Odg. Zapopadek vših desetih Boxjih zapovedi se kratko znajde vu dvema lubavnima zapovedama.

Pit. Kera je perva lubavna zapoved?

Odg. Perva lubavna zapoved je: Lubi Gospoda tvojega Boga is celega tvojega serca, is

r) Ne verte, da sem prisel zapovedi ino prerokov razvézat; ne sem prisel njih razvézat, temoč spunit.

Mat. V. 17.

s) Mojega Duha qem vu vas zašaditi ino narédi, da bote v' mojih zapovedah xivéli, moje povelenja zderxali ino spunili. Ezechiel. XXXVI. 27. Bog je, keri vu vas obojno, volenje ino spunenje po svojemi dopadnenji oprávila. Filip. II. 13. Vu tem, keri mé moqnegra narédi, vse zamorem. Filip. IV. 13.

cele twoje duše, is cele twoje misli, iz vših twojih moći. 8)

Pit. Kera je druga lubavna zapoved.

Odg. Druga lubavna zapoved je: Lubi twoje ga blixnega, kak sebe samege. z)

Pit. Kak razlóxi Kristus lubavno zapoved proti Bogi ino blixnemi?

Odg. Kristus razlóxi lubavno zapoved proti Bogi ino blixnemi z' totimi besedami: Ćinte ludém vse, kaj vi xelite, naj oni vam qiníjo; kaj ti vu tem obstoji zapoved ino preroki. x)

Pit. Kaj je od vsake Boxje zapovedi zapomniti?

Odg. Od vsake Boxje zapovedi je zapomniti, da se vu vsaki nekaj zapové, ino tudi nekaj prepové.

III. DELO.

OD DESETIH BOXJIH ZAPOVEDI ZOSEB.

§. 1. Od treh pervih Boxjih zapovedi, kere zapopádnejo duxnosti proti Bogi.

Pit. Kak se velí perva Boxja zapoved?

Odg. Perva Boxja zapoved se velí: Veri na edínega Boga.

Pit.

8) Mat. XXII. 37. 38.

z) Mat. XXII. 39.

x) Mat. VII. 12.

Pit. Kaj se skos pervo Boxjo zapoved zapové?

Odg. Skos pervo Boxjo zapoved se zapové, naj edinega Boga verjemo; t) molimo, u) se na njega zanésemo, v) ino ga lubimo. u)

Pit. Kaj se skos pervo Boxjo zapoved prepové?

Odg. Skos pervo Boxjo zapoved se prepové nevéra, a) sluxba laxnim bogom, b) veroguble-

t) Brez vere je ne mogočo se Bogi dopadnuti; kajti kdo qé k' Bogi priti, more verjéti, da Bog je. Hebr. XI. 6.

u) Je pišano: Moli Boga tvojega Gospoda, ino njemi samemi sluxi. Mat. IV. 10.

v) Keri se Gospoda bojijo, se na Gospoda zanésejo; on je njihov pomočnik ino branitel. Ps. CXIII. 11. Zanéste se na njega vse obqíne lustrov, izlejvajte pred njim vase serca; Bog je nas pomočnik na veke. Ps. LXI. 9.

q) Slijaj Izrael! Gospod, nas Bog je edini Gospod. Lubi Gospoda tvojega Boga is tvojega celega serca, is tvoje cele duše, iz vsih tvojih moći. Devt. VI. 4. 5.

a) Kdø ne verje, bode pogubljen. Mark. XVI. 16.
b) Oni so Boxjo resnico na lax obernuli, ino dosta več stvari, kak pá stvoritela qastili, ino njemi sluxili, keri je blagoslavlen na veke. Amen. Rim. I. 25. Ne obernite se k' laxnim bogom, ino si ne delajte zlejnih bogov. Jas sem Gospod vas Bog. Lev. XIX. 4. Tudi ne postante služebniki laxnih bogov, kak iz njih neki. I. Kor. X. 7.

nje c) napovedávanje bodócih reči, prazna vera, tudi vera na bajilo, d) serdenje nad Bogom, e) zdvojenje, nezanešenje, f) ali tudi prevzétno zanešenje na Boxjo milost. g)

Pit. Jeli je ne proti pervi Boxji zapovedi, da angele ino svetnike qastímo ino nazávamo?

Odg. Da angele ino svetnike qastímo ino nazávamo, je ne proti pervi Boxji zapovedi, temoq dobro ino hasnovitno. h)

- c) Krivovernega qlöveka se po eno ali dvakratnemi opomenjeni ogibli. Tit. III. 10.
- d) Ne obernite se k' bajilnikom, ino ne pičajte vgonjávavcov v' niedni reči za svít, da skoz njé naj ne bote vtepeni. Jas sem Gospod vas Bog. Lev. XIX. 31. Chi se qlövek k' bajilnikom ino vgonjávavcom oberne, ino se z' njimi vtepe, ga bom s' serdnimi oqmí gledal ino ga na sredi iz njegovega lustva pokonqal. Lev. XX. 6.
- e) Bog vustáni, njegovi sovraxniki se naj raztrosijo; ino keri ga zametavajo, naj pred njegovim obliqjom odbegnejo. Ps. LXVII. 2.
- f) Ne zgubte vasega zanēšenja, kero se imá velike plaqe vqakati. Heb. X. 35.
- g) Jeli ti bogástvo njegove dobrote, njegovega poterplenja ino dugovanja zametavaš? Jeli ne znas, da Boxja dobrota na pokóro ravná? Rim II. 4.
- h) Chi iz jezero angelov le eden za njega govorí, ino totega qlöveka pravico Bogi naprej náva; bode se krež njegá smilil ino rekel: Odréši ga, naj ne padne dol vu pogublenje; kajti jas sem na njemí najsel zrok, zakaj jemi qém biti milostíven. Job. XXXIII. 23. 24. Tudi tvoje prijatele, o Bog! qastim jas odvise; njih-

Pit. Zakaj se Katolski Kristjáni zazávajo na angele?

Odg. Katolski Kristjáni se na angele zazávajo, da so angeli ludém na branbo postavljeni, da angeli ludí lubijo, za njihovo zvelíqanje skerbíjo, za nje prosijo, ino da preveno Boga gledajo, ino jemi ćlovéčje molitbe naprej našajo. i)

vo gospodstvo je krež mero mogočno postalo. Ps. CXXXVIII. 17. Hvalte Gospoda v' njegovem svetostvi, hvalte ga v' moči njegove oblasti. Ps. CL. 1. Ino tudi Tridentinski cirkveni zbór reče v' sedenji 25. Sveti cirkveni zbór poveli vsim škofom ino drugim, ki na sebi imájo službo vučenja, — po navadi Katolske cirkve, kera se je od pervih časov Kerganske vere spočela, po edinoglasnem vučenju svetih očétov, ino po zapovedah cirkvenih zborov, od naprejprošenja ino nazávanja svetnikov, od češenja svetničkih ostanjkov ino od dostoje navade podób — vernike marno podvučiti ino opominjati, da svetníki, keri s' Kristušom kralujejo, svoje molítbe za ludi naprej našajo, ino da je dobro ino hasnovitno, nje nazavati.

- i) On je svojim angelom za tebe volo zapovedal, naj tè na vših potih branijo. Oni tè bedo na rokah nosili, naj se kde s' tvojo nogo na kamni ne spotéknes. Ps. XC. 11. 12. Ogiblite se, da niednega is totih malih ne zaniqate; kajti povem vam: Njihovi angeli preveno gledajo v' nebesah obličje mojega nebeskega Očeta. Mat. XVIII. 10. Kda si s' slojzami molil, mertve pokápal, ino zato od jedi stajal, ino mertve za dneva vu tvojemi hrami sranuval, naj bi jè v' noči pokápal, tè sem tvojo molítbo pred Gospodom naprej

Pit. Zakaj se Katolski Kristjáni zazávajo tudi na svetnike?

Odg. Katolski Kristjáni se na svetnike zazávajo, nikak ne, kak da bi jim svetniki iz lastne moči pomágati zmogli, temoč, da so Boxji prijatelji ino za ljudi pri Bogi prosijo. j)

Pit. Jeli je navada podob v' Katolski cirkvi ne proti pervi Boxji zapovedi?

Odg. Navada podob v' Katolski cirkvi je ne proti pervi Boxji zapovedi; kajti ona le prepové, podóbe zato delati, naj bi je molili. k)

Pit. Zakaj Katolski Kristjáni častíjo podóbe?

Odg. Katolski Kristjáni častíjo podobe zato, da se skoz nje nekaj častitnega, najmreč, ali kera Boxja osóba, ali Boxja mati, ali kaki svetnik pred oči postáyla. Ino češenje se ne ravna na podóbo, temoč na to, kaj se skoz njo vedoč dava.

naval. Tob. XII. 12. Ino prisel je drugi angel ino stal pred altárom, ino imél zlato kadilico, ino njemí se je dosta kadila dalo, naj bi molítbo vših svetnikov na zlatemi altári, keri je pred Boxjím selom bil, priporáchal. Ino dim kadila od molitev svetnikov je od angelove roke šel višek pred Boga. Razodenje Joan. VIII. 3. 4.

j) Toti je Jeremias Boxji prerok, raduvavec bratov ino lustva Izraelskega. Toti je mox, keri dosta prosi za lustvo ino za celo sveto mesto. II. Mah. XV. 14. Trid. zbor, sed. 25.

k) Ne sméte si izrezane podobe delati, da bi jò molili. Lev. XXVI. 1.

Pit. Jeli ne prelomijo Katolski Kristjáni perve Boxje zapovedi, da ostanke svetih tél častíjo?

Odg. Katolski Kristjáni ne prelomijo perve Boxje zapovedi, da ostanke svetih tél častíjo; kajti njih ne molijo. l)

Pit. Zakaj pa Katolski Kristjáni častíjo ostanke svetih tél?

Odg. Katolski Kristjáni častíjo ostanke svetih tél zato:

1. Da so oni ostanki tistih tél, v' kerih so se svetniki ali skos kervoprelejtje za Boxjo vero Bogi sporoqili, alipà skos pokóro druge krepostne dela Bogi s' posébno popunostjo sluxili.
2. Da bode Bog ravno tote ostanke po od mertvih vstanenji na veke v' nebésah oveliqéstil. m)
3. Da je Bog skoz ostanke svetih tél večkrat qudexe vçinil ino ludém velike dobrote skalal. n)

l) Trid. zbor, sed. 25. v' povelenji od nazavanja svetnikov, reče tak: Tela svetih kertosvedokov ino drugih, keri so s' Kristusom xivéli, keri so xivi vudi Kristusa, ino cirkva svetega Duha bili, keri bodo tudi skoz njega na večno xivlenje abuden ino oveliqesteni, so od vernikov častiti, kak taki, skos kere se ludém mnoge dobrote podelijo.

m) Keri bode navo boxno telo skoz moq, s' kero si je vse reqi podvergel, ponovil, ino ga svetlosti svojega tela naredil ednakega. Filip. III. 21.

n) Nikaj je ne Elias premágalo, ino njegovo mertvo

Pit. Kak se veli druga Boxja zapoved?

Odg. Druga Boxja zapoved se velí: Ne vzémi po nevrednem Boxjega iména v' vusta.

Pit. Kaj se v' drugi zapovedi prepové?

Odg. V' drugi Boxji zapovedi se prepové, naj Boxjega iména ne odsvetimo.

Pit. Skos kaj Boxjo imé odsvetímo?

Odg. Boxjo imé odsvetímo:

1. Skoz vse grehe. o)

2. Naj veq skoz Boga-preklinjanje, p) ki od Boga, od prave vere ino od Boxjih svetnikov zaniqávajoq govorímo.

telo je tudi preroqilo. V' svojemi xivlenji je on qudexne dela oprávlal, ino tudi se po svoji smerti je qudexe delal. Sir. XLVIII. 14. 15. Elizeus se je z' Eliasovim odpadnoqim plajšom vode doteknul, ino ne se je razdelala; nató je rekел: Kde je Eliasov Bog? Ino itak se je vode doteknul, ino razdelala se je na dvoje, ino Elizeus je vel skoz njo. IV. kral. II. 14. Tistokrat so neki enega ɻovéka pokapali, ino kda so ropare zagledali, so mertvo telo v' Elizeov grob vergli. Kda se je toti Elizeovih kosti dotéknul, je pa xiv postal, ino stal na svojih nogah. IV. kral. XIII. 21. Ino Bog je skos Pavla ne malih qudexov vqinil, tak, da so neki z' njegovega tela brisâqe ino predplate jemáli ino nje na boléne dévali, ino betêgi so od njih stopili ino hudi duhi odisli. Apost. djanj. XIX. 11. 12. o) Ti se hvalis zapovedi, ino Boga skos prestáplanje zapovedi odqastuješ. Rim. II. 23.

p) Kdo Gospodovo imé preklinja, bodi s' smertjo pokastigan. Vsa obqina ga naj s' kamenjom pobija, bodi si on domanji ali lucki ɻovék. Lev. XXIV. 16.

3. Kda bres potrébe ali celo krivíqno priseg-nemo, r)
4. Či Bogi obvezane oblube prelomimo. s)
5. Kda Boxjo imé bres potrébe ali bres postu-vanja izgovorímo. s)
6. Kda Boxjo besedo preobražamo ali z' njo kaj zlega ujinimo. z)

Pit. Kaj se v' drugi Boxji zapovedi zapové?

r) Povém pà vam: Vi nikak ne sméte prisegnuti; ne pri nebi, kajti ono je Boxjo selo: ne pri zemli, kajti ona je njegovo podnogalo; ne pri Jeruzalemi, kajti ono je mesto velikega krala. Mat. V. 34. Ne prisegni krivo pri mojem iméni, ino ne odvásti iména tvojega Boga. Jas sem Gospod. Lev. XIX. 12. Pred vsimi rečami pà, moji brati! ne prisegnite pri nebi, ne pri zemli ino tudi ne pri kaki drugi reči, temoq vasa beseda bodi: Je, je; ne, ne; da naj ne bote sodbi podverxeni. Jak. V. 12.

s) Či si Gospodi tvojemi Bogi oblubo napravil, tè sè ne mudi, da jò tudi spunis; kajti Gospod tvoj Bog bode jò terjal; ino či jò odnásas, bode tebi na greh raqunjena. Či ne oblubis, si brez greha. Kaj pà si oblubil, to zdérxi ino spuni, kak si Gospodi tvojemi Bogi obéqal, ino svojvolno is tvojih vust zgovoril. Devt. XXXIII. 21, 22, 23.

s) Iména Gospoda tvojega Boga ne izgovárjaj zobstonj; kajti Gospod ne bode tega imél za neduxnega, kerí imé Gospoda svojega Boga zobstonj izgovárja. Eksod. XX. 7.

z) Mi smo ne tisti, kak jih veliko je, ki Boxjo besédo gubijo. II. Kor. II. 17.

Odg. V' drugi Boxji zapovedi se zapové, naj Boxjo imé svetímo ino s' qastjo imenujemo.

Pit, Kak se qastí Boxjo imé?

Odg. Boxjo imé se qastí ino sveti:

1. Yi Boga oqivestno pred celim svetom spovedavamo. x)
 2. Yi Boga v' dužnih ino telnih potrébah za pomoč prosimo. t)
 3. Yi skos pravíqno prisego Boga za svedoka zovemo, naj bi poterdili, da je našo izgovorenje vere vredno. u)
 4. Yi oblube, kere smo Bogi obeqali, zvestospunimo v)
-

x) O moj Bog ino kral! qém te drago - hvaliti ino tvojo imé vsikdar ino na veke slaviti. Qém té vse dneve hvaliti, ino tvojo imé vsikdar ino na veke qastiti.
Ps. CXLIV. 1. 2. Kdo bode mene pred ludmi spoznal, tega bom tudi jas pred mojim Oqétom spoznal.
Mat X. 32.

t) Zovi se vu qasi texáv na mene, ino jas bom té odréšil, ino ti bos mè hvalil. Ps. XLIX. 15. To je zanesenje, kero na njega imámo, da nas vu vsih rečah, za kere ga po njegovi voli prosimo, osliša. I. Joan. V. 14,

u) Gospoda tvojega Boga se boj, ino njemi samemi slušxi, ino pri njegovem iméni prisegni. Devt. VI. 13.

v) Oblubujte ino zderxavajte Gospodi vasemi Bogi vi vsi, keri okoli njega dare prinavate; njemi, kerga se je bojati, keri knezom duše odjemle. keri je kralom na zemli strašen, Ps. LXXV. 12. 13.

5. Či Boxjo besedo marno ino poboxno [poslušamo. a)
6. Či vse na hvalo ino čast Boxjega iména spočnemo ino Bogi priporočimo. a)

Pit. Kak se velí tretja Boxja zapoved?

Odg. Tretja Boxja zapoved se veli: Sveti nedélo.

Pit. Kaj se v' tretji Boxji zapovedi zapové?

Odg. V' tretti Boxji zapovedi se zapové, v' nedélo, kera nam je xe od apostolskih časov sem, na opomin Kristusovega od mertvih-vstanenja za svetek postavlena, od dela se počivati ino poboxne dela opravljati. b)

Pit. Kaj se v' tretji Boxji zapovedi prepové?

Odg. V' tretji Boxji zapovedi se prepovejo:

1. Opravila vsakega texačkega dela bres sile ino pravične dovolnosti. c)

- a) Pustite Boxjo besedo obilno med vami prebivati, vuqte ino opominjajte se sami med sobo vu vsi mudrosti s' psalmi ino hvalnimi pesmami, ino duhovnimi popevkami, ino pejte Bogi z' veseljom vu vasih sercab. Kol. III. 16. Blaxeni so, keri Boxjo besedo služajo, ino jò tudi zderxijo. Luk. XI. 28.
- a) Davajte Bogi Oqéti vsikdar hvalo za vse v' iméni našega Gospoda Jezu-Krista. Efez. V. 20. Kda koli jéte ali piže e, ali kaj drugega delate, tè delajte vse le na Boxjo část. I. Kor. X. 31.
- b) Opoméni se, da nedélo svetiš. Eksod. XX. 8.
- c) Šest dnevov delaj ino vse tvoje dela oprávlaj. Na sedmi den pa je svetek Gospoda tvojega Boga; na

2. Vse druge opravila, kere toti dén ali odsvetíjo, ali njegovo svečenje zaderxávajo.

§. 2. Od sedem poslednih Boxjih zapovedi, kere zapopádnejo duxnosti proti blixnem.

Pit. Kak se veli 8terta Boxja zapoved?

Odg. 8terta Boxja zapoved se velí: Postuj oqéta ino mater, naj dugo xivis, ino tì dobro gré na zemli.

Pit. Kaj se v' 8terti Boxji zapovedi zapové?

Odg. V' 8terti Boxji zapovedi se posébno zapové, naj otroki svoje starše lubijo, postujejo, d) jím sluxijo, e) ino nje vu vsih reçah, kere so ne proti Boxjim zapovedam, bogajo, f) jím

toti dén zato nikaj ne delaj ne sám, ne tvoj sín, ne tvoja qí, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja xivina, ne luckí ulovek, keri znotra vrát tvojega mesta stanuje. Eksod. XX. 9. 10.

d) Postuj tvojega oqéta ino tvojo mater, tota zapoved je perva, keri se je obèanje pristavilo. Efez. VI. 2.

Postuj tvojega oqéta, ino ne pozáblí xalosti tvoje matre. Sir. VII. 29.

e) Kdo se Gospoda boji, postuje svoje starše, ino sluší tistim, od kerih se je narodil, kak svojemi Gospodi. Postuj tvojega oqéta z' djanjom, z' besedami ino ze vsim poterpljenjom. Sir. III. 8. 9.

f) Otroki! bodte starsom vu vsih reçah pokorni, kajti to jo Gospodi dopadliv. Kol. III. 20. Otroki! bogajte vase starše v' Gospodi; to je prav. Efez. VI. 1.

v' duhovnih ino telnih potrebah na pomóq so,
g) ino za nje molijo. h)

Pit. Kaj se v' sterti Boxji zapovedi prepové?

Odg. V' sterti Boxji zapovedi se prepové,
staršom nepokorni biti, i) nje sovraxiti, j) sramotiti,
k) ogovárjati, l) zaniqávati, ali prekli-

Bogi moremo biti bole pokórni, kak ludém. Apost.
djanj. V. 29.

g) Či pà vdova imá otróke, ali otrojje otróke, se naj
vuqi, prejdoq svoj lastni hram ravnáti, ino staršom
dobro z' dobrim plaqati; kajti to je Bogi prijétno. I.
Tim. V. 4. Moj sin! oblehkotuvaj tvojega oqeta v'
njegovi starosti, ino ga ne xali v' njegovemi xivlenji.
Či ravno na pameti oslabuje, imej z' njim poterpljenje
ino ga ne zaniqavaj v' tvoji moqi; kajti dobrota, ke-
ro tvojemi oqéti skaxej, ne bode pozablena. Sir. III.
14 15.

h) Opoménem tè s' slojzami, da naj pred vsimi reqami
prosnje, molíbte, naprejprosnje ino hvalodavanje za
vse ludi opravlás. I. Tim. II. 8. 2.

i) Bodo ludjé, keri bodo puni svoj lubavi, skopi, hvale
gladni, staršom nepokorni, nehvalni ino zloqasti. —
Totih se ogibli. II. Tim. III. 2. 5.

j) Glej zgodbo z' Absolonom II, kniga kral. XV.—XVII.

k) Poslusaj tvojega oqeta, keri tè je porodil, ino ne
zaniqavaj tvoje matere, či je stara postála. Prislov.
XXIII. 22.

l) Oko tistega, keri svojega oqéta sramoti ino rojenje
svoje matere zaniqáva, naj kavrani pri potókih iz-
pikajo ino mladi orli pojejo. Prisl. XXX 17.

njati, m) nje v' silah zapustiti, ali jím škoditi. n)

Pit. Kaj je otrôkom, ki toto zapoved spunjo, obêqano?

Odg. Otrôkom, ki toto zapoved spunjo, je dugo xivlenje ino velika dobrota obêqana. o)

Pit. Česa se otrôki, ki tote zapovedi ne spunjo, imájo bojati?

Odg. Otrôki, keri tote zapovedi ne spunjo, se imájo strašno velike چasne ino večne kaštige bojati. p)

Pit. Kaj so starši proti otrôkom duxni?

Odg. Starši so duxni:

1. Svoje otrôke v' pravi veri ino drugih znanja potrébnih reçah, sami, alipà skos druge podyuqiti ino na Bogabojenost ravnati. r)

m) Kdo svojega oqéta, ali svojo mater preklínja, bodi s' smertjo pokastigan; njegova krv bodi proti njemi; kajti on je svojega oqéta ino svojo mater preklinjal Lev. XX. 9.

n) Kdo svojega oqéta ali svojo mater bíje, tisti naj skos smert vmerje. Eksod. XXI. 15. Kdo svojemi oqéti ali svoji materi kaj odvzéme ino reqe, da je ne greh, tisti je ludomorcov tovarš. Prislov. XXVIII. 24.

o) Postuj tvojega oqéta ino tvojo mater, kak tì je Gospod tvoj Bog zapovedal, naj dugo xivis ino tì dobro gre na zemli, kero tì bode Gospod tvoj Bog dal. Devt. V. 16.

p) Preklét bodi, keri svojega oqéta ino svoje matere ne postuje; ino vso lustvo naj teče: Amen. Devt. XXVII. 16.

r) Vi oqéti! ne draxte vasih otrókov na serd; temoq

2. Vso pohujšanje, keliko mogóče, odderxáti, ino jím skóz dostojo xielenje lepe prikla-de davati. s)
3. Za dušno ino telno dobróto svojih otrôkov se skerbéti, jím, kaj je potrebno, spraviti, dati ino na pomoč biti. s)
4. Zablodke ino pregrehe svojih otrôkov né pre-málo, né preostro, temoč vseli z' lubavjo ino krotkostjo pokastigati. z)

Pit. Jeli 8terta Boxja zapoved samo otrôke ino starše dojde?

Odg. 8terta Boxja zapoved ne dojde samo

rédite jé v' Gospodovémi navuki ino ravnanjí. Ef. VI. 4. Podvuqì tvojega sина, ino on té bode veselil ino tvojo dugo raduval. Prisl. XXIX. 17.

s) Kdo ednega is totih malih, ki na mé verjejo, pohuj-sa, tistemi bi bole bilo, naj bi se njemi mlinski ka-men na njegov sinjak obésel, ino ga v'morsko globo-qino vtopil. Mat. XVIII. 6.

8) Pobóxen postávi svoje otroke ino otroqje otroke za svoje naslednike; gresnikovo gleštro pà bode se za praviqnegra sránilo. Prislov. XIII. 22. Vzemte si vse tote besede k' serci, kere vam dnes posvedóqim, da naj vasim otrókom povelévate, nje se navučiti, se po njih zaderxávati ino vse spuniti, kaj je v' toti zapovedi pisano. Devt. XXXII. 46.

z) Pokastigaj tvojega sина, ino na njemi ne zadvóji, ali pà ne daj se s' tvojo duso zapeláti, ga vmoriti. Prisl. XIX. 18. Ne odnásaj deteti kastige; kajti či ga s' sibo bijes, ne bode vmerlo. Ni ga s' sibo bijes, bos njégovo duso pred peklom resil. Prisl. XXIII. 13. 14.

otrôkov ino staršov, temoq tudi vse podloxnne, ino vse njihove duhovne ino posvetne poglaváre; ednáko tudi vse vuqítele ino tiste osobe, kere so za svoje starosti ali stana volo vredne postuvanja.

Pit. Kaj so podloxnji svojim poglavárom duxni?

Odg. Podloxnji so duxni, proti svojim predpostavljenim ino poglavárom, ne samo dobrim, temoq tudi zloqastim, se ravno tak, kak otrôki proti staršom, zaderxâti.

Pit. Kaj je podloxnim proti njihovim predpostavljenim ino poglavaram prepovedano?

Odg. Blizo vse, kaj je otrôkom proti njihovim staršom zapovedano ino prepovedano, je tudi podloxnim proti njihovim predpostavljenim zapovedano ino prepovedano, x)

x) Bogajte vase naprejpostavlene, ino jím bodte podloxe, kajti oni straxajo, kak ludjé, keri bodo za vase duse raqún davali, da naj to z' veséljom, ne pa z' zdibavanjom qinijo; kajti to vam nikaj ne hasni. Hebr. XIII. 17. Duhovníci, keri dobro naprej stojijo; so dvojne qasti vredni, posebno tisti, keri v' besédi ino vuqenji delajo. L. Tim. V. 17. Vsaki človek bodi višegi oblasti podloxe, kajti ne je oblasti naqi, kak od Boga; ino vsi, ki imájo oblast, so od Boga postavljeni. Rim. XIII. 1. Zato bodte vsim uloveqjim stvaram za Boxjo volo podloxe, bodi si ravno tak krali, kak naj višesemi, alipà dexélskim vojvodom, kak takim, ki so od njega na odserdenje hudobnikov ino na hvalo pobóxnih postavleni. I. Petr.

Pit. Kaj so predpostavljeni ino poglavári svojim podloxnim duxni?

Odg. Predpostavljeni ino poglavári so svojim podloxnim óbqinski blizo vse duxni, kaj so starši proti svojim otrôkom duxni; posébno pa so duxni, svoje podloxe vu pravi veri zderxáti, jím pravico uqiníti, nje proti vsaki sili ino krivici braniti. t)

Pit. Kak se velí peta Boxja zapoved?

Odg. Peta Boxja zapoved se veli: Ne móri.

Pit. Kaj se skos peto Boxjo zapoved prepové?

Odg. Skoz peto Boxjo zapoved se prepové, sebe samega, ali koga drugega moríti, ali pokvaríti. u)

II. 13. 14. Hlapce opomínjaj, naj so svojim gospodom podloxi, ino vu vsih reçah jako dopadliví; naj ne govorijo proti, ali kaj nezvestega ne uqinijo, temoq naj se vu vsih reçah zvesti skaxejo, da naj navuk Boga našega zveliqara vu vsih reçah lepotijo. Tit. II. 9. 10. Vi hlapci! bodte vasim gospodom, ne samo dobrim ino pametnim, temoq tudi lagodnim ze vsim strahom podloxi. I. Petr. II. 18.

t) Vi gospodi! uqinte vasim hlapcom, kaj je prav ino dostojo, ino znajte, da tudi imate gospoda v' nebésah. Kol. IV. 1. Vi gospodi! uqinte vasim hlapcom dobro, popustite pretenje, ino vejte, da je tak dobranjihov, kak tudi vas gospod v' nebesah, keri ne gleda na osóbo. Eflez. VI. 9.

u) Nad kervjo, kero prelejete, bom se odserdil na vsih stvarah; ino bom ulovevjo xivlenje terjal iz roke moxa ino njegovega brata, kerega je vmoril. Gen. IX. 5.

Pit. Kaj že se skos peto zapoved dale prepové?

Odg. Skos peto Boxjo zapoved se tudi prepové serd, v) sovraxenje, q) pohujšanje, a) ino vse, kaj nas ali našega blixnega xali. b)

Pit. Kaj se skos peto Boxjo zapoved zapové?

Odg. Skoz peto Boxjo zapoved se zapové:

1. Mír ino edínost iméti ze vsimi ludmi, tudi celo s' tistimi, ki so nas razxalili. c)

2. Vsa-

Kdo ulovečjo kerv preléje, tega kerv se tudi naj preléje; kajti uovek je po Boxji podobi stvorjen. Gen. IX. 6.

v) Jas på vám povém: Vsaki, keri bode se nad svojimi bratom razserdil, bode sodbi podverzen. Kdo på bode svojemi brati rekel: Raka, bodi od večnice pokastigan; kdo på bode rekel: Nepameten, bodi večnega ogna duxen. Mat. V. 22.

q) Kdo svojega brata sovráxi, je ludomorec, ino vi znate, da niéden ludomorec ne imá vu sebi večnega xivlenia. I. Joan. III. 15.

a) Kdo ednega is totih malih, ki na mé verjejo, pohujša, tistemi bibole bilo, naj bi se njemi mlinski kamnen na njegov sinjak obésel, ino ga v' morsko globočino vtopil. Gorje sveti zavolo pohujšanja. Pohujšanje more resen priti, gorje på ulovéki, skos kerega pohujšanje príde. Mat. XVIII. 6. 7.

b) Kak vi xelite, da ludjé naj vám kaj uinijo, tak uinte vi tudi njim. Luk. VI. 31.

c) Či je mogóqe, imejte, keliko je vu vasi moqi, mír ze vsimi ludmi. Rim. XII. 18.

d)

2. Vsakemi ȝlovéki dobre priklade davati. d)
3. Blixnemi duhovne ino telne dobrote skaxuvati. e)

Pit. Kak se velí ȝesta Boxja zapoved?

Odg. ȝesta Boxja zapoved se velí: Ne pre-
qistuvaj.

Pit. Kaj se skos ȝesto Boxjo zapoved prepové?

Odg. Skos ȝesto Boxjo zapoved se prepové
vsakotéro neqisto delo, nepoštene lica, gerde
beséde, f) radovolno dopadnenje, ino privolenje
pri neqistemi mišlenji ino poxelenji, g) ino vse,
kaj v' neqistost zapeláva.

- d) Pustite vase luq pred ludmí svétili, naj vase dobre dela vidijo, ino oqéta, keri je v' nebésah, hvalijo. Mat. V. 16.
- e) Vi pà lubi brati! ne henjajte dobro delati. II. Tez. III. 13.
- f) Mèsne dela pà oqivestno so, najmreq: Kurvanje, neqistost, nesramnost, telno vtepanje, od tih vam naprej povém, kak sem vam xe naprej povedal, da tisti, keri take reqi delajo, Boxjega kralestva ne bodo dobili. Gal. V. 19. 21. Ogiblite se kurvanja. Vsi grehi, kere ȝlovek vquiní, so zvun tela, kdo pà kurvanje dopernasa, gresí vu svojemi teli. I. Kor. VI. 18. Kurvanje pà ino niédna neqistost, tudi nesramne besede se med vami nanq naj ne izreqejo. Efez. V. 3. 4.
- g) Slusali ste, da se je starcom reklo: Ne prelamaj hixnega zakona; jas pà vam povém: Kdo koli xeno s' poxelenjom le pogleda, je z' njo vu svojemi serci hixni zakon xe prelomil. Mat. V. 27. 28. Ne gledaj po divicah, naj ti njihova lepota ne bode nevárna;

Pit. Kaj zapeláva v' neqistost?

Odg. V' neqistost zapeláva nesramnost v' oblaqili, nemarnost pri deli, h) netreznost pri jedino pitvi, i) preslobodno tovarstvo z' osobami drugega spola, xelni pogledi, j) ino branje neqistih pisem ali knig.

Pit. Kake nevole imá neqistost za sobo?

Odg. Nevole, kere neqistost za sobo imái so tote:

1. Pozablenje na Boga.
 2. Oslepljenje razuma.
 3. Terdokornost vole.
 4. Večkrat stoplenje od vere. k)
 5. Kvarni ino sramotni betégi na teli. l)
-

kajti skoz xensko lepoto so se mnogi pokonqali, da se skos to poxelénje, kak ogen vujxge. Sir. IX. 5. 9.

h) Glej, to je bilo hudoqinenje tvoje sestre Sodome: Gisdost, lakota, obilnost, njena ino njenih qeri nemarnost pri deli. Ezech. XVI. 49.

i) Kda sem nje nasítil, so zakon prelamali ino v' kurvinskemi hrami neqistost delali. Jer. V. 7. Z' vinom, v' keremi je neqistost, se ne opijte, temoq s' Svetim Duhom se napunte. Efez. V. 18.

j) Jas sem z' mojimi oqmí zakon narétil, da na niedno divico ne bom mislil. Job. XXXI. 1. Odverni tvojo lice od olepotene xene, ino ne glej xelno na lepo podobo ene lucke. Sir. IX. 8.

k) Priklad na Salamoni. III. kral. XI. 1. 10.

l) Kdo se kurvam pridruxi, bode nesramni, ino pasa gnoja ino qervov; on bode na posebno strasen priklad opomenjen, ino njegova duxa bode se is tovarstva xivóqih izvergla. Sir. XIX. 3.

6. Za neqistosti volo so se xe tudi veqkrat cele dexéle, mesta ino narodi od Boga strašno po-kaštigali, m)

Pit. Zakaj se zoseb ostro prepové prelomenje hixnega zakona?

Odg. Prelomenje hixnega zakona se v' ţesti zapovedi zoseb ostro za tega volo prepové, da osobe, kere zakon prelomijo, polek sramotne neqistostne zlosti se tudi zlost velike krivice vqinijo.

Pit. Kaj se skos ţesto Boxjo zapoved zapové?

Odg. Skos ţesto Boxjo zapoved se zapové, naj se na teli ino duši qisto zaderxímo, ino tudi celo v' mislah, besedah ino djanjah, n) tudi se zapové, naj vse grešne prilike odstávimo. o)

Pit. Kak se velí sedma Boxja zapoved?

Odg. Sedma Boxja zapoved se veli: Ne kradi.

Odg. Kaj se skos sedmo Boxjo zapoved prepové?

m) Sodoma ino Gomora.

n) To je Boxja vola: Vaso posvečenje, da se naj kurvanja ogiblete, ino da vsaki med vami svojo telo vu svestosti ino qasti naj obderxâti zna, ino ne v' nedostojnemi poxelénji, kak neverniki, keri od Boga nikaj ne znajo. I. Tez. IV. 3. 4. 5. Zato, da toto obêqanje imâmo, o prelubi! se oqistmo vsega mesnega ino dušnega vtepljenja, ino svetost v' Boxjemi strahi dopunmo. II. Kor. VII. 1.

o) Ne predaj se vtepenim xenam, naj se ne zgubis sam z' gleshtvom ino blagom. Sir. IX. 6.

Odg. Skos sedmo Boxjo zapoved se prepové: tatia, p) kanenje v' meri ino vagi, r) zaderhanje luckega blaga, s) ino zasluxene plaqe, s) ino vse, s' qim blixnega v' njegovemi premaxénji, ino v' njegovi pravíci kvarimo. z)

Pit. Kaj se skos sedmo Boxjo zapoved zapové?

Odg. Skoz sedmo Boxjo zapoved se zapové, naj vsakemi, kaj je njegovo, pustimo, damo ino spunimo, x) odvzéto blago povernemo, t) ino

p) Ne kradi. Mat. XIX. 18.

r) Vasa vaga, vasa mera bodi praviqna. Lev. XIX. 36.

s) Ulovek, keri se v' tem zgresí, da Gospoda zaniquáva, ino svojemi blixnemi te, kaj je njegovi zvestosti v' roke dano, zataji, ali jemi s' silo kaj odvzememe, ali jemi ovaqi silo ino krivico vqiní, ali da nekaj zgublenega najde ino zatají, tudi verh tega krivo priségne, ali da ovaqi kaj is tistih reči, v' kerih ludjé gresijo, vkáni: imá, kda bode od hudoqínjenja presvedoqen, popuno pá vse nazaj dati. Lev. VI. 2—5.

z) Gorje tistemi, keri svoj hram z' nepravico, ino svojo hixo s' krivico stávi, ali svojega blixnega brez zroka texávi, ino jemi zasluxene plaqe nedá. Jerem. XXII. 13.

z) Hi si mojemi siromaškemi lustvi, kero pri tebi stanuje, peneze posódil, ga ne sili, kak terjavec, ino ga ne texávi z' veliko priplaquo. Eksod. XXII. 25.

x) Ne vqini tvojemi blixnemi krivice, ino ga ne texávi po sili. Ne zaderxi plaqe tvojega texáka do drugega jutra. Ne vqini nikaj proti pravíci, ne v' sodbi, ne z' laketom, ne z' vago, ne z' mero. Lev. XIX. 13—35.

t) Dajte vsakemi, kaj ste duxni; daqo, komi daqa,

vujen kvár pá na dobro obernemo. u)

Pit. Kak se velí osma Boxja zapoved?

Odg. Osma Boxja zapoved se velí: Ne govóri krivega svedoqtva proti tvojemi blixnemi.

Pit. Kaj se v' osmi Boxji zapovedi prepové?

Odg. V' osmi Boxji zapovedi se prepové: krivo svedoqtvo, v) kriva toxba, u) vse laxi, tudi žalne ino sílne laxi, a) hudo ogovárjanje, b)

mitek, komi mitek slísi. Rim. XIII. 7. Dajte cesári, kaj je cesárovo, ino Bogi kaj je Boxjo. Mat. XXII. 21.

u) Chi pá brezboxnemi reçem: Ti moreš gotovo vmereti; ino on dela nad svojimi grehi pokóro, ino kaj je prav ino dostojo, ino tisti brezboxen dá zastávo, kero je porópal, pá nazaj, xivi v' zapovedah xivlenja, ino ne vujni niedne nepraviče, tisti naj gotovo xivi ino naj ne vmerje, Ezeb. XXXIII. 14, 15. Chi kdo njivo ali vinograd pokvarí, ino dá svoji xivini to pojesti, kaj drugemi slísi; tisti, kda bode kvár cenjen, more naj bolso reç, kero na svoji njivi, ali vu vinograzi imá, za odkvarenje dati. Eksod. XXII. 5.

v) Krivi svedok ne bode bres kaštige ostal; ino kdo laxi govorí, ne bode odbéhal — kdo laxi govorí, bode se pokonqal, Prisl. 5. 9.

u) Nepravícen svedok se nad sodbo smeje, ino vusta brezboxnih poxírajo krivico. Prislavo. XIX. 28.

a) Ne lachte. Lev. XIX. 11. Laxi odstavte, ino vsaki naj s' svojim blixnim resnico govorí; kajti vudi smo med sobo. Efez. IV. 25.

b) Ne ogovárjajte eden drugega hudo; kajti kdo svojega brata hudo ogovárja, ali hudo sodi, tisti zapoved hudo ogovárja ino sodi. Chi pá zapoved sodis, tē si ne njeni spunitel, temoq sodítel. Jak. IV. 11.

odvzétje poštenja, c) krive misli, d) krivo sodenje, e) na vuho govorenje. f)

Pit. Kaj se skos osmo Boxjo zapoved zapové?

Odg. Skoz osmo Boxjo zapoved se zapové resnica, g) sercovestnost vu naših govorih ino delah, h) zagovarjanje poštenega iména blixnega, i) poverjenje poštenja, kero smo komi skoz ogovárjanje vzéli.

Pit. Kak se velí devéta ino deséta Boxja zapoved?

- c) Hude vusta deni od sebe, ino imej krivo ogovárja-joče vusta daleq od sebe. Prisl. VI. 24.
- d) Niéden v' svojemi serci proti blixnem kaj hudega naj ne misli. Zah. VIII. 17.
- e) Kdo si zdaj, keri luckega hlapca sodis? On stojí ali padne svojemi Gospódi. On pá bode stal; kajti Bog je zadosta mojen, ga visek zderxáti. Rim. XIV. 4.
- f) Preklét je vulhogovornik ino dvojnojezičnik; kajti on bode med mnogimi, keri med sobo imájo mir, nemir delal. Sir. XXVIII. 15.
- g) Vsaki naj s' svojim blixnim resnico govori. Efez. IV. 25.
- h) Za to molim, naj vaya lubav vu spoznanji ino vu vsemi rázumi preveno bole ino bole prihája; da naj skušavate, kaj je naj bolso, da naj bote osercovestni ino bres pohujšanja noter do Kristusovega dneva xivéli. Filip. I. 9. 10. On ne je niednega greha vjinil, v' njegovih vustah se je nikoli ne kanost znajsla. I. Petr. II. 22.
- i) Za mutastega ino za potrébe popótnih luckih govóri besédo. Govóri ino sodi, kaj je prav, ino nevólnim ino sirotam nagajaj pravico. Prisl. XXXI. 8. 9.

Odg. Devéta Boxja zapoved se velí: Ne poxéli tvojega blixnega xene; deséta pà: Ne poxéli tvojega blixnega blaga.

Pit. Kaj prepovéta dvé zadni Boxji zapovedi?

Odg. Dvé zadni Boxji zapovedi nam prepovéta vsako poxelenje za reçami, kere so ne naše.

Pit. Kaj se skoz dvé zadni Boxji zapovedi zapové?

Odg. Skoz dve zadni Boxji zapovedi se nam zapové seruna qistost, j) zavuzdenje hudih xél, k) ino posébno, naj ne imámo poxelenja za tím, kaj je ne našo. l)

Pit. Zakaj je Bog našo poxelenje zapovedam podvergel?

Odg. Bog je našo poxelenje zapovedam podvergel, naj bi nam pokázal:

i. Da je on tudi celo naših serc Gospod. m)

j) Blaxeni so, keri imájo qisto serce; kajti Boga bodo gledali. Mat. V. 8.

k) Ne pustite zato greha vu vasémi vmerlivemi teli tak gospoduváti, da bi njemi v' njegovih xelah pokorni bili. Rim. VI. 2. Keri pá so Kristusovi, so svojo meso zred zlostami ino hudimi xelami krixali. Gal. V. 14.

l) Ne poxéli tvojega blixnega brama; ne poxéli tvojega blixnega xene, ne njegovega hlapca, ne njegove dekle, ne njegovega vola, ne njegovega osla, ne ováqi kaj, kaj je njegovo. Eksod. XX. 17.

m) Kralovo serce je v' Gospodovi oblásti, kak vodéni tokí. On ga ravná, kam ga qé. Prisl. XXI. 1. Gospod vaga serca. Prisl. XXI. 2.

2. Da jemi je ne nikaj tega zatajeno, kaj se v' naših sercah misli. n)
3. Da je njegova zapoved dosta imenitnësa, kak vse uloveuje zapovedi, kere le naše zvunenje dela, ne pa tudi naxe znotrenje misli raynati znajo. o)
4. Da je na pokončanje grehov potrebno, naj njé k' časi, xe v' njihovem začetki, to je, v' pervem poxelenji zadušimo. p)

Pit. Kaj se je iz dvu zadnih zapovedi vučiti?

Odg. Iz dvu zadnih zapovedi se je vučiti, da Kristján zapovedanih duxnosti ne smé samo zvuna spuniti, temoq tudi znotra more volo imeti, to je, is celega serca pripravljen biti, kaj je zapovedano, vučiti, ino kaj je prepovedano, popustiti. r)

Pit. Kaj je Bog tistim, ki njegove zapovedi zderxávajo, občal?

- n) Keri v' serqno globoqino vidi, ino odresitel tvoje duše se ne dá kaniti. Prisl. XXIV. 12.
- o) Kde je tak imenitno lustvo, kero pobojne navade ino praviqne postáve ino celo zapoved imá, kero vam dnes pred vase oči polóxim. Devt. IV. 8. Mi znamo, da je zapoved duhovna. Rim. VII. 14.
- p) Vsaki postane skusan, ki je od svojih xél nadráxen ino primárjan. Kda se xela spoqne, porodi greh, greh pa, kda se doperne, porodi smert. Jak. I. 14. 15.
- r) Vsaki keri mi reqe: Gospod! Gospod! ne bode pri vel v' nebesko kraljestvo, temoq le tisti, keri volo mojega nebeskega Očeta spuni. Mat. VII. 21.

Odg. Bog je tistim, ki njegove zapovedi zderjavajo, večno xivlenje, s) ino tudi xe na tote mi sveti mnogoversten blagoslav obégal. 8)

IV. D E L.

OD CIRKVENIH ZAPOVEDI OBČINSKI.

Pit. Jeli Katolska cirkva imá oblást, davati zapovedi?

Odg. Katolska cirkva imá oblást, davati zapovedi, ino to od Jezu-Krista. z)

Pit. Jeli je cirkva tudi xe večkrat zapovedi dala?

Odg. Katolska cirkva je xe večkrat zapovedi dala. x)

s) Če vu xivlenje češ priti, zderjavaj zapovedi. Mat. XIX. 17.

8) Jas qinim milost mnogim jezero, najmreč tim, ki me lubijo ino moje zapovedi zderjavajo. Eksod XX. 6.

z) Kdo vás posluša, posluša mene; ino kdo vaz zaniqáva, zaniqáva mene. Kdo pa mene zaniqáva, zaniqáva tistega, ki me je poslal. Luk. X. 16.

x) Apostoli pisejo na brate iz nevernikov: Svetemi Duhi ino nam se je dopadnulo, vam nikake duxnosti dale ne maloxiti, kak tote potrebne teči, najmreč: Naj se tega, kaj se laxnim bogom priporáča, ino tudi kervi zadergnenega mesa, ino kurvanja ogibilete, te bote dobro vquinili. Apost. djanje XV. 28. 29. Pavel

Pit. Jeli smo duxni cirkvene zapovedi zderxávati?

Odg. Cirkvene zapovedi smo duxni zdérxávati:

1. Da nam gterta Boxja zapoved nalága duxnost, tak dobro duhovním, kak posvetním oblastníkom biti pokorni. t)

2. Da je Kristus naš Boxji zapovédník v' Evangelji oqítno zapovédal, cirkvo slízati. u)

Pit. Kak se velijo pétere cirkvene zapovedi?

Odg. Pétere cirkvene zapovedi, kere imámo posébno zderxávati, se velijo:

1. Sveti zapovedane svetke.

2. Poslušaj sveto meso po nedélah ino svétkih poboxno.

3. Zderxavaj gterdesetdnevne, kvaterne ino druge zapovedane poste, ino se ogibl po petkih ino sabotah mesne jedi.

4. Spovej se vsako leto naj menje enkrat svojih

je sel skos Sirjo ino Cílico, terdil obqíne ino jím zapovedaval, zapovedi apostolov ino naj staréshih zderxávati. Apostol djanj. XV. 41.

t) Bogajte vase naprej postavlene, ino jím bodte podlozeni; kajti oni straxajo, kak taki, keri bodo za vase duše raqún davali, naj to z' veséljom, ne pa z' zdihavanjom qinijo; kajti to vam nikaj ne hasni. Hebr. XIII. 17.

u) Qi on totih ne posluša, daj cirkvi vediti; qi pa on cirkve ne posluša, ga imej za nevernika ino oqitnega gregušika. Mat. XVIII. 17.

grefov, ino prejmlji ob Vuzmi presveto Resno Telo.

5. Ne imej ob prepovédanem pasi gostuvanja.

V. D E L.

OD CIRKVENIH ZAPOVEDI ZOSEB.

§. 1. Od dvojih pervih cirkvenih zapovedi.

Pit. Kak se veli perva cirkvena zapoved?

Odg. Perva cirkvena zapoved se veli: Sveti zapovedane svetke.

Pit. Kaj nam cirkva skos svojo pervozopoved zapové?

Odg. Cirkva nam skos svojo pervo zapoved zapové, naj svetke ravno tak svetimo, kak nedélé; zato se tudi vu svetkih počivajmo, ne delajmo, temo pa poboxne dela opravlajmo.

Pit. Kaj cirkva skos svojo pervo zapoved prepové?

Odg. Cirkva nam skos svojo pervo zapoved prepové, naj tudi vu svetek nikaj tega ne delamo, kaj je v' nedelo prepovedano, najmreč:

1. Texačke dela bres sile ino pravilne dovolnosti, kere dela so vu svetek ravno tak, kak vu nedelo skos celi den prepovedane.

2. Take opravila ino veselenja, kere toti dén ali odsvetíjo, ali njegovo svečenje motijo.

Pit. Kak se velí druga cirkvena zapoved?

Odg. Druga cirkvena zapoved se velí: Poslušaj sveto mešo po nedélah ino svetkih poboxno.

Pit. Kaj se v' drugi cirkveni zapovedi zapové?

Odg. V' drugi cirkveni zapovedi se zapové, po nedélah ino svetkih sveto mešo, celó, ino s' poboxnostjo poslušati.

Pit. Kaj smo se po toti cirkveni zapovedi verh svete meše duxni?

Odg. Da naj svetke ino nedéle po voli Boxje cirkve svetímo, se smo duxni, polek svete meše tudi predgo pazno poslušati, svete sakramente, pokoro ino Regno Telo dosegnuti, duhovne knige brati, se pri odvečérni Boxji sluxbi znajti, ino druge dobre dela opravlati.

Pit. Zakaj so nám svetki narójeni?

Odg. Gospodovi svetki so nám narójeni na opomín svetih skrivnosti, kere se po takih dnevih svetijo; svetki blaxene Divice Marié ino drugih svetnikov pa na hvalo za mnoge milosti, kere jím je Bog podelil, na opomín njihovih kreposti, ino nam na primárjanje, nje nasleduvati.

Pit. Kaj imá Katolski Kristján po svetkih uiniti?

Odg. Katolski Kristján imá po svetkih:

1. Milosti, kere so ulovečjemi narodi občinski, ali svetnikom posebno skazane, poboxno premislavati, ino zato Bogi hvalo davati.

2. Kreposti svetnikov, kak priklade gledati, kere imá nasleduvati.

3. Skoz njihove naprejprošnje pri Bogi vu svojih potrebah pomoč iskati.

Pit. Kaj se skoz drugo cirkveno zapoved pre pové?

Odg. Skoz drugo cirkveno zapoved se posébno nemárnost pri Boxji sluxbi po nedélah ino svetkih prepové, najmreč:

1. Či ne slišamo cele meše, ali či jé ne slišamo s' poboxnostjo, ali se pri predgi le malokda znajdemo.

2. Či zapovedane Boxje sluxbe uas z' jédjo, ino pitjom, z' igro ino drugim veséljom záprávlamo, kere nas od Boxje sluxbe odderxávajo.

I. OD SVETE MEŠE.

a. Kaj sveta meša je, ino kaj se v' njej godí.

Pit. Kaj je sveta meša?

Odg. Sveta meša je nekervava priporočitba novega zakona, vsekajni opomin kervave priporočitbe, kero je Jezus Kristus na krixi dopernésel. v)

v) Trid. zbor, sed. 22. glava 1. reče: Nas Bog ino Gospod Jezus Kristus je pri zadni večérji v' noči, kda je postal predán, svojo telo ino kerv Bogi Oqéti pod

Pit. Zakaj se sveta meša velí priporočítba?

Odg. Sveta meša se velí priporočítba, da se v' njej vsegamogočnemi Bogi telo ino krv Jezu-Krista na altári dopernáza.

Pit. Zakaj se sveta meša velí nekervava priporočítba?

Odg. Sveta meša se velí nekervava priporočítba, da se v' njej ne prelejva krv, kak se je na krixi godilo.

Pit. Kda nam je Jezus Kristus sveto mešo naróčil?

Odg. Jezus Kristus nam je sveto mešo pri zadni večérji naróčil:

1. On je vzél kruh ino kupo z' vinom.
2. On je obóje blagoslavil ino kres kruh rekел:

To je mojo telo; kres kupo z' vinom pà: To je kupa moje kervi.

3. On je obóje dal svojim apostolom vxiti.
4. On je povelél: To qinte na moj opomin. ^{q)}

Pit. Zakaj nam je Jezus Kristus sveto mešo priporočítbo naróčil?

spodóbo kruha ino vina priporáql, ino pod zvunenjimi znamiami totih reči tistim, kere je za mestnike novega zakona té postávl, sporóčil dosegnuti; zraven tega pà je tudi njihovim naslednikom v' mestvi, zapovedal, toto priporočiľbo opravlati, z' besedami: To qinte na moj opomin.

^{q)} Mat. XXVI. 26. 27. 28. Mark. XIV. 22. 23. 24. Luk. XXII. 19. 20.

Odg. Jezus Kristus nam je sveto mešno priporočitbo narógil:

1. Naj bi v' svoji cirkvi resnično ino lastno priporočitbo do konca sveta zapustil.
2. Naj bi vsekajni opomín krvave priporočitbe na krixi vu svoji cirkvi zderxal.
3. Naj bi nam posebno znamlenje svoje lubavi dal. a)

Pit. Kdo opravlja v' Katolski cirkvi priporočitbo svete meše?

Odg. V' sveti meši se priporáča nevidítno Jezus Kristus sam svojemi nebeskemi Očetí za nás, vidítno pa toto priporočitbo opravljajo mešniki.

Pit. Kaka priporočitba je sveta meša?

Odg. Sveta meša je ravno tista priporočitba, kero je Jezus Kristus na kríxi dopernésel; le v' načini priporáčanja je razloček: Na krixi je prelejval Jezus Kristus svojo krv; vu sveti mešni priporočitbi pa se ne prelejva krv.

Pit. Kak opravljajo mešniki priporočitbo svete meše?

Odg. Mešniki opravljajo priporočitbo svete meše tak, da ravno to činijo, kaj je Jezus Kristus pri zadni večerji činil:

1. Oni vzemejo kruh ino kupo z' vinom.

a) Ves navuk Kersansko-Katolske cirkve od svetega mešnega priporáčanja se znajde v' Trid. sbor, sed. 22. v' devetih glayah ino devetih kanonih, i. t. d.

2. Oni obóje blagoslavijo ino krez njé ravno tiste Jesu - Kristove beséde izrequejo, skos kere se kruh ino vino na Ježu - Kristovo telo ino kerv oberne.
3. Oni sami se Ježu - Kristovega tela ino kervi vxivajo, ino davajo oboje pod krušno spodobu tudi vernikom na vxivanje, kda se k' sveti večérji nablixajo.

Pit. Zakaj opravlajo mešniki sveto mešno priporočítbo?

Odg. Mešniki opravlajo sveto mešno priporočítbo:

1. Naj bi Boxjo naj višego Gospodstvo ino naj vekšo oblást, kero krez vse stvari imá, spoznali.
2. Naj bi Bogi za vse njegove dobrote hvalili.
3. Naj bi od Boga odpušenje grehov dosegnuli.
4. Naj bi nam od Boga vse tiste milosti sprosili, kerih potrebujemo.

Pit. Komi se sveta mešna priporočítba priporáča?

Odg. Sveta mešna priporočítba se zna le sámemi Bogi priporáčati.

Pit. Jeli se sveta mešna priporočítba ne sluxi tudi svetnikom na čast ino hvalo?

Odg. Sveta mešna priporočítba se resen tudi svetnikom na čast ino hvalo sluxi; alipà nikak nje ne priporačajo mešniki svetnikom, temoč sámemi Bogi.

Pit. Zakaj se sluxi sveta mešna priporočítba na čast svetnikom?

Odg.

Odg. Sveta mešna priporočitba se svetnikom na čast sluxi:

1. Naj Bogi za milosti, kere je svetnikom skazal, hvalo davamo;
2. Naj svetnike nazávamo, da bi pri Bogi svoje naprejprozne z' našimi molitbami zedínili.

Pit. Za koga se od mešnikov sveta mešna priporočitba oprávla?

Odg. Sveta mešna priporočitba se od mešnikov za xive ino mertve oprávla.

b. Od načina, sveto mešo poslušati.

Pit. Kak imámo sveto mešo poslušati?

Odg. Svetu mešo imámo vso poslušati, niednega njenega imenítrega dela skoz lastno krivost zamuditi; ne je zadosta, da smo le nazóqni, kda se ona bere, temoq moremo jò tudi, 1. marno, 2. poštano, 3. poboxno poslušati.

Pit. Kaj se velí, sveto mešo marno poslušati?

Odg. Svetu mešo marno poslušati, se velí, ne biti radovóno raztrošen, temoq na dele sveste meše pazko iméti, svojo serce z' Bogom zderxavati.

Pit. Kaj se velí sveto mešo poštano poslušati?

Odg. Svetu mešo poštano poslušati se velí, pri sveti mesi dostoyno telno zaderhanje skazati, ino se dobrokladno zaderxáti; to je:

1. pri branji svetega Evangelja vstanuti ino se s' svetim krixom poznamlati;

2. pri povzdigavanji ino tudi pri mešnemi za-vxivanji pokleknuti ino se na persa biti;
3. se pri sveti meši ne ogledávati;
4. se tudi vsega drugega, kaj je nepošteno, najmreč govorenja, smejanja i. t. d. ogibati.

Pit. Kaj se velí, sveto mešo poboxno poslu-sati?

Odg. Svetu mešo poboxno poslušati se velí, pri sveti meši, posébno pri njenih naj imenitné-sih delih Boga is celega serca ino ponixnosti moliti, ino jemi za doségnenje dobrote hvalo davati.

Pit. Keri deli svete meše so naj imenitnési?

Odg. Naj imenitnési deli svete meše so: Evan-gelje, priporáčanje, povzdigavanje, zavxivanje.

Pit. Kaj nam je pri Evangelji qiniti?

Odg. Pri Evangelji se imámo opominjati, da je naša duxnost, Evangelske navuke spoznati, pred celim svetom spovedávati, zagovárjati ino po njih xivéti.

Pit. Kaj nam je pri priporáčanji qiniti?

Odg. Pri priporáčanji smo duxni naše misli z' mešnikovimi mislami zedínti, ino Bogi pripo-ráčati.

Pit. Kaj nam je pri povzdigavanji qiniti?

Odg. Pri povzdigavanji imámo Jezu - Krista vu krušni ino vinski spodobi moliti, ino kda se na persa bijemo, spoznati, da so naši grehi na njego-vi smerti krivi. Duxni smo grehe oxaliti, vero, vupanje ino lubav obuditi.

Pit. Kaj nam je pri mešnemi zavxivanji qiniti?

Odg. Pri mešnemi zavxivanji, qì ravno sami ne gremo k' zavxivanji, smo duxni, se duhovno zaderxati, to je, poxelenje imeti, Jezu-Kristovo telo vredno dosegnuti.

II. O D P R E D E G.

Pit. Kaj se polek meze k' Boxji sluxbi sliši?

Odg. Polek meze se k' Boxji sluxbi tudi sliši predga, poslušanje Boxje besede.

Pit. Zakaj imamo predge poslušati?

Odg. Predge imamo zato poslušati:

1. Da sedv' predgah Boxja beseda naprejnaža ino razlaga.
2. Da celo malo ludi verne resnice zadosta svetlo ino popuno zná; da mnogi vu mladosti keršanskega navuka ne poslušajo zadosta dugo ino pazno, v' keremi se veri ino zaderxavanski navuki popuno naprej načajo.

Pit. Jeli je tudi podvraženim potrebno, predge poslušati?

Odg. Tudi podvraženim, qì ravno navuke Katolske vere se enkrat tak dobro znajo, je potrebno predge poslušati:

1. Da ovači pá hitro lehko pozabijo, kaj od vere xe znajo.
2. Da dostakrat to vqiniti, popustijo, kaj so vqiniti duxni, qì se ne dajo opominjati ino primarjati.

Pit. Kaj morejo tisti uiniti, keri od predeg čejo hasek imeti?

Odg. Keri od predeg čejo hasek imeti, morejo:

1. Predge brez raztrošenja ino jako pazno poslušati.
2. To, kaj se govorí, na se ravnati, ne pa na druge kazati.
3. Močno volo imeti, ino se truditi, predgarske navuke zderxavati.

III. OD POPOLDNEŠNE BOXJE SLUXBE.

Pit. V' temi obstoji popoldnešna Boxja sluxba?

Odg. Popoldnešna Boxja sluxba obstoji posebno vu večernicah, ino ze v' nekih drugih poboxnostah, najmreč, v' odvečernih predgah, Keršanskih navukih, v' roxnih molítbah, v' litaníj ino blagoslávi.

Pit. Kaj so roxne molítbe?

Odg. Roxne molítbe v' Katolski cirkvi so molítbe, kere iz apostolske vere, več očanažov ino čezenih Marii obstoijo.

Pit. Zakaj so v' Katolski cirkvi roxne molítbe naročene?

Odg. Roxne molítbe so v' Katolski cirkvi zato naročene, naj se večkrat na skrivnosti Jezu-Kristovega učlovečenja, terpljenja ino od mertvih vstanenja opomenemo.

Pit. Kde se kratko zapadne celi način roxnih molitev z' njihovimi skrivnostami?

Odg. Celi naqin roxnih molitev z' njihovimi skrivnostami se kratko v' totih besedah zapopadne:

- a. Prekrikanje.
- b. Vera.
- c. Oqa naž.
- d. Tri „Češéna bodi María“ kerim se tri perve skrivnosti A. B. C. priečejo.
- e. Oqa naž.
- f. Desét „Češéna bodi María“ kerim se po besedi Jezus prieče skrivnost: 1. Kerega si Divica spoqéla.
- g. Oqa naž.
- h. Desét „Češéna bodi María“ kerim se po besedi Jezus prieče skrivnost: 2. Kerega si Divica k' obiskanji Elizabete nosila.
- i. ino tak dale.
- j. Zadniq se moli desét „Češéna bodi María“ kerim se po besedi Jezus príreče: Smili se krež vboge verne duše.
- k. Pri procesjah ino drugih dugših Boxjih sluxbah se molijo vse skrivnosti; inda pa le tiste, kere se po letnemi časi nagnodijo.

VESELIDEL.

Od zaqetka Adventa do posta.

A. Na kerega verjemo.

B. Na kerega vupamo.

C. Kerega lubimo.

1. Kerega si Divica spoqéla.
2. Kerega si Divíca k' obiskanji Elizabete nosila.
3. Kerega si Divíca rodila.
4. Kerega si Divíca v' cirkvi priporoqila.
5. Kerega si Divíca v' cirkvi najšla.

X A L O S T N I D E L.

Od zaqetka posta do Vuzma.

- A. Keri nam skos té poterdi naš opomín,
- B. Keri nam skos té razsvéti našo pamet,
- C. Keri nam skos té spuni našo voľo,
1. Keri je za nas kervavi pot potil,
2. Keri je za nas biquvan bil,
3. Keri je za nas kronan bil,
4. Keri je za nas texki krix nesel,
5. Keri je za nas krixan bil,

Ч А С Т Н И D E L.

Od zaqetka Vuzma do Adventa.

- A. Keri skos té ravná naše misli,
- B. Keri skos té ravná naše besede,
- C. Keri skos té ravná naše dela,
1. Keri je od mertvih vstanul,
2. Keri je v' nebesa řel,
3. Keri nam je Svetega Duha poslal,
4. Keri je Divíco v' nebesa vzél,
5. Keri je Divíco v' nebesah kronal,

§. 2. Od treh poslednih cirkvenih zapovedi.

Pit. Kak se velí tretja cirkvena zapoved?

Odg. Tretja cirkvena zapoved se velí: Zderxavaj stiridesétdnevne, kvaterne, ino druge zapovedane poste, ino se ogibli po petkih ino sabotah mesne jedi. b)

Pit. Kaj nam tretja cirkvena zapoved zapové?

Odg. Tretja cirkvena zapoved nam zapové, naj se v' petek ino saboto mesne jedi, po drugih zapovedanih postnih dnevih pa tudi vsakotere mleqne ino jajqne jedi ogiblemo, zvun da je skos praviqno ino obqinsko navado, kak se v' naših dexélah znajde, vxitek takih jedi dopušen.

Pit. Kaj smo na spunenje tretje cirkvene zapovedi že dale duxni?

Odg. Na celo spunenje tretje cirkvene zapovedi že smo dale duxni, da si po zapovedanih postnih dnevih tudi hrano naj odtergamo, to je, da se skos den le enkrat siti najémo.

Pit. Jeli je vsaki duxen, po petkih, sabotah ino drugih postnih dnevih se mesne jedi ogibati?

b) Od posta govori Trid. zbor, sed. 25. v' posebnimi povelenji le obqinski; ostro pa poveli zderxavanje tega, kaj se je od postov v' drugih zborih zapovedalo. Mnogoteri kanoni cirkvenih zborov so iz veksega v' Trid. zbori zapisani, ino se znajo tam brati.

Odg. Vsaki, keri je xe pri razumi, ino ne imá poglavarskega dopušenja, jesti meso, je duxen, po petkih, sabotah ino drugih postnih dnevih se mesne jedi ogibati.

Pit. Keri so duxni si v' postnih dnevih hrano odtergati?

Odg. V' postnih dnevih si hrano odtergati, ali se skos dén le enkrat siti najesti so duxni:

1. Keri so xe eden ino dvajsto leto dorasli.
2. Vsi, keri so ne boléni, ali ovaqi za postenje ne preslabi.

3. Vsi, keri texko ne delajo.

Pit. Yesa že se v' postnih dnevih dale moremo ogibati?

Odg. V' postnih dnevih že se tudi moremo povoli svete cirkve vsega preglasnega ino velikega veselja ogibati, kajti postni dnevi so dnevi na pokóro.

Pit. Kak se velí 8terta cirkvena zapoved?

Odg. 8terta cirkvena zapoved se velí: Spovej se vsako leto naj menje enkrat svojih grehov, ino prejmlji ob Vuzmi presveto Rešno Telo.

Pit. Kaj nám 8terta cirkvena zapoved zapové?

Odg. 8terta cirkvena zapoved nam zapové vsakoletno postno spoved ino dosegnenje presvetega Rešnega Tela.

Pit. Kak se velí peta cirkvena zapoved?

Odg. Peta cirkvena zapoved se velí: Ne imej ob prepovedanemi časi gostuvanja?

Pit. Kaj se skos peto cirkveno zapoved prepové?

Odg. Skos peto cirkveno zapoved se prepové, od perve Adventne nedéle do treh kralov, ino od pepelnice do perve nedéle po Vuzmi gostuvanje iméti.

Pit. Zakaj je v' totih časih gostuvanje prepovedano?

Odg. Gostuvanje ob totih časih je zato prepovedano, naj tote čase s' poboxnostjo ino s' pokorodelanjom prexivamo, ino skrivnosti, kere nam cirkva naprej naga, brez raztrošenja premislavamo, kaj bi se ovači skoz navadno gostuvansko veselje motilo.

IV. GLAVĀ.

OD SVETIH SAKRAMENTOV.

I. DELO.

OD SVETIH SAKRAMENTOV OBČINSKI.

Pit. Kaj je sakrament?

Odg. Sakrament je viditna znamla neviditne milosti, keri je od Gospoda Kristusa k' nas posvezenji postavljen.

Pit. Zakaj se sveti sakramenti velijo viditne znamle?

Odg. Sveti sakramenti se velijo viditne znamle, da pri vsakem sakramenti nekaj naprej pride, kaj vidimo, n. p. pri kersti voda.

Pit. Zakaj se sveti sakramenti velijo znamle?

Odg. Sveti sakramenti se velijo znamle, da po Jezu-Kristovem postavljenji po svojih zvnenjih rečah znotrenjo posvezenje pomenijo, kero v' nas opravljajo.

Pit. Kak se skos svete sakamente posvetimo?

Odg. Skos svete sakramente se posvetimo, da nam eni po rednemi načini posvečeno milost ino opravičenje podelijo, drugi pa toto milost v' nas pomnoxavajo.

Pit. V' kerih sakramentih se nam po rednemi načini posvečena milost ino opravičenje podelita?

Odg. Posvečena milost ino opravičenje se nam po rednemi načini vu sakramenti kersta ino pokore podelita.

Pit. Kak se zato kerst ino pokora imenujeta, da nam posvečeno milost ino opravičenje podelita?

Odg. Kerst ino pokora se zato, da nam posvečeno milost ino opravičenje podelita, imenujeta sakramenta mertvih; kajti ona zbudita greznika, keri je duhovno mertev, k' večnimi xivlenji.

Pit. Kak se imenujejo sakramenti, keri v' nas Boxjo milost pomnoxavajo?

Odg. Sakramenti, keri v' nas Boxjo milost pomnoxavajo, se imenujejo sakramenti xivócih.

Pit. Zakaj se imenujejo sakramenti xivócih?

Odg. Imenujejo se sakramenti xivócih, da tisti, keri nje dosegnuti čejo, posvečeno milost, v' keri duhovno xivlenje naše duše obstojí, imeti xe morejo.

Pit. Keri so toti sakramenti xivócih?

Odg. Toti sakramenti xivócih so: Poterdenje v' veri; presveto Regno Telo; posledno olje; mesni red; hixni zakon.

Pit. Kaj se je od vsakega sakramento zoseb zapomniti.

Odg. Od vsakega sakramento zoseb se je zapomniti :

1. Da nám vsaki sakrament tudi svoje lastne milosti podeluje.
2. Da sakrament kersta, poterdenja ino mešnegra reda v' naši duši neizbrisljivo znamlo naredijo ; za tote znamle volo Kristján totih sakramentov ne smé véq, kak le enkrat v redno valom bres smertnega greha dosegnuti. c)

Pit. Od koga imájo sveti sakramenti svojo moč to opravlati ?

Odg. Sveti sakramenti imájo svojo moč to opravlati od svojega spojetela Ježu-Krista.

Pit. Keliko je sakramentov ino kak se velijo ?

Odg. Sakramentov je sedem, d) ino oni se velijo :

c) Trid. zbor, sed. 7. kan. 9. reče: *Qui bode kdo rekel: Vr treh sakramentih, najmreč v' kersti, poterdenji ino mešnemi redi se duši ne vutisne pomnex, to je, gotova duhovna nevgasliya znamla, za kere volo se ne zmorejo veq, kak enkrat, dosegnuti, tisti bode iz našega občestva odstavljen.*

d) Trid. zbor, sed. 7. kan. 1. od sakramentov občinski reče: *Qui bode kdo rekel: Sakramenti novega zakona so ne vsi od Ježu-Krista našega Gospoda naročeni, ali, da jih je veq, ali menje kak sedem, najmreč: Kerst, poterdenje, sveto resno telo, pokora, posled-*

1. Kerst.
 2. Poterdenje v' veri.
 3. Presveto Rešno Telo.
 4. Pokora.
 5. Posledno olje.
 6. Mešni red.
 7. Hixni zakon.
-

III. D E L.

OD SVETIH SAKRAMENTOV ZOSEB.

§. 1. Od sakramenta kersta.

Pit. Kaj je kerst?

Odg. Kerst je pervi ino naj potrebnesi sakrament, v' keremi se človek skoz vodo ino Boxjo besedo od Adamovega ali nadoblenega, ino vsih drugih pred kerstom včinjenih grehov očisti, ino v' Kristusi, kak novostvorjen k' večnemi xivlenji prerodi ino posveti.

Pit. Zakaj se kerst imenuje pervi sakrament?

Odg. Kerst se imenuje pervi sakrament, da naj pervič moremo keršeni biti, prejdoč kak druge sakramente dosegnuti premoremo.

no olje, mešni red ino hixni zakon; ali da je eden is tih sedmih ne resnično ino lastno sakrament, taki človek bodi iz našega obrestva odstavljen.

Pit. Zakaj se kerst imenuje naj potrebnéši sakrament?

Odg. Kerst se imenuje naj potrébneši sakrament, da bres kersta nikdo, e) celo niedno dete ne more zvelíqano postáti.

Pit. Kaj sakrament kersta v' nas opravla?

Odg. Sakrament kersta v' nas oprávila:

1. Odpušenje Adamovega ali nadoblenega, ino vsih drugih pred kerstom výinjenih grehov, f) tudi vsih veqnih ino časnih kaštig.
 2. Naši duši se v' kersti Boxja milost podelí, skos kero se opravičimo, g) otroki Boxji ino nasledniki veqnega zveličanja postanemo. h)
 3. Tisti, keri kerst dosegnejo, pridejo v' Boxjo cirkvo, ino postanejo njeni vadi. i)
-

- e) Jezus je rekel: Resniqno, resniqno vam povém, kdo se iz vode ino Svetega Duha ne prerodi, tisti Boxjega kralestva ne more dosegnuti. Joan. III. 15.
- f) Bog nás je ne zavolo dél pravice, kere smo opravili, temoq zavolo svoje milosti skos kerst prerorenja ino skos ponovlenje Svetega Duha odresil. Tim. III. 5. Kdo verje ino je kersen, bode zveličan; kdo pa ne verje, bode pogublen. Mark. XVI. 16.
- g) Vi pa ste skoz imé našega Gospoda Ježu - Krista ino skoz Duha našega Boga, očišeni, posvečeni ino opravičeni. I. Kor. VI. 11.
- h) Bog nas je — skos kerst prerorenja — odresil — naj bomo skoz njegovo milost opravičeni, nasledniki povpanji veqnega xivlenja. Tit. III. 5. 7.
- i) Mi vsi, Judi ino neverníci, sluxebni ino oslobođeni,

4. V' naši duši se neizbrisiva znamla narédi, zato kersta ne smémo več, kak le enkrat vredno valom ino brez smertnega greha dosegnuti. j)

Pit. Kak se doraženi znajo zvelíčati, keri ne imájo prilike sakrament kersta v' qini dosegnuti?

Odg. Dorazeni, keri ne imájo prilike sakrament kersta v' qini dosegnuti, se znajo zvelíčati: 1. skos poxélni kerst, 2. skos kervni kerst.

Pit. V' qem obstoju poxélni kerst?

Odg. Poxélni kerst obstoju v' močnemi poxélenji, sakrament kersta, qí bi mogoče bilo, dosegnuti; pri totemi poxélenji pa se more popuna lubav proti Bogi, ino pravo oxalenje krež vqinjene grehe obuditi.

Pit. V' qem obstoju kervni kerst?

Odg. Kervni kerst obstoju v' tem, qí nekerzen, keri si sakrament kersta dosegnuti xelí, alipà ne zmore, svojo kerv ino xivlenje za Boga ino vero sporoqí.

Pit. Kdo premore v' silah kerstiti?

Odg. V' silah premore vsaki kerstiti, zvun síl pa imájo le skofi ino fari pravico, kerstiti, z' nji-hovo dovolnostjo pa sméjo tudi drugi mešniki ino diakoni kerstiti.

smo skoz ednega Duha na edno telo kerseni, ino z' ednim Duhom napojeni. I. Kor. XII. 13.
j) Tridentinski cirkveni zbor, sed, 7. kan. 11. od sakramentov obqinski.

Pit. Kaj more tisti, ki kersti, vqiníti?

Odg. Tisti, ki kersti, more:

1. Volo iméti, tak kerstiti, kak nam je Jezus Kristus kerst sporoqil.
2. More osóbo, kero kersti, s' qisto vodo poléti.
3. More zraven polevanja tote besede govoriti: Jas tè kerstim v' iméni Boga Oqéta, ino Sina, ino Svetega Duha.

Pit. Kaj more dorášen vqiniti, keri xeli keršen biti?

Odg. Doráxen, keri xelí keršen biti, more:

1. Naj potrebnéše verne resnice znati ino njé verjéti. k)
2. Poxelenje iméti, da qé Jezu - Kristove cirkve vud biti.
3. Svoje grehe oxaliti. l)
4. Naprejzétje iméti ino moqno obeqáti, da bode noter do konca keršanski xivél. m)

Pit.

k) Jezus k' svojim jogrom reqe: Pojdite ino vuqte vse narode, ino jè kerstite v' iméni Oqéta, Sina ino Svetega Duha. Mat. XXVIII. 19.

l) Peter jím je rekел: Vuínte pokóro ino vsaki iz vase daj v' iméni Jezu - Krista na odpusjenje svojih grehov kerstiti, ino dobili bote dár Svetega Duha. Ap. dj. II. 38.

m) Jeli ne znate, da smo vsi, keri smo v' Jezu - Kristi keršeni, v' njegovi smerti keršeni? kajti mi smo z' njím skos kerst na smert pokopani, naj, ravno kak je Kristus skoz veliqestvo Oqéta od mertvih vstanul, tudi mi v' novemi xivlenji hodimo. Rim. VI. 3. 4.

Pit. Kaj obéçajo boteri?

Odg. Boteri obéçajo v' iméni otrokov, keré pri kersti na svoje roke vzemejo, vse spuniti; kaj kerst za duxnost nalága.

Pit. Jeli smo obéçanje boterov duxni zderxávati?

Odg. Obéçanje boterov smo duxni zderxávati, ino sliši se, da obéçanje, kero so boteri pri kersti za nas vyuinili, večkrat tudi ponavljamo.

Pit. Z' kerimi besedami se kerstno obéçanje zná ponavlati?

Odg. Obéçanje, kero so boteri pri kersti za nas vyuinili, se zná tak ponavlati: Jas verjem na Boga Očeta, Sina ino Svetega Duha. Jas verjem na Jezu - Krista edinorojenéga Boxjega Sina, keri je Bog ino človek všup, keri je človečji narod skos svojo terpljenje ino smert odrésil. Verjem vše, kaj je Bog razodél, kaj Jezus Kristus ino njegovi sveti apostoli vučíjo, ino kaj Katolska cirkva, kere vud sì jas biti ino vmréti želim, verjéti veléva. Odpovém se is celega serca vragi, njegovi prevzétnosti ino všim njegovim delam. Odpovém se tudi všim grehom, lepoti ino všim zapelavajóčim vukom totega sveta. Pripravljen sem keršansko xivlenje skazati. Bog me poterdi v' mojemi naprejvzétji skos svojo veliko milost. Amen.

Pit. Kda se sliši, obéçanje, kero pri kersti vyuinimo, ponávlati?

Odg. Obêqanje, kerô pri kersti vqinimo, se sliši ponávlati:

1. Kak hitro k' našemi razumi pridemo.
2. Pred svetim sakramentom poterdenja.
3. Na dén svojega rojstva.
4. Večkrat v' xivlenji, posébno pred sveto spovedjo ino dosegnenjom svetega Resnega Tela.

Pit. Kaj so boteri duxni?

Odg. Boteri so duxni tiste, kere pri kersti na svoje roke vzemejo, za preminoqih ali nemarnih staršov v' Keršanski veri dobro podvuušti.

§. 2. Od sakramento poterdenja.

Pit. Kaj je poterdenje v' veri?

Odg. Poterdenje v' veri je sakrament, v' keremi se keršen človek skos sveto krizmo ino Boxjo besedo od Svetega Duha v' milostah poterdi, naj svojo vero stalno spozna, ino po njej xiví.

Pit. Kaj sakrament poterdenja v' nas opravlja?

Odg. Sakrament poterdenja opravlja v' nas pomnoxávanje posveçéqe milosti, n) ino že nám zoseb to podelí, da keršen človek Boxjo vero stalno spozna, ino po njej xiví.

Pit. Jeli sakrament poterdenja tudi neizbrisljivo znamlo v' naši duši narédi?

n) Bog pa nas je z' vami v' Kristusi poterdil ino pomázal, on nas je tudi zapeçatil, ino zastavo Duha v' naše serca dal, II. Kor. I. 21,

Odg. Sakrament poterdenja tudi narédi v' naši duši neizbrisivo znamlo, zato se več, kak enkrat, tudi ne smémo dati poterditi.

Pit. Jeli je poterdenje na zveličanje celo potrebno?

Odg. Poterdenje je k' zveličanji ne celo potrebno, za svoje milosti volo pa je od tistih le ne zamuditi, keri imájo priliko, ga dosegnuti.

Pit. Kdo nam strexe sakrament poterdenja?

Odg. Sakrament poterdenja nam le škofi strexejo.

Pit. Kak se moremo pripraviti, naj poterdejne vredno dosegnemo?

Odg. Naj sakrament poterdenja vredno dosegnemo, moremo biti xe dorašeni, pri razumi, v' Boxji veri dobro podvujeni, xe keršeni, ino skos pokóro tudi lastnih po kersti včinjenih grehov očišeni, skoz molítbo ino druge dobre dela pripravleni.

Pit. Jeli so tudi pri poterdenji boteri potrebni?

Odg. Tudi pri poterdenji so boteri potrebni.

§. 3. Od presvetega Rešnega Tela.

Pit. Kaj je sakrament presvetega Rešnega Tela?

Odg. Sakrament presvetega Rešnega Tela je naj svetéši sakrament; on je pravo telo ino prava krv našega Gospoda Ježu - Krista vu spondobi kruha ino vina. o)

o) Rda so v' noqi jeli, je vzel Jezus kruh, ga blagoslovil, razlomil ino svojim jogrom dal, tekoč:

Pit. Zakaj se sakrament presvetega Rešnega Tela imenuje naj svetesi?

Odg. Sakrament presvetega Rešnega Tela se imenuje naj svetesi, da nikár, kak vsi drugi sakramenti, vloveka samo ne posvečuje, temoč tudi Ježu Kristu, spočetela vse svetosti, zapadne, p)

Pit. Zakaj se sakrament presvetega Rešnega Tela imenuje tudi altarski?

Odg. Sakrament presvetega Rešnega Tela se imenuje altarski sakrament, da se na altári preobernenje zgodí, skos kero Jezus Kristus postáne narójen. r)

Pit. Kda se preobernenje zgodi?

Odg. Preobernenje se zgodí, kda mešnik vu sveti meši kres kruh Kristusove beséde: To je mojo telo; ino kres vino pa besede Kristusove: To je kupa moje kervi, izrečejo.

Pit. Kaj tote od mešnika izgovorjene besede včinijo?

Odg. Tote od mešnika izgovorjene besede včinijo po vsegamogočni Kristusovi voli, da je kruh

Vzemte ga, ino jejte, to je mojo telo. Potém je vzél kupo, zahvalil, jò njim dal ino rekel: Píte iz njé vši; kajti to je moja kerv novega zakona, kera bode se za mnoge na odrešenje grehov prelejla. Mat. XXVI. 26. 27. 28.

p) Trid. zbor, sed. 13. kan. 1.

r) Mi imámo altár, s' kerega tabernakelski sluxebniki ne imajo moči, da bi jeli. Hebr. XIII. 10.

ne več kruh, temoč telo; ino vino ne več vino, temoč Ježu-Kristova krv; ali pa krušne ino vinske spodobe ostanejo nepremenjene.

Pit. Kaj se pod spodobami kruha ino vina razumi?

Odg. Pod spodobami kruha ino vina se razumi vse to, kaj nam od zvuna na presvetemi Rešnemi Teli v^z pоглéd padne, najmreč, lice, farba, vokus, duh kruha ino vina, kaj vse nepremenjeno ostane, či ravno je pod totimi spodobami ne več kruh ino vino, temoč resnično telo ino resnična krv Ježu-Krista nazoučno.

Pit. Kak je Ježus Kristus pod krušnimi spodobami nazoučen?

Odg. Pod krušnimi spodobami je vivo telo Ježu-Krista, zato tudi njegova krv ino duša nazoučna.

Pit. Kak je Ježus pod vinskimi spodobami nazoučen?

Odg. Pod vinskimi spodobami je ne le krv, temoč tudi telo Ježu-Krista; on je pod vsako spodobo ino pod vsakim, tudi naj manjšim delom kruha ino vina ves, kak Bog ino človek nazoučen.

Pit. Kaj se is tega vučimo?

Odg. Is tega se vučimo:

1. Da je Ježus Kristus v^z presvetemi Rešnemi Teli moliti.
2. Da vsaki, keri sakrament presvetega Rešnega Tela, tudi le pod edno spodobo, ali tudi le v^z naj manjšimi deli hostie dəbí, celega Je-

zu - Krista, to je, tak dobro njegovo telo, kak tudi njegovo kerv dosegne.

3. Da Jezus Kristus tak dugo, kak dugo so spodobe ne zevxíte, med njimi vsikdár nazózen ostane.

Pit. Kda nam je Jezus Kristus presveto Resno Telo naroqil?

Odg. Jezus Kristus nam je presveto Resno Telo naroqil, kda je z' svojimi jogri vuzemsko jagne jel.

Pit. Zakaj nam je Jezus Kristus presveto Resno Telo naroqil?

Odg. Jezus Kristus nam je presveto Resno Telo naroqil:

1. Na opomín svojega terpljenja ino smerti. s)
2. Naj bi duše vernikov k' večnemi xivlenji hranil. 8)

Pit. Jeli smo dužni presveto Resno Telo dosegnuti?

Odg. Presveto Resno Telo dosegnuti smo dužni, da nám je Jezus Kristus močno zapovedal,

s) To qinte na moj opomín, Luk, XXII, 19. Keliko kolikrat bête toti kruh jeli, ino toto kupo pili, bote Gospodovo smert oznanuvali, dokêliq ne pride. I. Kor. XI. 26.

8) Jezus reče: Resniqno, resniqno vam povém, ki mesa vlovečjega Sina ne bote jeli, ino njegove kervi ne pilí, xivlenja v' sebi ne bote iméli. Kdo pa mojo meso je, ino snojo kerv piye, tisti imá večno xivlenje, ino jas bom ga na sodni dén pa zbudil. Joan. VI. 54. 55.

ino ga zato nam naročil, naj bi nas k' večnemi xivlenji hranil.

Pit. Kda smo po cirkveni zapovedi duxni presveto Rešno Telo dosegnuti?

Odg. Po cirkveni zapovedi smo pod smertnim grehom duxni, presveto Rešno Telo vsako leto naj menje enkrat, ino to ob vuzemskem upasi dosegnuti.

Pit. Jeli se sliši toti sveti sakrament tudi inda dosegnuti?

Odg. Toti sveti sakrament se sliši tudi inda, najmreč vu smertni nevarnosti ino vu drugih prilikah dosegnuti, da je strošek k' večnimi zveličanjji, ino cirkva xeli, naj bi ga njeni verniki v' leti večkrat dosegnuli, da je duhovna brana ino dušni strošek.

Pit. Kdo zná naj bole razložiti, kda bi otroki xe smeli presveto Rešno Telo dosegnuti?

Odg. Kda bi otroki xe smeli presveto Rešno Telo dosegnuti, nikdo bole dobro ne zná razložiti, kak starši ino spovedniki, keri naj bole vejo ino spoznajo, jeli so otroki za to xe zadosta podvraženi ino pripravljeni.

Pit. Kake milosti skoz vredno dosegnenje presvetega Rešnega Tela dobimo?

Odg. Milosti, kere skoz vredno dosegnenje presvetega Rešnega Tela dobímo, so tote:

1. Se v' nas posvečéqa milost samo ne zderzáva; temoč tudi pomnoxáva.

2. Se tisti, ki presveto Rešno Telo vredno dosegnejo, s' Kristusom zedinijo. z)
3. Se skos presveto Rešno Telo vših menših grehov rešimo.
4. Se naša duša pridouih hudob obrani.
5. Se hudo poxelenje v' nas pomenja ino zakonča.
6. Se nam odpre vustop k' večnemi xivlenji,

Pit. Kdo vernikom strexe presveto Rešno Telo?

Odg. Presveto Rešno Telo vernikom strexejo mesniki; kajti oni so po redi pravi strexniki. x)

- a. Od pripravljenja k' vrednem dosegnenji presvetega Rešnega Tela.

Pit. Kak se k' dosegnenji presvetega Rešnega Tela moremo pripraviti?

Odg. K' dosegnenji presvetega Rešnega Tela se moremo prav ino dobro pripraviti. t)

Pit. Kelikotero je pripravlenje k' dosegnenji presvetega Rešnega Tela?

Odg. Pripravlenje k' dosegnenji presvetega Rešnega Tela je dvojno: edno dojde dušo, drugo pa telo.

z) Kdo mojo meso je, ino mojo krv piye, tisti ostane v' meni, ino jas v' njemi. Joan. VI. 57.

x) Kristus jim je povezel: To qinte na moj opomin. Luk. XXII. 19.

t) Ulovek se naj sam skušava, ino te naj od totega kruha je, ino iz tote kupe piye. I. Kor. XI. 28.

Pit. V' čemí obstojoí pripravljenje duše?

Odg. Pripravljenje duše obstojoí v' čistosti vesti ino poboxnosti serca.

Pit. Kaj se velí čisto vest imeti?

Odg. Čisto vest imeti se velí, naj menje brez vših velikih grehov biti, to je, se v' stani posvečen milosti znajti.

Pit. Kaj tisti vyuní, keri v' velikemi grehi presveto Rešno Telo dosegne?

Odg. Tisti, keri vedoū, da je velikega greha kriv, presveto Rešno Telo dosegne, vyuní novi veliki greh, tak se svoje sodbe ino svojega pogublenja najé, ino Jeza - Kristovega Tela ino kervi kriv postáne. u)

Pit. Kaj je vqiniti, qí se pred dosegnenjom presvetega Rešnega Tela, velikega greha krivi znajdemo?

Odg. Qi se pred dosegnenjom presvetega Rešnega Tela velikega greha krivi znajdemo, ga moremo is serca oxaliti, ga sercovestno spovedati, ino se le po doblenemi mešnemi grehov-odpovedanji presveto Rešno Telo dosegnuti.

Pit. V' čemí obstojoí serqna poboxnost?

Odg. Serqna poboxnost obstoji:

u) Kdo bode toti kruh, ali toto kupo nevredno jél ino pil, bode na gospodovemi teli ino kervi kriv postal, kajti kdo nevredno jé ino piye, tisti jé ino piye sebi samemi sodbo, da Gospodovega tela ne razloqi. I. Kor. XI. 27. 28.

1. V' obudenji vere, vupanja ino lubavi.
2. V' molitbi presvetega Resnega Tela.
3. V' hvalnemi opomini Jezu-Kristove smerti, na kere ponavlanje nam je toti sakrament naročen ino na vxivanje zapovedan.
4. V' ponixnosti ino obudenji drugih Kersanskih kreposti, posebno pa v' lubavi proti blixnem.

Pit. Kak se xe večér prejdoq imámo pripraviti na dosegnenje presvetega Resnega Tela?

Odg. Večér prejdoq se imámo s' molitbo, s' premislavanjom ino branjom duhovnih kníg ino s' odderxávanjom nedopušenega vesélja pripraviti.

Pit. Kaj imámo na našem teli na vredno dosegnenje presvetega Resnega Tela vqiniti?

Odg. Na vredno dosegnenje presvetega Resnega Tela imámo na našem teli:

1. Od polnoqi prejdoq na tese biti.
2. V' poštenemi oblaqili priti, ino se z' naj vekso dostojoštojo k' Boxji mizi nablixati.

- b. Od tega, kaj je pri dobivanji presvetega Resnega Tela vqiniti.

Pit. Kaj je vqiniti, kda se pred zavxivanjom Konfiteor moli?

Odg. Kda se pred zavxivanjom Konfiteor moli, se moremo enkrat oxalenje nad grehi obuditi.

Pit. Kaj je vqiniti, kda mešnik lustvi presveto Resno Telo kaxejo?

Odg. Kda mešnik lustvi presveto Resno Telo kaxejo, moremo ono s' ponixnostjo moliti, se

na persa biti ino govoriti: Gospod! ne sem vreden, da mi pod streho stopis, temoq reqi le besedo, ino zdrava bode moja duša.

Pit. Kaj imamo vjiniti, kda nam mesnik presveto Rešno Telo xe dati qejo?

Odg. Kda nam mesnik xe qejo presveto Rešno Telo dati, moremo posteno vusta odpréti, jezik na spodno vustnico djati, molitne knige pod vusta derxati, se svete hostje dostoyno zavxit, ne pa xvekati, s' zobmí jesti, s' perstmi prejimati ali izplunuti.

c. Od tega, kaj je po zavxivanji vjiniti.

Pit. Kaj je po zavxivanji vjiniti?

Odg. Po zavxivanji moremo:

1. Jezu-Kristi za nezkonqano milost hvatiti, ker nam je skos to skazal, da se je ponixal, k' nam priti.
2. Ga v' ponixnosti moliti.
3. Se jemi priporoqiti.
4. Ga prositi, naj qe s' svojo milostjo preveno pri nas ostati.
5. Vero, vupanje ino lubav obuditi, ino vse dobre naprejzétja ponoviti.
6. Njemi vse naše dušne ino telne sile ino potrebe naprejnašati.

Pit. Kaj moremo na tisti dén, kda presveto Rešno Telo dosegnemo, posebno vjiniti?

Odg. Na tisti dén, kda presveto Rešno Telo dosegnemo, moremo posébno.

1. Vso nemarnost odstaviti, ino čas z' opravilom dobrej děl, z' branjom duhovních kníg ino s' poboxními mislami prexivati,
2. V' cirkvo iti ino s' posebno poboxnostjo molíti,
3. Se posvetnega velikega veselja, keliko mogoče, ogibati.

§. 4. Od sakramento pokóre.

Od tega, kaj je od pokóre občinski znati potrébno.

Pit. Kaj je pokóra?

Odg. Pokóra je sakrament, vu keremi od škofa postavljen mešnik namesto Boga gresniki po kersti vynjene grehe odpustijo, ki se jih žalostno ino popuno spové, ino močno volo imá, se pobolžati ino pravo pokóro delati. v)

Pit. Keri mešniki se imenujejo postavljeni mešniki?

Odg. Postavljeni mešniki se imenujejo tisti, keri od svojega škofa imájo oblast, nam v' spovedi grehe odpuzati.

v) Jezus je na svoje jogre dehnul ino jim rekel: Dosegnite Svetega Duha; kerim bote grehe odpustili, tistim bodo odpušení; kerim pa je bote zaderxali, tistim bodo zaderxani. Joan. XX. 22. 23.

Pit. Keri grehi se nam v' sakramenti pokóre odpustíjo?

Odg. V' sakramenti pokóre se nam vsi po kersti vqinjeni grehi odpustíjo, qí ravno so kak keli veliki. q)

Pit. Kerim je sakrament pokóre potreben?

Odg. Sakrament pokóre je vsim potreben, keri so se po kersti veliko zاغresili. a)

Pit. Kaj skos sakrament pokóre doségnemo?

Odg. Skos sakrament pokóre doségnemo:

1. Odpovedanje grehov.

2. Odpušenje veqne kaštige.

3. Boxjo milost.

4. Mir vesti.

Pit. Kaj se velí pravo pokóro delati?

Odg. Pravo pokóro delati se velí, se nazaj k' Bogi obernuti, od keregá smo se skoz grehe loqili, b) svoje grehe odstaviti, resniqno oxaliti, se jih spovedati, ino za njé zadosta vqiniti.

q) Vsí grehi ino klétbe bodo se ludém odpustile. Mat. XXII. 31.

a) Qi se naših grehov spovémo, tê je on zvesti ino pravíen nam nase grehe odpustiti, ino nas od naših krivič oqistiti. I. Joan. I. 9. Kerim bote grehe odpustili, tim so odpušeni, kerim pa bote je zaderxáli, tim bodo zaderxáni. Joan. XX. 23.

b) Obernite se pá k' meni, vi odlóqeni otróki, ino jas bom vas vasega odpadnenja ozdravil. Glej, mi predemo k' tebi; kajti tí si naš Gospod ino Bog. Jerem. III. 22. Spovej se tvojega hudoqinenja, da si se nad Gospodom tvojim Bogom pregresil. Jerem. I. 13.

Pit. Keliko delov je k' sakramenti pokóre potrébno?

Odg. K' sakramenti pokóre je pét delov potrebno. Toti so:

1. Premišlavanje vesti.
2. Oxalenje grehov.
3. Naprejvzetje poboljanja.
4. Spoved.
5. Zadostajinenje.

a. Od premišlavanja vesti.

Pit. Kaj se velí, vest premišlavati?

Odg. Vest premišlavati se velí, se v' mislah izpitávati, kaj smo od zadne spovedi, ali od qasa, kda smo greh zaqéli spoznati, pregresili.

Pit. Kaj imámo pri premišlavanji vesti naj perviq výqiníti?

Odg. Pri premišlavanji vesti imámo naj pervaq Svetega Duha nazávati, naj bi nas razsvétil ino nam vedoq dál, kaj ino kak smo se pregresili. c)

Pit. Kaj nam je potém výqiníti?

Odg. Potém moremo pomisliti:

Obqinski,

1. Jeli smo se ne z' mislami, xelami, besedami ali tudi celó z' delami pregresili.

c) Ti o Gospod! das mojemi svetili luq, o moj Bog! razsvéti mojo temo. Psalm. XVII. 29. Pojdite k' nje mi, ino osvetleni bote, ino vase obliúja ne bodo na sramoto postale. Psalm. XXXIII. 6.

2. Tudi se moremo opomenuti, kake xmetne grehe ino keliko njih smo vjinili.

3. Imamo v' pamet vzeti prilike, kere greh večkrat silno povekšajo, ali premenijo.

P o s é b n o ,

1. Jeli smo se ne krez desét Boxjih, ali tudi kres pet cirkvenih zapovedi pregrešili.

2. Jeli smo ne sedem glavnih grehov, šest grehov proti Svetemi Duhi, stireh v' nebo kri-
quécih grehov, ali tudi luckih, alipà lastnih grehov krivi.

3. Jeli smo proti blixnemi milostne duxnosti ino druge dobrote, kere smo duxni qiniti, spuni-
li, ali popustili.

4. Jeli smo se po duxnosti našega stana zader-
xali.

5. Jeli smo zadno spoved zvesto opravili.

Pit. Na kaj je pri premislavanji hudih misli pazko iméti?

Odg. Pri premislavanji hudih misli moremo pazko iméti, jeli smo na njih radovolno dopad-
nenje iméli.

Pit. Na kaj imámo pri premislavanji hudih xél pazko iméti?

Odg. Pri premislavanji hudih xél imámo paz-
ko iméti, jeli smo v' nje dovolili, qí ravno so se v' delah ne spunile.

Pit. Kak se pri premislavanji vesti znamo na broj velikih grehov opomenuti?

Odg. Pri premislavanji vesti se na broj veli-

kih grehov znamo opomenuti, či pomislimo, je li se je greh vsaki den, tjeden, ali mesec zgodil, ino kelikokrat v' ednemi dnevi, tjedni, ali mesci.

Pit. Kako skerb moremo pri premišlavanji vesti skazati?

Odg. Pri premišlavanji vesti moremo ravno tak veliko ino se vekso skerb skazati, kak pri vsakemi drugemi naj imenitnesem opravili; kajti premišlavanje vesti je opravilo na zveličanje naše duše.

Pit. Keri morejo pri premišlavanji vesti posebno skerbni biti?

Odg. Pri premišlavanji vesti morejo tisti posebno skerbni biti, keri so se xe večkrat nemarno spovedavali, ali vest malokda premišlavajo.

Pit. Zakaj je nemarnost pri premišlavanji vesti veliki greh?

Odg. Nemarnost pri premišlavanji vesti je zato veliki greh, da se skos to v' nevarnost podamo, eden ali drugi veliki greh pozabiti; to se naj berxej zgodi osóbam, kere malokda idejo k' spovedi.

b. Od oxalenja grehov.

Pit. Kaj je oxalenje grehov?

Odg. Oxalenje grehov je gerdost nad grehi viže vsega zlega, ino znotrenja xalost nad razxalenjom Boga, z' možnim naprejvzéjtjom, Boga ne več razxaliti.

Pit.

Pit. Kako more biti oxalenje grehov?

Odg. Oxalenje grehov more biti: 1. znotrenjo, 2. prenárvavno, 3. više vsega, ino 4. obqinsko.

Pit. Kda je oxalenje grehov znotrenjo?

Odg. Oxalenje grehov je znotrenjo, či je ne samo vu vustah, temoč tudi vu serci, najmreč, či se grešnik ne toxi samo z' besedami xalostno, temoč či je tudi znotra vu serci na xalost genjen. d)

Pit. Kda je oxalenje grehov prenárvavno?

Odg. Oxalenje grehov je prenárvavno, či je grešnik skos milost Svetega Duha ino skos prenárvavne zroke na xalost genjen. e)

Pit. Kda je oxalenje grehov le nárvavno?

Odg. Oxalenje grehov je le nárvavno, či grešnik svoje grehe le za nárvnih zrokov volo oxa- luje ino odstavlja, na priklad, da je časno ne- réčen postal, ino vu sramoto ino na kvár prišel.

Pit. Jeli je samo nárvavno oxalenje grehov xe zadosta, da bi pri Bogi odpušenje dosegnuli?

Odg. Samo nárvavno oxalenje grehov je ne za- dosta, da bi pri Bogi odpušenje grehov doseg- nuli.

Pit. Kda je oxalenje grehov više vsega?

d) Bogi dopadliva priporočitba je pobít duh; o Bog! ti pobitega ino ponixnega serca ne boš zaničal. Ps. L. 19.

e) Xalost, kera je za Bogom, dela pokoro na stanovitno zveličanje. II. Kor. VII. 10.

Odg. Oxalenje grehov je više vsega, či grešnika več xali, da je Boga razxalil, kak pa, da bi vse na sveti zgubil.

Pit. Kda je oxalenje grehov obqinsko?

Odg. Oxalenje grehov je obqinsko, či se na celo vse grehe, niednega izvzétem, razsírja.

Pit. Kelikotero je prenárvno oxalenje grehov?

Odg. Prenárvno oxalenje grehov je dvojno, popuno ino nepopuno.

Pit. Kaj je popuno oxalenje grehov?

Odg. Popuno oxalenje grehov je prenaravna xalost ino gerdost nad grehi zato, da smo Boga, naj višešo dobróto, kero krež vse lubimo, razxalili, polek tega more močno naprejvzétje biti, Boga ne več razxaliti.

Pit. Kak se zná popuno oxalenje grehov obuditi?

Odg. Popuno oxalenje grehov se zná tak obuditi:

O moj Bog! vsi moji vquinjeni grehi mè is celega serca xalostíjo, da sem skoz nje tebe, mojega vse lubavi naj vrednéšega Boga, naj višešo neskončano dobroto, kero is serca lubim, razxalil. Močno si naprej vzemem, s' tvojo milostjo mojo xivlenje pobolšati, ino rajši vse, celo tudi smert preterpéti, kak pa tebe, mojega Boga, naj višešo dobroto, z' ednim grehom več razxaliti. Daj mi pomoč na spunenje totega mojega naprejvzétja; za to tè prosim skoz neskončane zasluxbe tvojega Božjega Sina, našega Gospoda ino odrežítela Jezu-Krista.

Pit. Kaj moremo vqiniti, či popuno oxalenje grehov čemo obuditi?

Odg. Či popuno oxalenje grehov čemo obuditi, moremo:

1. Boga k' tém' za njegovo milost prosi.
2. Si dobro v' serce vzéti, kdo je tisti, kerega smo razxalili.
3. Oxalenje grehov večkrat obuditi.

Pit. Kda je človek duxen oxalenje grehov obuditi?

Odg. Človek je oxalenje grehov obuditi duxen:

1. Kda čé keri koli sakrament dosegnuti ino se v' stani nemilosti znajde, ino ne imá prilike se grehov spovedati.
2. Kelikokolikrat je vu smertni nevarnosti.
3. K' velikemi haski nam je popuno oxalenje grehov vsaki dén, posébno pred spanjom, obuditi.

Pit. Kaj nám hasni obudenje popunega oxalenja grehov?

Odg. Obudenje popunega oxalenja grehov pripravi odpušenje vsih grehov tistim, keri ne imájo prilike, temoč samo močno volo, kak hitro mogoče, se grehov spovedati.

Pit. Kaj je nepopuno oxalenje grehov?

Odg. Nepopuno oxalenje grehov je prenárvna xalost ino gerdost nad grehi, ali za tega volo, da je greh na sebi gerdi, alipà za tega volo, da se nám skoz grehe nebesa zgubijo ino sì večne kaštige v' pekli pripravimo; polek tega moremočno naprejvzétje biti, Boga ne več razxaliti.

Pit. Kak more grešnik, keri nepopuno oxalenje grehov obudí, odpušenje grehov vupati?

Odg. Gresnik, keri nepopuno oxalenje grehov obudí, more skoz zasluxbe Jèzu-Krista odpusenje svojih grehov vupati, ino Boga, kak spočetela vse pravice ino svojega lastnega opravičenja lubiti začeti.

Pit. Kak se zná nepopuno oxalenje grehov obuditi?

Odg. Nepopuno oxalenje grehov se zná tak obuditi :

O moj Bog! xal mì je is celega serca, da sem tebe razxalil. Jas moje grehe sercovestno odstávim ino is serca sovráxim xe za njihove gerdosti volo, tudi pa se zato, da sem skoz nje nebo zgubil ino pekel zasluxil; ino ravno kak močno grehe zovráxim ino odstavljam, ravno tak močno lubim jas pravico ino tebe, o moj Bog, keri si istok ino spočétel vse pravice. Jas vupam od tvoje neskončane milostivnosti skoz zasluxbe Jezu-Krista mojega odrešítela odpusenje mojih vqinjenih grehov, ino si močno naprej vzemem, s' tvojo pomočjo odzdaj ne več gresiti.

Pit. Jeli skoz nepopuno oxalenje grehov dosegнемo odpušenje?

Odg. Skoz nepopuno oxalenje grehov dosegнемo vu spovedi ino s' spovedjo odpusenje grehov.

Pit. Kero oxalenje grehov se moremo vseli obuditi posébno skerbéti?

Odg. Moremo se skerbéti, vseli posébno le popuno oxalenje grehov obuditi.

c. Od naprejvzétja pobolšanja.

Pit. Kaj je naprejvzétje pobolšanja?

Odg. Naprejvzétje pobolšanja je sercovestna vola, svojo xivlenje pobolšati, ino ne več gresiti. f)

Pit. K' temi more tisti pripravljeni biti, keri imá sercovestno volo se pobolšati?

Odg. Tisti, keri imá sercovestno volo, se pobolšati, more pripravljeni biti:

1. Vse grehe ino tudi naj blixeše prilike ino nevarnosti k' grehi odstaviti.
2. Vsemi, kaj ga na greh vabi, se proti postaviti, ino vse na obderjanje Božje milosti potrebne pomoci prejéti.
3. Lucko blago nazaj dati, pohujšanje, kero je skoz greh napravil, ino kvár, kerega je blixnemi na njegovem postenji, ali na njegovih rečah, alipa kak koli nači naredil, pa na dobro obernuti.
4. Vsim sovraxnikom ino neprijatelom is serca odpustiti.
5. Vse duxnosti svojega stana zvesto spuniti.

Pit. Kak zná grešnik k' močnemi naprejvzétji pobolšanja priti?

f) Kak pa bi mi, ki smo enkrat grehi odpomerli, v' njemi pa xiveli? Rim. VI. 2.

Odg. Grešnik zná k' možnemi naprej vzéti poboljšanja priti:

1. Či k' tém' Boga za njegovo milost prosi,
2. Či večkrat vrednost ino hasek Bože milosti, kera je više vseh časnih dobrov, ino protivno tudi kvár vsakega, celo tudi naj manjega greha, možno vu serce vzeme, ker kvár je za dušo večki, kak vse, kaj je časnozlega.

d. Od spovedi grehov?

Pit. Kaj je spoved grehov?

Odg. Spoved grehov je sercovestno spoznanje, g) skos kero se grešnik pred na spovedavanje redno postavlenim mešnikom svojih včinjenih grehov toxi, naj bi odpovedanje dobil.

Pit. Kaka more spoved biti?

Odg. Spoved more biti: 1. ponixna, 2. popuna.

Pit. Kda je spoved ponixna?

Odg. Spoved je ponixna, či se grešnik s' pravo xalostjo ino z' veliko sramoto sam nad sobo pred spovednikom toxi, vso nepotrebno isgováranje popusti, ino se spovednikovem izrezenji tak podverxe, kak se krivec izrezenji svojega sodja podverxti more.

Pit. Kda je spoved popuna?

g) Či se nasih grehov spovemo, tè je Bog zvesti ino pravilen, nam nase grehe odpustiti, ino nas vse krvice oqvistiti. I. Joan. I. 9.

Odg. Spoved je popuna, či se grešnik vseh svojih že nespovedanih grehov pred spovednikom zvesto, sercovestno ino brez vsega zatajenja toxi, tak, kak se je po skerbnemi premislanji vesti krivec spoznal.

Pit. Kda je spoved zvesta, sercovestna ino brez zatajenja?

Odg. Spoved je zvesta, sercovestna ino brez zatajenja:

1. Či grešnik tak dobro broj vseh velikih grehov, niednega zatajom, kak tudi prilike, kjer greh ali silno povekšajo, ali premenijo, resnično vedoč dá; le ne smé osobe, s' kero se je pregresil, po iméni ovaditi, ino more pazko imeti, da nikaj ne reče, kaj bi blixnemini na poštenji škodilo.
2. Či on to, kak je od njegovih grehov resnično, kak resnično, ino kak je neresnično, kak neresnično vedoč dava.

Pit. Kaka je spoved, v' keri grešnik s' strahom ali sramoto veliki greh zatají?

Odg. Spoved, v' keri grešnik veliki greh s' strahom ali sramoto zatají, je ne le samo zaverxena, temoč taki grešnik že novi veliki greh včiní, skos kerega sakrament pokóre odsvetí.

Pit. Kaj more grešnik, keri je sam rad v u spovedi greh zatajil, včiníti?

Odg. Grešnik, keri je v' spovedi sam rad greh zatajil, se v' pridoči spovedi ne smé samo za-

tajenega greha spovedati, temoq on se more tudi potoxiti:

1. Vu kelikih spovedah je toti greh zatajil.
2. More on tak dobro vse spovedi, kere je po zatajenemi grehi opravil, ino vu kerih se je velikih grehov spovedaval, kak tudi tisto spoved, v' keri je svoj veliki greh zatajil, popuno ponoviti ino povedati, jeli se je v' taki spovedi tudi velikih grehov spovedaval.
3. On se more spovedati, jeli, ino kelikokrat je v' takemi stani presveto Resno Telo dosegnul, ino jeli se je to tudi ob Vuzemskemi qasi zgodilo.
4. On more povedati, jeli je tudi druge svete sakramente v' totemi stani dosegnul.

Pit. Kaj imá grešnik vqiniti, keri je v' spovedi veliki greh nevedoq ali spozabiq zatajil?

Odg. Grešnik, keri je v' spovedi veliki greh nevedoq ali spozabiq zatajil, more zatajen greh v' naj blixesi spovedi vedoq dati, qí se je to ne xe k' qasi po spovedi ino že pred zavxivanjom zgoditi zmoglo.

Pit. Jeli imamo zrok, da bi nas vu spovedi sram bilo, ali se bojali?

Odg. Da bi nas vu spovedi sram bilo, ali se spovedavati bojáli, ne imámo niqakega zroka:

1. Da nas je ne sram bilo, pred Bogom, keri vse vidi, gresiti, ino da smo se ne bojali, od njega večno pogubleni biti.
2. Da je bole, se svojih grehov skrivno spoved-

niki spovedati, kak pà v' grehi nemirno xi-véti, nezveliqano vmreti, ino na sodni dén za tega volo pred celim svetom na sramoto postati.

3. Da so si spovedniki svojih lastnih slabosti vedni, ino zato duxni grešnika pomiluvati.
4. Da so spovedniki pod velikim grehom ino naj ostréšimi časnimi! ino večnimi kaštigami duxni, vse, kaj se jím spové, zamučati.

Pit. S' kakimi besedami se grešnik vu spovedi more spovedavati?

Odg. Grešnik se more vu spovedi vsikdar:

1. Razumetno ino keliko mogoče z' poštenimi besedami spovedavati.
2. More on tak glasno govoriti, da ga samo spovednik, ne pà okoli-stojévi čujejo.

Pit. Jeli smo duxni se tudi malih grehov spovedavati?

Odg. Malih grehov smo se spovedati ne ravno duxni; dobro ino jako hasnovitno pà le je, ki se tudi malih grehov spovedavamo.

Pit. Jeli smo duxni večkrat k' spovedi iti?

Odg. Duxni smem večkrat k' spovedi iti:

1. Da večkrat grešimo, ino da je nevarno, spri-jaznenje z' Bogom dugo odnašati.
2. Da nas večkratna spoved pred nevarnostami ino prilikami k' grehi brani, ino dušo v' milosti mèqno dela.
3. Da večkratna spoved čistost ino lubeznivost vesti jako povisáva.

Pit. Kda so otrôki duxni k' spovedi iti?

Odg. Otrôki so duxni k' spovedi iti, kda xe imájo razum ino dobro od hudega lojiti znajo.

Pit. Kaj je vjiniti prejdoč, kak se naših grehov spovedavati začnemo?

Odg. Prejdoč kak se naših grehov spovedavati začnemo, moremo pred spovednikom pokleknuti, se prekrixati ino rečti:

V' iméni Boga † Očeja, ino † Sina, ino Svetega † Duha. Amen.

Gospod Bog bodi v' mojem serci ino v' mojih vustah, da se naj vredno ino dostojno vših mojih grehov spovém.

Jas nevolen grešnik se spovém vsegamogočnemi Bogi, blaxeni Divíci Maríi njegovi materi, všim svetnikom ino vam Boxjemi namestniki, da sem od zadne spovedi, kera je bila ob (Vuzmi) dostakrat gresil z' mislami, xelami, besedami, delami, popužanjom, posebno pa se spovém, da sem totih grehov kriv: — —

Pit. Kaj imámo nató vjiniti?

Odg. Nató se s' poštěními besedami, ne pretiho, ne preglasno, vših naših grehov spovedavamo, po redi, kak smo se njih pri premišlavanjí vesti krivi znajslí.

Pit. Kda se xe vših grehov spovémo, kak tē spoved sklenemo?

Odg. Kda se xe vših grehov spovemo, tē spoved tak sklenemo:

O moj Bog! vsi moji znani ino neznani,

lastni ino lucki skoz mé dopernešeni grehi mè xalostíjo is celega serca, da sem tebe, mojo naj vekšo dobroto razxalil. Naprej sì vzemem, odzdaj se pobolžati, ino nikoli več gresiti. Prosim za grehov odpušenje ino pokóro.

Pit. Kaj se je po sklenenji spovedi pri spovedniki vquiníti?

Odg. Po sklenenji spovedi moremo spovednika poslužati, si njihove navuke dobro zapomniti, ino kda od njih krez nas krix narediti vidimo, se prekixati ino naloxene pokóre molit ali opravlat iti.

e. Od zadostaqinenja.

Pit. Kaj se skoz zadostaqinenje razumi?

Odg. Skoz zadostaqinenje, kero je k' svetemi sakramenti pokóre potrebno, se razumijo tiste dela, kere se od spovednika grešniki na pokóro za spovedane grehe naloxijo.

Pit. Zakaj se nam za spovedane grehe pokorne dela nalagajo?

Odg. Za spovedane grehe se nam pokorne dela nalagajo:

1. Naj se Bogi zá oxále, kere smo njemi skoz grehe vquinili, neka zastava opravi.
2. Naj grešnik skos pokorne dela grehe na sebi samemi pokára.
3. Naj bi grešnik drugokrat bol pazko imél, ino se ne več tak lehkomisléč zagresil.

Pit. Jeli zmore človek oxalenemi Bogi iz lastne moči zadosta vquiniti?

Odg. Grešnik za svoje grehe oxalenemi Bogi nikak ne zmore iz lastne moči zadosta vqiniti; kajti človečjo zadostavinenje se oxalenji neskončanega Boxjega veličestva nikoli ne zmore ednačiti; dobijo pa pokorne dela, kere nam mežniki po spovedi nalagajo, ino tudi tiste dela, kere sercožalosten grešnik sam radovolno opravlja, od neskončanega zadostavinenja Jezu - Krista svojo vrednost.

Pit. Jeli so grešniki duxni za grehe zadosta vqiniti?

Odg. Grešniki so, da je Jezus Kristus za naše grehe zadosta vqinil, se tudi sami duxni zadosta vqiniti :

1. Da se tisti, keri Kristusovega zadostavinenja vredni postati čejo, sami truditi morejo, teliko, keliko jím je mogoče, za svoje grehe zadosta vqiniti, naj bi oxále, kere so Bogi vqinili, pa dobro naredili.
2. Da Bog grešnike, kerim dug grehov odpustí, ino večne kaštige pozabi, tudi večkrat xečasno kaštiga.

Pit. Jeli je zadostavinenje k' sakramenti pokóre potrebno?

Odg. Zadostavinenje je k' sakramenti pokóre tak potrebno, da je sakrament pokóre, zvun, kde je nemogoče, brez njega nepopun.

Pit. Kaj se nam za pokóro nalága?

Odg. Za pokóro se nam nalága molítba, post, milodár, tudi druge pokorne dela, kak se velikim grehom dostojno primerijo.

Pit. Kak moremo naloxene pokorne dela opravlati?

Odg. Naloxene pokorne dela moremo opravlati:

1. S' ponixnim sercom.

2. Zvesto, kak so nam naloxene.

3. Brez odnašanja, kak hitro je mogoče.

Pit. Zakaj smo duxni tudi skoz druge dobre dela za naše grehe zadosta qiniti?

Odg. Duxni smo za naše grehe skoz druge dobre dela zadosta qiniti zato:

1. Da spovedniki za naše slabosti volo, ali iz drugih pravičnih zrokov grešnikom vsikdar ne naloxijo celo primerjenih kaštig, ino se zato grešniki na pokáranje dosta qiniti ostane.

2. Da smo po Kristusovem povelenji duxni, vredni sád pokóre dopernašati. h)

Pit. Kere so tiste dela, s' kerimi zvun naloxene pokóre za grehe zadosta qiniti znamo?

Odg. Dela, s' kerimi Bogi za naše grehe zvun naloxene pokóre zadosta qiniti znamo, so posebno tote:

1. Molíba, post ino milodari.

2. Druge dobre dela, kere na toti konec opravamo.

3. Texáve ino nevóle, kere krež nas prídejo, qí nje s' poterplenjom ino v' duhi pokóre prenasamo.

4. Tudi od cirkve postavljeni odpuski so prilike, za grehe ino qasne kaštige zadosta qiniti.

h) Mat. III. 3.

O d o d p u s k o v.

Pit. Kaj so odpuski.

Odg. Odpuski so odpušenja چasnih kaštig, kere bi mi po odpušenem dugi naših grehov v' nazoučnemi xivlenji, ali po smerti terpéti iméli.

Pit. Kaj morejo Katolski Kristjani od odpuskov verjeti?

Odg. Katolski Kristjani morejo od odpuskov verjeti:

1. Da prava cirkva od Jezu-Krista imá oblast, odpuske davati.
2. Da nam je jako hasnovítno od cirkve dane odpuske dobiti.

Pit. Kdo imá oblast odpuske davati?

Odg. Le Rimski papež imá oblast vu celi cirkvi odpuske davati. Skofi pa imajo oblast, vu svojih žkofiah, alipà le po stalnih od cirkve izrečenih zapovedah odpuske davati.

Pit. Kelikoteri so odpuski?

Odg. Odpuski so dvojni; popuni ino nepopuni.

Pit. Kaj so popuni odpuski?

Odg. Popuni odpuski so odpušenja vseh چasnih kaštig, kere je grešnik zasluxil.

Pit. Kaj so nepopuni odpuski?

Odg. Nepopuni odpuski so, skoz kere se nam چasne kaštige ne odpustijo celo.

Pit. Na keliko چasa se nam nepopuni odpuski davajo?

Odg. Nepopuni odpuski se nam na štirideset dnevov, ino tudi na edno ali več lét davajo.

Pit. Na čem obstájajo odpuski?

Odg. Odpuski obstarjajo na veliki dobroti svete cirkve, to je v' neskončnih zasluxbah Jezu-Krista, vu zasluxbah naj čistése Divice Marie, ino drugih svetnikov, kere nam cirkva pri davanji odpuskov prilaga.

Pit. Jeli nas cirkva pri davanji odpuskov celo odgové od duxnosti, za grehe zadosta činiti?

Odg. Cirkva nas pri davanji odpuskov ne odgové celo od duxnosti, za grehe zadosta činiti; ona le če:

1. V' nas duha pokore obuditi ino našo marlivost plaçati, s' kero pokorne dela opravljamo.
2. Naši slabosti ino nepremoxenji na pomoç priti, kere nas večkrat zvun moči postavita, Bogi tak zadosta včiniti, kak bi mogli.

Pit. Kaj je na doblenje odpuskov potrebno?

Odg. Na doblenje odpuskov je potrebno:

1. Da smo naj vu stani milosti.
2. Da naj to, kaj smo činiti duxni, tudi činimo.

Pit. Kaki odpuski so odpuski Jubilejskega léta?

Odg. Odpuski Jubilejskega léta so popuni odpuski, kere Rimski papex vu posébnih prilikah ino časih s' posébnimi prednostami ino postávami dava.

§. 5. Od sakramenta poslednega olja.

Pit. Kaj je posledno olje?

Odg. Posledno olje je sakrament, vu keremi betexnik skos pomázanje s' svetim oljom, ino

skoz naprej pisano mesnikovo molitbo, Boxjo milost na zdravje svoje duše ino večkrat tudi na zdravje svojega tela dobí. i)

Pit. Zakaj se toti sakrament imenuje posledno olje?

Odg. Toti sakrament se imenuje posledno olje, da se med vsemi drugimi sakramenti, kere je Gospod naš zveličar svoji cirkvi naročil, poslednji dava.

Pit. Komi je posledno olje davati?

Odg. Posledno olje je nevarnobolesim davati.

Pit. Kda je bolenemi posledno olje dati?

Odg. Bolenemi je posledno olje dati, kda se se pri popunemi razumi znajde.

Pit. Kaj posledno olje v' nas opravlja?

Odg. Svetlo posledno olje v' nas opravlja:

1. Pomnozenje zveličenje milosti.
2. Odpušenje malih ino tudi tistih velikih grehov, kerih se je betexnik iz nekaštiglive pozabnosti ali preslabosti ne spovedal.
3. Osloboedenje od vsega zlega, kaj za grehom pride.
4. Moč, naj pred hudimi skušavami obstanemo.

5. Po-

i) Či je med vami kdo bolen, pozovi cirkvene mesnike k' sebi; oni naj krež njega molijo, ino ga naj v' Gospodovimi imeni z' oljom pomáxejo. Verna molitba bode bolenemi pomágala, Gospod bode ga osvétil, ino či je v' grehih, bodo jenii odpuseni. Jak. V. 14. 15.

5. Pomoč proti strahi pred blizo idógo smertjo
ino pridógo sodbo.

6. Tudi večkrat telno zdravje, či je našemí zve-
ličanji hasnovitno.

Pit. Kak se more betexnik k' poslednemi olji
pripraviti?

Odg. Betexnik se more k' poslednemi olji z'
xivo vero, ino možnim zanešenjom na Boga, ino
s' celim priporočenjem v' Boxjo volo pripraviti,
posébno pa se more skoz zvesto spoved vu stán
milosti postaviti, ali, či se spovedati ne zmore,
pravo oxalenje krež svoje grehe obuditi.

Pit. Kelikokrat smé betexnik posledno olje
dobiti?

Odg. Betexnik smé posledno olje dobiti teliko-
krat, kelikokrat se vu smertni nevarnosti znajde.

Pit. Kdo strexe betexnikom sveto posledno
olje?

Odg. Svetega poslednega olja ne smé betex-
nikom nikdo drugi strexi, kak le mešniki Box-
je cirkve, posébno je toto strexenje opravilo
farov.

Pit. Jeli je posledno olje k' zveličanji celó
potrebno?

Odg. Posledno olje je k' zveličanji ravno ne
celó potrebno, betexnik pa ga le ne smé za-
muditi dosegnuti, ino to za mnogih milosti volo,
kere z' njega nadobi.

§. 6. Od sakramenta mešnega reda.

Pit. Kaj je mešni réd občinski?

Odg. Mešni réd občinski je sakrament, skos kerega se tistim, ki se v' cirkveno sluxbo sporočijo, duhovna oblást ino posébna milost podelí, stalne cirkvene sluxbe na Boxjo čast ino na zveličanje duš pravino sveto opravlati. j)

Pit. Kaj je mešni réd zoseb?

Odg. Mešni réd zoseb je sakrament, skos kerega se tistim, ki se na mestvo blagoslaviti da jo, oblást nalóxi, tak dobro do pravega Jezu-Kristovega Tela, kak tudi do duhovnega xivota pravovernikov.

Pit. V'čemí obстоjí tota oblást mešnega reda?

Odg. Tota oblást mešnega reda obстоjí v' téma:

1. Da mešniki kruh ino vino vu pravo telo ino krv našega Gospoda Jezu-Krista preobernejo ino ga nebeskemi Očeti priporáčati znajo.
2. Da vernikom grehe odpustiti ali zaderxati znajo.

Pit. Kdo smé mešnike blagoslavlati?

Odg. Mešnike smejo le škofi blagoslavlati.

Pit. Kak morejo biti pripravljeni, keri čejo mešni réd dosegnuti?

Odg. Keri čejo mešni réd dosegnuti, morejo

j) Opoménem tè, naj Boxjo milost, kera je skoz napolozenje mojih rok vu tebi, pa zbudis. II. Tim. I. 6.

biti v' Boxjih rečah dobro podvručeni, ino v' svojemi xivlenji poboxni. k)

Pit. Kaj mešni réd opravlja?

Odg. Mešni réd opravlja:

1. Pomnoxenje posvečéče milosti.
2. Posebno milost, skos kero blagoslavleni mešniki zadosta možni postanejo, svoje cirkvene sluxbe prav opravlati, ino svete sakramente dostoyno strexti. l)
3. Mešni réd naredi v' duši blagoslavljenih neizbrisivo znamlo, skos kero so od drugih vernikov loženi, ino lastno le za Boxjo sluxbo postavleni; zato se mešni réd ne zmora več, kak le enkrat vredno ino brez greha dosegnuti.

Pit. Jeli je mešni réd zosébnim osóbam potreben?

Odg. Mešni réd je ne zosébnim osóbam, temo celi cirkvi potreben.

§. 7. Od sakramenta hixnega zakona.

Pit. Kaj je hixni zakon?

Odg. Hixni zakon je neloživa zavés, m) skos kero se dvé brezzakonski keršanski osobi, mox

k) Na nikoga lehko ne poloxi rok, ino se ne okríví luckih grehov. I. Tim. V. 22.

l) Ne zamudi milosti, kera je v' tebi, ino kera ti je skos preročenje z' napoloxenjom rok mestva dana. I. Tim. IV. 14.

m) Zato sta ne več dva, temozh le edno telo. Kaj je

ino xena, po cirkveni navadi zarojita, k' temi jima Bog skos toti sakrament svojo milost dá, naj vu svojemi zakonskemi stani noter do smereti poboxna ostaneta, ino svoje otroke keršanski redita.

Pit. Kak sveti Pavel imenuje hixni zakon?

Odg. Sveti Pavel imenuje hixni zakon veliki sakrament v' Kristusi ino v' cirkvi, da duhovno zedinenje Kristusa z' njegovo cirkvo nazováva.

Pit. Zakaj je hixni zakon narózen?

Odg. Hixni zakon je narózen:

1. Na prevéno zderhanje človečjega naroda.
2. Na obqinsko rómoč, kero imáta med sobo, ino eden proti drugem.
3. Za branilo proti nedopušenim mesnim xelam.

Pit. K' temi je hixni zakon potrében?

Odg. Hixni zakon je obqinski, na prevéno zderhanje človečjega naroda potreben; ne pa za

Bog spajdavil, tega človek naj ne razloži. Mat. XIX. 6.

a) To je veliki sakrament, jas pa rečem v' Kristusi ino v' cirkvi. Efez. V. 32.

b) Bog je nje blagoslavil ino rekел: Raste ino se obrnjajte ino napunte zemlo. Gen. I, 28.

c) Tudi je rekel Bog Gospod: Ne je dobro, da bi človek sam bil. Stvormo jemi rómočnico, kera bode jemi ednaka. Gen. II, 18.

d) Za neqistosti volo imej vsaki mox svojo xeno, ino vsaka xena svojega moxa. I. Kor. VII, 2.

vsakega človeka zoseb; kajti brezzakonski stán je za zosebne osobe popunéši. s)

Pit. Kaj hixni zakon oprávla?

Odg. Hixni zakon oprávla:

1. Pomnoxenje posvečéče milosti.
2. Da zakonci noter do smerti poboxno xivíjo.
3. Da svoje otróke v Boga-bojevnosti redíjo.

Pit. Kaj terja cirkva od osób, kere v hixni zakon stopijo?

Odg. Od osób, kere v hixni zakon stopijo, cirkva terja:

1. Da se med njimi naj nikaka protivnost ne znajde.
2. Da naj s tako volo v toti stán stopijo, kak Boxja cirkva xeli.
3. Da se naj, puni Boga-bojevnosti, ino s' qisto vestjo v toti stán podajo, s) ino zato prejdoq k sveti spovedi ino dosegnenji presvetega Resnega Tela pridejo.

Pit. Kaj imájo tisti vqiniti, keri v hixni zakon stopijo?

Odg. Keri v hixni zakon stopijo, se morejo dati trikrat ozvati, ino si zakonsko zvestost nazovi dvo svedokov pred svojim lastnim farom obeqati ino se poblagoslaviti dati.

s) Nezdanim ino vdovim på reuem: Dobre je za nje, q tak ostanejo, kak jas. I. Kor. VII. 8.

s) Mi smo otróki svetnikov, ino se ne moremo kak neverniki zediniti, keri Boga ne poznajo. Teb. VIII. 5.

Pit. Kere duxnosti imájo zakonci, eden proti drugemi?

Odg. Zakonci, eden proti drugemi, imájo to te duxnosti:

1. Naj mirno ino keršanski med sobo xivíjo.
2. Naj mox svojo xeno, kak svojo lastno telo lubi, redí ino brani, z) xena pà moxi vu vših praviqnih reçah pokorna bodi. x)
3. Naj nieden drugega vu texávah ne zapustí, temoū obá zvesto noter do smerti vkup ostáнета. t)

Pit. Kere duxnosti imájo zakonci proti otrókom?

Odg. Proti otrókom imájo zakonci duxnosti, naj nje keršanski redíjo, ino za njihovo večno ino qasno zdravje skerbijo. u)

z) Vi moxi! lubte vase xene, kak je Kristus cirkvo lubil, ino sam sebe za njo sporoqil. Efez. V. 25. Vi moxi lubte vase xene ino ne bodte proti njim bridki. Kolos. III. 19.

x) Xene so svojim moxom, kak svojemi gospodi, naj podloxe. Efez. V. 22.

t) Zato bode qlovek svojega oqéta ino svojo mater zapustil, ino se na svojo xeno derxal, ino ona bota dva v' ednemi teli. Gen. II. 24.

u) Vi oqéti! zredite vase otróke v' navuki ino Gospodovemi strahi. Efez. VI. 4.

V. G L A V A.

OD KERŠANSKE PRAVICE.

Pit. V' čemí obstojí Keršanska pravica?

Odg. Keršanka pravica obстоji v' tém, da hudo odstávlamo in dobro delamo.

Pit. Keliko delov imá Keršanska pravica?

Odg. Keršanska pravica imá dva dela.

Pit. Kak se veli pervi děl Keršanske pravice?

Odg. Pervi děl Keršanske pravice se veli:
Odstavlaj hudo,

Pit. Kak se velí drugi děl Keršanske pravice?

Odg. Drugi děl Keršanske pravice se veli:
Delaj dobro.

I. D E L.

OD HUDO - ODSTAVLANJA.

Pit. Kaj je hudo?

Odg. Pravo ino edino hudo ali zlo, je greh.

Pit. Kaj je greh?

Odg. Greh je radovolno prelomlenje Božje zapovedi. v)

v) Vsaki, keri gresi, dela nepravico; kajti greh je nepravica. I. Joan. III. 4.

Pit. Kelikoteri je greh?

Odg. Greh je dvojni:

1. Adamov, ali nadoblen greh.
2. Naš lasten, ali osoben greh.

§. 1. Od Adamovega ali nadoblenega greha.

Pit. Kaj je Adamov, ali nadoblen greh?

Odg. Adamov ali nadoblen greh je tisti greh, kerega je Adam v' raji vjinil, ino kerega smo v' Adami tudi mi dopernesli ino od Adama nadobili.

Pit. Zakaj se Adamov greh imenuje nadoblen greh?

Odg. Adamov greh se imenuje nadoblen greh, da ludjé, keri se iz Adamovega pokolenja redijo, toti greh nadobijo, ino kaštige ino hude nasledke totega greha terpeti imájo. u)

Pit. Kere so tote kaštige ino toti hudi nasledki nadoblenega greha?

Odg. Kaštige ino hudi nasledki nadoblenega greha so: zgubljenje posvečene milosti, a) smert, b)

u) Ravno kak je greh skoz ednega lloveka na svét prisel ino skoz greh smert; tak je smert prisla na vse ludi skoz tistega, v' keremi so vsi gresili. Rim. V. 12.

a) Mi smo z' naravi bili otroki serda. Efez. II. 3.

b) Na keri dén boš s' totega dreva jél, boš skos smert vmerel. Gen. II. 17. Ravno kak je greh skos ednega lloveka na svet prisel ino skos greh smert; tak je smert prisla na vse ludi skos tistega, v' keremi so vsi gresili. Rim. V. 12.

xele na hudo, ločenje od dobrega, c) mnoge nevole ino texáve. d)

Pit. Jeli je tudi María Boxja mati v' Adamovemi grehi spočeta?

Odg. Katolska cirkva terduje navuk, kak po boxno misel, da je María Boxja mati brez Adamovega greha spočeta; e) cirkva protivno vuče-

- c) Obqutim pà v' mojih vudih drugo zapoved, kera se Boxji zapovedi, kak je v' mojo dušo pritišnjena, proti stavi, ino mè pod zapovedjo greha, ki v' mojih vudih je, defxi vlovljenega. Rim. VII. 23.
- d) Bog je xeni rekел: Texáve, kere is tvojega poprijétja postanejo, bom pomnoxil: kajti v' boleqini boš mogla tvoje otrôke roditi, pod moxovo oblastjo biti, ino on nad tobо naj gospoduje. Adami pà je rekел: Da si glas tvoje xene oslisal ino z' drevnega sada jél, od keregа sem ti prepovedal, naj ne jéš, zato bodi zemla za tvojega vqinenja vole prekleta. Z' mnogim delom vsaki dén tvojega xivlenja z' nje jej. Oset ino teranje ti bode rodila, ino ti boš zemelsko zelinje jél. V' mokróti tvojega obliujjà boš tvoj kruh jél, dokeliq se ne oberneš nazaj na zemlo, s' kere si vzét; kajti ti si prah, ino boš pá prah postal. Gen. III. 16.
17. 18. 19.
- e) Trid. sbor, sed. 5. na konci povelenja od Adamovega greha tak reqe: Sveti zbor razlóxi, da je v' tote mi povelenji, kde se od pervega greha govori, ne misel, da bi blaxena ino nemadena Divica María mati Boxja tudi zmes razuméti bila; temoq postáve papexa Siksta stertega so med tistimi kastigami, kere se v' totih postavah znajdejo, zapopadnuti, ino se tu ponovijo; najmreq, da je María, Boxja mati brez Adamovega greha spočeta.

nje celo prepovedava, ino obhaja den vistega sporetja blaxene Divice Marie s' velikim svetenjom, ino nam je na to tudi velike odpuske naroqila.

§. 2. Od našega lastnega ali osobnega greha

Pit. Kaj je lasten greh?

Odg. Lasten greh je prelomlenje Božje zapovedi, kero grešnik sam rad prestópi.

Pit. Kak se se lastni greh nači imenuje?

Odg. Lastni greh se se tudi imenuje osóbni greh, na razloženje od zadoblenega greha, kerega so Adamovi nasledniki ne vu svoji osobi sami vjinili.

Pit. Kak se lastni ali osóbni greh vjini?

Odg. Lastni ali osóbni greh se vjini s' mislami, f) besedami, g) ino delami, h) ali s' popušenjom tega, kaj smo duxni vjiníti. i)

Pit. Kaki razložek imájo lastni ali osóbni grehi med sobo?

Odg. Razložek, kerega lastni ali osóbni grehi

f) Is serca pridejo hude misli. Mat. XV. 19. Preobernjene misli nas odvernejo od Boga. Mudr. I. 3.

g) Jas pà vam povém; da bodo ludjé od vsake zamánsesede, kero so izgovorili, na sodni den račún dati mogli. Mat. XII. 36.

h) Mi vsi moremo pred Kristusovo sodnico nazoqni biti, da naj vsaki doségne potém, kak je vu svojemi lastnimi teli ali dobro ali hudo delal. II. Kor. V. 10.

i) Kdo pà kaj dobrega zná, ino vjiniti popusti; gresi. Jak. IV. 17.

med sobo imájo, je toti: Neki grehi so veliki, ali smertni grehi; drugi pa mali, ali odpustlivи grehi.

Pit. Kaki razloqek se na dale imájo lastní ali osobni grehi med sobo?

Odg. Razloqek, kerega se nadále tak dobro mali, kak tudi veliki osobni grehi med sobo imájo, je toti: Eni osobni grehi so lastni, drugi pa lucki.

Pit. Kaj so lastni grehi?

Odg. Lastni grehi so, kere mi sami vqinimo.

Pit. Kaj so lucki grehi?

Odg. Lucki grehi so, kerih mi sami ne vqinimo, temeq kerih se okrivimo, qì druge ludí na greh zapélamo, ali drugih od greha ne oderxavamo, kde je naša duxnost, ali nam moguqe, to vqiniti.

Pit. Kaj je smertni greh?

Odg. Smertni greh je veliko prelomlenje Box-je zapovedi.

Pit. Kaki kvár nam narédi smertni greh?

Odg. Skos smertni greh zgubí naša duša duhovno xivlenje, to je, posveçéqo Boxjo milost, qlovek postáne Boxji sovraxnik; ino veqne smerti kriv.

Pit. Kaj so odpustlivи grehi?

Odg. Odpustlivи grehi so male prelomlenja Boxjih zapovedi.

Pit. Jeli smo duxni tudi odpustlive grehe odstavlati?

Odg. Tudi odpustlive grehe, qì ravno so male prelomlenja Boxjih zapovedi, moremo, keliko

mogoče, vsikdar tako skrbno odstavlati; ino to zato:

1. Da tudi xe odpustlivi grehi, či ravno so kak koli mali, Boga vsikdar le xalijo. j)
2. Da moremo pripravljeni biti, rajši vse terpeti, kak pa Boga tudi le znaj menšim grehom razxaliti. k)
3. Da nas odpustlivi grehi, či ravno grešniki posvečene milosti ne odvzemejo, od vrednega dosegnenja drugih Božjih milosti odderxavajo, ino po takemi načini grešnika pomalem na vekse ino strašnese grehe zapelajo. l)

Pit. Keri so mnogoteri spoli lastnih ali osobnih grehov?

Odg. Mnogoteri spoli lastnih ali osobnih grehov so:

1. Sedem glavnih grehov,
2. Šest grehov proti Svetemu Duhi,
3. Štirje v' nebo kričeni grehi,
4. Devet luckih grehov,

a. Od sedmih glavnih grehov,

Pit. Kak se imenujejo sedmeri glavni grehi?

Odg. Sedmeri glavni grehi se imenujejo:

j) Mi vsi med sobo se vu mnogih rečah prestopimo. Jak. III. 2.

k) Muder stoji vu strahi ino se ogible hudega. Prisl. XIV. 16.

l) Kdo kaj malega zaničava, bode se pomalem od dobrega loqil. Sir. XIX. 1.

1. Gizdost. m)
2. Skopost. n)
3. Neqistost. o)
4. Nevošlivost. p)
5. Lakota. r)
6. Sovraxtvo. s)
7. Nemarnost. s)

Pit. Zakaj se velijo toti grehi glavni grehi?

Odg. Toti grehi se velijo glavni grehi, da vsaki iz njih, ki tak rečemo, glava ino istok dosta drugih grehov je, keri iz njih nastanejo.

- m) *Gizdost* je zaquetek vših grehov; kdo njo imá, bode s' kletvo napunjen, ino ona ga zadnju bode preverglá. Sir. X. 15.
- n) *Skopost* je korenina vsega zlega. I. Tim. VI. 10.
- o) Kurvake ino prelamavce hixnega zakona bode Bog sodil. Hebr. XIII. 4. Ne dajte se zapeláti; kajti kurvaki ino prelamavci hixnega zakona ne bodo Boxjega kraljestva iméli. I. Kor. VI. 9. 10.
- p) Odstavte vso hudobo, vso kanost, vso zatajenje, nevošlivost ino vsako hudo ogovárjanje. I. Petr. II. 1.
- r) Z' vinom, v' keremi je neqistost, se ne opijte, temoq s' Svetim Duhom se napunte. Efez. V. 18. Hodmo posteno, kak za svetlega dneva, ne v' poxertnosti, ino pijanosti, ne v' neqistosti ino nesramnosti, ne v' kregi ino nevošlivosti. Rim. XIII. 13.
- s) Povém vam: Vsaki, keri se nad svojim bratom serdi, bode sodbi podyerxen. Mat. IV. 22. Vsa bridkost, serd, huda vola, grajanje, preklinjanje, ino kaj koli je hudobno, bodi od vas zaverxeno. Efez. IV. 31.
- s) Jas vém tvoje dela; da si ne merzel, ne topel, temoq ómlaßen, zato bom te iz mojih vust plunul. Razod. III. 15. 16.

Pit. Kaj je gizdost?

Odg. Gizdost je preveliko mišlenje ino hvale-nje nad sobo samim, ino nerédro poxelenje za povisanjom pred drugimi.

Pit. Keri grehi ishajajo is gizdosti?

Odg. Iz gizdosti ishajajo toti grehi: Prevelika svojlubav, nepravične xele za hvalo ino poštenjom, povisavanje sebe samega, zaničavanje Boga, Boxje vere, cirkve ino blixnega, razdvojenje, svaja, kreg, terdokornost, nepokornost, skazlivost, krivovernost.

Pit. Kaj je skopost?

Odg. Skopost je preveliko poxelenje za bogastvom ino blagom.

Pit. Keri grehi postanejo is skoposti?

Odg. Is skoposti postanejo toti grehi: Nemír, hamiqnost ino vkanlivost, krivica, hudo predanje, kriva prisega, nemilostivnost, oterdenje serca.

Pit. Kaj je neqistost?

Odg. Neqistost je nedostojno poxelenje za mesno nasladnostjo.

Pit. Keri grehi prídejo iz neqistosti?

Odg. Iz neqistosti pridejo toti grehi: Oslepenje razuma, silne xele za posvetnim xivlenjom, pozablenje na Boga, na smert ino na pridočo sodbo, zdvojenje na večno zveličanje.

Pit. Kaj je nevošlivost?

Odg. Nevošlivost je xalost nad dobroto naše-ga blixnega, kak da bi to naši lastni dobroti na kvár bilo.

Pit. Keri grehi se naredijo iz nevoščivosti?

Odg. Iz nevoščivosti se naredijo toti grehi: Hudo ogovarjanje, odvzétje poštenja, krive misli, sovraxtvo proti blixnemi, veselje, či je bližen v' nesreči, xalost, či je v' sreči.

Pit. Kaj je lakota?

Odg. Lakota je neréđno poxelenje za jedjo ino pitjom, ino nemera pri hranah ino pitkih.

Pit. Keri grehi se včinijo po lakoti?

Odg. Po lakoti se včinijo toti grehi: Nepošteno zaderxanje, svaja, prevzétnost, nesramnost, zapravlanje časa ino premoxenja, pogublenje zdravja, oslabljenje dušnih kreposti.

Pit. Kaj je sovraxtvo?

Odg. Sovraxtvo je nedostojno razčemerjenje serca ino poxelenje kaj hudega včiniti.

Pit. Keri grehi se skaxejo is sovraxtva?

Odg. Is sovraxtva se skaxejo toti grehi: Serd, zmočenje serca, zlovolnost, psuja, sramotenje, preklinjanje, ludomorstvo.

Pit. Kaj je nemarnost?

Odg. Nemarnost je vnoxlivost ino gerdenje nad rečami, kere Boga ino našo dušno zdravje dojdejo.

Pit. Keri grehi se nadajo iz nemarnosti?

Odg. Iz nemarnosti se nadajo toti grehi: Zamudenje Boxje sluxbe, popušanje skerbi za tistimi pomočami, kere so nam na dosegnenje Boxje milosti ino večnega zveličanja potrébne, xalost, slabost serca, nepokornost, zdvojenje.

b. Od šestih grehov proti Svetem i Duhi.

Pit. Kak se velijo šesteri grehi proti Svetem i Duhi?

Odg. Šesteri grehi proti Svetem i Duhi se velijo:

1. Zanašlivo na Boxjo milost grešiti. z)
2. Na Boxji milosti zdvojiti. x)
3. Spoznani Keršanski resnici se proti staviti. t)
4. Svojemi blixnemi Boxje milosti nevožiti. u)

5. Proti

z) Ne reqi: Gresil sem ino kaj se mi je xalega zgodi-lo? Kajti naj visesi Gospod je poterpliven plačavec. Zavolo odpusenih grehov ne bodi brez straha, ino ne versti grehov na grehe. Tudi ne reqi: Gospodovo smilenje je veliko, on bode mi mnoxine mojih grehov milostivno odpustil; kajti njegov serd je tak hiter, kak njegova milost, ino njegov serd gleda na greznike. Sir. V. 4. 5. 6. 7.

x) Judas je rekел: Gresil sem, da sem neduxno krovádil. Oni pa so povedali: Kaj je nám za to? Gle-daj si sam. Ino on je srebernik vu cirkvo vergel, odisel ino se obésel. Mat. XXVII. 4. 5.

t) Vi terdokorni ino neobrezani na serci ino vuahah! Vi se vsikdar Svetem i Duhi protistavite, kak vasi oqéti, tak tudi vi. Apostolsko djanje. VII. 51. Savel, keri se imenuje Pavel, je postal z' Svetim Duhom napunjen, ga je ostro pogledal ino rekел: Ti vrugovo dete! kero si puno vse kanosti ino vse hamiqše; ti sovraxnik vse pravice! jeli nebos odstopilo, pravih Gospodovih potov preobražati? Apost. djanje XIII. 9. 10.

u) Po mnogih dnevih pa se je nagodilo, da je Hajn iz zemelskega sada Gospodi dáre priporáql. Ravno tak

5. Proti hasnovitnemii opominjanji terdokoren
biti. v)
6. V' nepokornosti ostati. q)
Pit. Jeli se grehi proti Svetemi Duhi lehko
odpustijo?

Odg. Grehi proti Svetemi Duhi se xmetno, ali
celo neti v' totemi, neti v' drugemi xivlenji ne
odpustijo. a)

Pit. Kaj se veli proti Svetemi Duhi gresiti?

Odg. Proti Svetemi Duhi gresiti se veli, Box-
jo dobroto ino milost, kera se Svetemi Duhi,
kak istoki vse dobrote, posebno prilaga, z' na-
prejvzeto hudobnostjo ino zaniqavanjom odme-
tavati.

Pit. Zakaj se veli: Grehi proti Svetemi Duhi
se xmetno ali celo neti v' totemi neti v' druge-
mi xivlenji ne odpustijo?

Odg. Da se grehi, keri so proti Svetemi Du-

pà je priporàjal tudi Abel od pervih reçı svoje qre-
de, ino od njihove masti. Ino Gospod je pogledal
Abela ino njegove dare; Kajna ino njegovih darov pa
je ne pogledal. Natò se je Kajn strasno razqemeril,
tak, da je njegovo obliuje vso vpadnulo. Gen. IV.

3. 4. 5.

v) Faraonovo serec je bilo terdokorno, ino on je ne po-
slusal, kaj je Gospod zapovedal. Eksod. VII. 13.
Kda Gospodov glas sligate, tè si vasih serc ne oter-
dite. Hebr. III. 7. 8.

q) Alipà, keri vse vidi, Gospod ino Bog Izrael, ga je
s' skrivno ino ne ozdravljivo texávo pobil, ino en je
od svoje hudobnosti le ne popustil. II. Mahab. IX. 5. 6.

a) Povém vam: Vsi grehi ino klétve bodo se Iudém od-
pustile; preklinjanje proti Svetemi Duhi pa se jim ne
bode odpustilo. Mat. XII. 31.

hi, ometno, ali celo neti v' totemi neti v' drtigemi xivlenji ne odpustijo, se zato veli, da taki grešnik zveliče pomoci naj berzej noter do konca s' hudobnostjo ino zaničavanjom odmetava.

c. Od stireh v' nebo kričecih grehov.

Pit. Kaj se imenujejo stirje v' nebo kričeci grehi?

Odg. Stirje v' nebo kričeci grehi se imenujejo:

1. Naprejvzeto ludomorstvo. b)
2. Mutasti ali Sodomski greh. c)
3. Texavenje sirót, vdov ino brezstaršnih. d)
4. Zaderhanje ali odterganje sluxebnikom ino delavcom slišne plače. e)

Pit. Zakaj se imenujejo toti grehi v' nebo kričeci grehi?

Odg. Toti grehi se v' nebo kričeci grehi zato imenujejo:

b) Gospod je Kajni rekel: Kaj si vquinil: Kervni glas twojega brata kriči 'z zemle k' meni. Gen. IV. 10.

c) Gospod je rekел: Hudočinenje Sodomitanov ino Gomorcov je veliko postalo, tak, da k' meni za odserdenje kriči. XVIII. 20.

d) Jeli ne tečejo slojze vdovam po lici dol, ino jeli ne ide njihovo kričanje proti tistem, keri jim nje iztiskava? One stopijo 'z lica gor do neba, ino Gospod, keri se oprostil dá, na tem ne bøde imel dopadnenja. Sir. XXXV. 18. 19.

e) Glejte, plača delavcov, keri so vam vase njive poskili, plača, kero ste njim odtergali, kriči, ino njihovo kričanje je prislo do vuh Gospoda vseh mnoxin. Jak. V. 4.

1. Da se od vsakega totih grehov vu svetemi pismi, kde je od njih govor, ostro velí, da v' nebo za odserdenje kriqijo.
2. Da je Boxja pravica skos tote grehe celo posebno na kaštiganje primarjana.

d. Od devetluckih grehov.

Pit. Kak se velijo devetéri lucki grehi?

Odg. Devetéri lucki grehi se velijo:

1. Druge k' grehi nagovárjati. f)
2. Drugim k' grehi velévati. g)
3. Drugih grehom dovoliti. h)
4. Druge k' grehi vabiti. i)

f) Eden iz njih pa, z' iménom Kajfas, da je tisto leto predni duhovnik bil, jim je rekel: Vi nikaj ne znate ino ne pomislite, da je za nas bole, ki eden človek za lustvo vmerje, naj se ne pogubi vso lustvo. Joan. XI. 49. 50.

g) David je pisal na Joaba pismo ino jo poslal skoz Urija; v' pismi pa je napisal: Postavi Urija v' potikači tam, kde je naj hujšo, ino ga zapušti, naj bode pobit, ino vmerje. II. kral. XI. 14. 15.

h) Oni, ki ravno so Boxjo pravico spoznali, so le ne razuméli, da so tisti, keri kaj takega, to je, kaj hudega, vqinijo, ino ne samo tisti, keri kaj hudega vqinijo, temoq tudi tisti, keri takim delam svojo dopenjenje davajo, smereti duxni. Rim. I. 32. Savel je dovolil v' njegovo smert. Apost. djanj. VII. 59.

i) Xena je od sada vzela ino jela, ino dala od téga tudi svojemi moxi, keri je tudi jel. Gén. III. 6. Xena jemi je rekla: Jeli ve bog ostal v' tvoji priprosti? Hvali Boga ino vmrli. Job. II. 9. Jereboám je prisel na misel, dva zlata teleta narediti dati, ino jím je rekel: Ne hodte oddzaj veq v' Jetuzalem. Glej Izrael! to so tvoji bogi, keri so té iz Egiptoskega pripelali. III. kral. XII. 28.

5. Drugih grehe hvaliti. j)
6. Drugih grehe zatihnuti. k)
7. Drugih grehov ne kaštigati. l)
8. Drugih grehov se okriviti. m)
9. Drugih grehe zagovarjati. n)

Pit. Kak postanemo luckih grehov krivi?

Odg. Luckih grehov postanemo krivi, či damo zrok, da se od drugih vquinijo, ali ne popustijo.

Pit. Zakaj smo duxni, hudo, kde mogoče, pokončati?

Odg. Duxni smo, hudo, kde mogoče pokončati:

j) Gorje vam, keri hudo delate, ino to, kaj je dobro, hudo imenujete; keri imáte temo za svetlóbo, ino svetlóbo za temo. Izaia. V. 20. Gospod Bog to reče: Gorje tim, ki delajo blazinke pod lakéte, ino blazine pod glavo mladih ino starih, naj bi duše vlovili. Eze-hiel XIII. 18.

k) Glej zgodbe s' Pilatom. Mat. XXVII.

l) Ino njegov oqa ga je zato nikoli ne pokastigal ino rekел: Zakaj si to vquinil? III. kral. I. 6. Jas bom njegove naslednike kastigal, ino za greha volo pokončal; kajti znal je, da njegovi sini pohujšanje davajo, ino jih je ne pokastigal. I. kral. III. 23.

m) Baltazar, kral je pripravil svojim naj višesim moxom, kerih je jezero bilo, veliko večérjo, ino vsaki je pil po svoji starosti. Kda je on xe pijan bil, je velel, naj bi se zlate ino sreberne posode prinesle, kere je njegov oqa is cirkve v' Jeruzalemi odpelal, naj bi kral ino njegovi naj višesi moxi, ino njegova xena iz njih pili. Dan. V. 1. 2.

n) Obá, tak dobro tisti, keri brezboxnega zagovarja, kak tudi tisti, keri praviqnegra preklinja, sta pred Gospodom gerdóba. Prisl. XVII. 15.

1. Iz duxne lubavi proti Bogi, kerì se skoz greh razxáli.
2. Iz lubavi proti blixnemì, kerì se skoz greh kvarí.
3. Tudi veçkrat iz duxnosti naæega stana.

III. D E L.

OD DOBRO - VÍNENJA.

Pit. Kak se velí drugi dél Kerganske pravice?

Odg. Drugi dél Kerganske pravice se velí:
Delaj dobro.^{o)}

Pit. Kaj je dobro?

Odg. Dobro je, kaj se Boxjim zapovedam priméri.

Pit. Kaj se priméri Boxjim zapovedam?

Odg. Boxjim zapovedam se le kreposti ino
dobre dela primérijo.

Pit. Kaj je Kerganska krepost?

Odg. Kerganska krepost obqinski, je dár,
kerega nám Bog s' posveçého milostjo v' dušo
vléje, naj bi naæo volo k' takim delam priprá-
vil, kere se Jezu Kristovim zapovedam primé-
rijo, ino veçnega xivlenja vredne postanejo. p)

Pit. Kelikotére so kreposti, kere imá Krist-
ján opravlati?

Odg. Kreposti, kere imá Kristján opravlati, so
dvojne: 1. Boxje, ino 2. zaderxavanske kreposti.

^{o)} Oberni se od hudega, ino delaj dobro. Ps. XXXIII. 15.

^{p)} Bog je, kerì v' vas obojno, volenje ino dopunenje po-
svójemi dopadnenji opravla. Filip. II. 13.

§. 1. Od Boxjih krepsti.

Pit. Kaj so Boxje krepsti?

Odg. Boxje krepsti so tiste, kere ravno Bo-
ga za svoj zrok imájo.

Pit. Keliko je Boxjih krepsti?

Odg. Boxje krepsti so tri: Vera, vupanje
ino lubav. r)

Pit. Jeli je človek duxen Boxje krepsti več-
krat obuditi?

Odg. Človek je pod smernim grehom duxen,
Boxje krepsti večkrat obuditi:

1. Kak hitro k' svojemi razumi pride.
2. Večkrat vu svojemi xivlenji.
3. Ob časi silnih skušav proti Boxjim krepo-
stam.
4. V' nevarnosti xivlenja ino na smertni posteli.

Pit. Kak se obudí vera?

Odg. Vera se kratko tak obudí:

Verjem na té, resniqni, trojno-edini Bog:
Oča, Sin ino Sveti Duh. Verjem ino spoznam
vse, kaj je Jezus Kristus vuçil, kaj so apostoli
oznanuvali, ino kaj nam sveta Rimska-Katols-
ka cirkva verjeti zapové. To vse verjem, da
si ti, o Bog, to vse razodel, keri si večna res-
nica ino neskončana mudrost. O Bog! poterdi
mojo vero.

Pit. Kak se obudí vupanje?

^{*)} Ostanejo pa tote tri: Vera, vupanje ino lubav; lu-
bav pa je med njimi naj večja. I. Kor. XIII, 13.

Odg. Vupanje se kratko tak obudi:

Vupam na tvojo neskončano dobroto ino milost, o Bog! da boš mi skoz neskončane zaslubne tvojega edino-rojenega Sina Jezu-Krista v' totemi xivlenji pravo pokóro ino odruženje vseh mojih grehov dal, po smerti pa včno zveličanje podelil, tebe od oblijuja do oblijuja gledati, lubiti, ino brez konca se vivoti. Vupam tudi od tebe potrebne pomoči, vse to dosegnuti, da si ti nje meni občunal, ker si vsegamočni, zvesti, neskončano dobrotlivi ino milostivni. O Bog! poterdi mojo vupanje,

Pit. Kak se obudi lubav?

Odg. Lubav se kratko tak obudi:

O moj Bog! lubim te iz celega serca, da si naj višega, vse časti ino lubavi naj vrednega dobrota. Ravno zatega volo mè xalostijo vsi moji grehi, da sem tebe, mojega naj boljega. Oqéta, razxalil. Zvesto si naprej vzemen, vseh grehov ino grešnih prilik se ogibati, ino nikoli več proti tvoji sveti voli xiveti. O Bog! poterdi mojo naprejvzetje,

§. 2. Od zaderxávanskih kreposti.

Pit. Kaj so zaderxávanske kreposti?

Odg. Zaderxávanske kreposti so tiste, skos kere se Keršansko zaderxávanje tak ravna, da se Bogi dopádne.

Pit. Keliko je med zaderxávanskimi krepstami prednih kreposti?

Odg. Prednih kreposti med zaderxávanskimi krepostami je četero:

1. Mudrost.
2. Treznost.
3. Pravica.
4. Močnost.

Pit. Kaj je Keršanska mudrost?

Odg. Keršanska mudrost, je krepst, skoz kero si Kristjáni na dušno zveličanje dobre pomóči izvolujejo ino zderxávajo, ino vse odstavlajo, kaj bi nje od dosegnenja dušnega zveličanja znalo odderxávati.

Pit. Kaj je Keršanska treznost?

Odg. Keršanska treznost je krepst, kera ixele k' grehi vu Kristjanih odvráça, ino jím dovoluje, posvetnih dobrót se le po meri vxivati.

Pit. Kaj je Keršanska pravica?

Odg. Keršanska pravica je krepst, skos kero Kristjani to spunijo, kaj so Bogi ino blixnimi duxni.

Pit. Kaj je Keršanska močnost?

Odg. Keršanska močnost je krepst, skos kero Kristjani, verh vsih protivnosti, iz lubavi proti Bogi vse, kaj je dobro, spoqínjajo ino opravlajo, ino tudi rajsi vse preterpijo, tudi celo svojo blago, glesovo ino xivlenje zgubijo, kak pa kaj včiniti, kaj bi proti Boxjim zapovedam bilo.

Pit. Kere kreposti so sedmim glavnim grehom protipostavlene?

Odg. Sedmim glavnim grehom so tote kreposti protipostavlene:

1. Ponixnost gizdosti. s)
2. Radodarnost skoposti. 8)
3. Tistost neqistosti. z)
4. Lubav nevošlivosti. x)
5. Treznost lakoti. t)
6. Poterpljenje sovraxtvi. u)
7. Marnost v' dobrih rečah nemarnosti. v)

Pit. Kaj je Keršanska ponixnost?

Odg. Keršanska ponixnost je krepost, skos kero sami od sebe ino naših lastnosti dostojo mislimo, nikak pa, liki gizdavci qinijo, samo na naše lastne prednosti ne gledamo, ino se zato tudi na hvalo ne povisavamo, temo q dosta več naše slabosti ino zablode spoznávamo ino se zato ponixavamo.

Pit. Kaj je Keršanska radodarnost?

- s) Gizdayim se Bog protipostávi, ponixnim pa dá svojo milost. I. Petr. V. 5.
- 8) Davajte, ino davalo bode se tudi vam. Luk. VI. 38.
- z) Tisti so tisti, keri so se z xenskami ne vtépli. Razod. Joan. XIV. 4.
- x) Duhov sad pa je lubav, veselje, mir, poterpljenje, priatelstvo, dobrotlivost, dugovanje, krotkost. Gal. V. 22. 23. Glej Jonatov priklad proti Davidi, I. kral. XVIII. ino XXIII.
- t) Straxajmo ino bodmo trezni. I. Tes. V. 6. Glej priklad treh blapiqov, keri so kralovske jedi zaverigli ino z' zoqivo dovolni bili. Dan. I.
- u) Sad Duha je poterpljenje ino krotkost. Gal. V. 22. 23. Glej priklad Davida proti Semeji. II. kral. XVI.
- v) Bodte goréci v' duhi. Rim. XII. 11.

Odg. Keršanska radosť je krepota, kero skaxujemo, už potrebnim ľudom, keliko zmoremo, od našega premoxenia radi dare davamo.

Pit. Kaj je Keršanska čistota?

Odg. Keršanska čistota je krepota, kero skozi odderxavanje všich nedopuštenih mesních nasladností v' mislah, xelah, besedah ino delah opravljamo.

Pit. Kaj je Keršanska lubava?

Odg. Keršanska lubava je krepota, skozi kero se nad dobroto našega blixného veselímo, ino že njegovo dobroto povigavamo.

Pit. Kaj je Keršanska treznosť?

Odg. Keršanska treznosť je krepota, skozi kero se premérni jedi ino pitvi proti stavimo, ino se hrane ino pitja le po meri vychívamo.

Pit. Kaj je Keršansko poterplenie?

Odg. Keršansko poterplenie je krepota, skozi kero nedloge s' priprávanjom v' Boxjo volo prenašamo.

Pit. Kaj je Keršanska marnosť v' dobrých delach?

Odg. Keršanska marnosť v' dobrých delach je krepota, kero vedou davamo, už smo skerbni, všechníti, kaj Boga ino našo dušno zdravje dojde.

§. 3. Od tega, kaj že več k' Keršanskí pravici sliši.

Pit. Kaj že sliši več k' Keršanskí pravici?

Odg. K' Keršanskí pravici že slišijo tudi duxnosti, kere nám je Jezus Kristus posébno narúčil,

Pit. Kere so tote od Jezu - Krista nám posébno naročene duxnosti?

Odg. Tote od Jezu - Krista nám posébno naročene duxnosti so:

1. Pred vsimi rečami Boxjo králestvo ino njego - vo pravico iskati.
2. Sebe samega zatajati. a)
3. Svoj krix nositi. b)
4. Kristusa nasleduvati. c)
5. Krotek ino poníxen biti. d)
6. Sovraxnike lubiti, tistim, ki se nad vami serdijo, dobro živiti, za tiste moliti, ker so has xalijo ino pregaňajo. e)

§. 4. Od osmih zveličenih kreposti.

Pit. Kaj se dalek' Kersanski pravici slíši?

Odg. K' Kersanski pravici se tudi tistih osem

u) Iste opervi pri Boxjo králestvo ino njegovo pravico. Mat. VI. 33.

a) Kristus od tistih, keri cejo njegovi popuni nasledovniki biti, terja. Mat. XVI. 24 ino Luk. IX. 23. Či mè kdo qé nasleduvati, se sám zatájaj,

b) nosi svoj krix,

c) ino mè nasleduvaj.

d) Vzemte moj jarem na se, ino se od mene vupte da sem krotek, ino ponixen serca. Mat. XI. 29.

e) Lubte vase sovraxnike, qinte dobro tistim, ki se nad vami serdijo, ino molte za tiste, keri vas pregaňajo ino hudo ogovárjajo, da naj bote otroki vasega nebeskega Oqéta, keri svojo sunce krez dobre ino hude da iztakati, ino krez praviqe ino nepraviqe dex iti. Mat. V. 44. 45.

- jako imenitnih krepotij sliši, kere je Kristus naš Gospod na gori vujil, f) ino za njih volo človeki zveličanje obēčal. One se velijo:
1. Blaxeni so sirote v' duhi; kajti njihovo je nebeško kraljestvo.
 2. Blaxeni so krotki; kajti zemlo bodo posedeli.
 3. Blaxeni so, keri se xalostijo; kajti oni bodo razveseleni.
 4. Blaxeni so, keri gladijo ino xejajo za pravico; kajti oni bodo nasiteni.
 5. Blaxeni so milostivni; kajti oni bodo milost dosegnuli.
 6. Blaxeni so uistega serca; kajti oni bodo Baga gledali.
 7. Blaxeni so mirni; kajti Boxji otroki bodo imenuvani.
 8. Blaxeni so, keri za pravice volo preganjanje terpijo; kajti njihovo je nebeško kraljestvo.

§. 5. Od dobrih del ino njihovih zaslub.

Od dobrih del obuinski.

Pit. Kaj so dobre dela?

Odg. Dobre dela, med Kristjani, so opravila, kere se Bogi dopadnejo, lloveki pa, ki je opravila, na zasluxenje pridejo.

Pit. Jeli so dobre dela k' zveličanji potrebne?

Odg. Dobre dela so k' zveličanji potrebne;

kajti vera brez dobrih d  l je mertva. g)

Pit. Kaj si zasluximo skos dobre dela?

Odg. Skoz dobre dela si od Boga zasluximo pomnoxenje posve  e milosti, večno ino časno plačo, kero je Bog is same milosti tistim obeqal, ki dobro delajo. h)

Pit. Jeli zn   ulovek dobre dela is svojih lastnih mo  i opravlati?

Odg. Dobrih d  l, kere so k' zveliqanji potrébe, ino n  am pri Bogi na zasluxenje prídejo, ulovek ne zmore is svojih lastnih mo  i, temoq le s' pripomoqjo Boxje milosti opravlati. i)

Pit. Kak se morejo dobre dela opravlati?

Odg. Dobre dela, kere si pri Bogi večno xivlenje zasluxiti   ejo, se morejo opravlati:

1. Vu stani Boxje milosti.
2. Radovolno.
3. Ne samo iz n  avnih ali praznih zrokov, temoq posébno zavolo Boga.

Od dobrih d  l zoseb.

Pit. Kere so naj imenitnéše dobre dela?

Odg. Naj imenitnéše dobre dela so:

g) Rayno kak je telo brez duše mertvo, tak je tudi vera brez del mertva. Jak. II. 26.

h) Praviqni p   bodo na veke xiveli, ino njihova plača je pri Gospodi. Naj vise si Gospod bode na nje tudi skerb imél. Zato bodo veliqestno kralestvo ino jako lepi venec iz Gospodove roke dobili. Mudr. V. 16. 17.

i) Bog je, keri vu vas obojno, volenje ino dupunjenje po svojem dopadnenji opravla. Filip. II. 13. Ne kak da bi mi kaj od sebe, kak od samsebe mislit   zmogli; temoq naxo premoxenje je od Boga. II. Kor. III. 5.

1. Molítba. j)

2. Post. k)

3. Milodár. l)

Pit. Zakaj se molítba, post ino milodár ve-
líjo naj imenitnese dobre dela?

Odg. Molítba, post ino milodár se velíjo naj
imenitnese dobre dela zato, da se vse, kaj koli
dobrega ino zasluxenega vqiniti zmoremo, v' to-
tih treh delah zapadne.

Pit. Kaj razumimo skoz molítbo?

Odg. Skoz molítbo razumimo vse poboxne
opravila, s' kerimi Boga ino njegove svetnike
qastimo.

Pit. Kaj razumimo skos post?

Odg. Skos post ne razumimo samo, si po cirk-
veni zapovedi, ali radovolno jed ino pitje odter-
gati, temoq velí se po svetemi pismi tudi druge
pokorne dela opravlati ino se grehov ogibati.

Pit. Kaj razumimo skoz milodár?

j) Rekel jim je tudi pripodobo, da se vsikdar more mo-
liti ino nikoli ne henjati. Luk. XVII. 1. Molte brez
henjanja. I. Tes. V. 17.

k) Zato velí Gospod: Obernite se k' meni z' vaxim ce-
lim sercom skoz post, joq ino zdihavanje. Joel. II. 12.
Ti pa, kda se postis, pomáxi twojo glavo ino si mij
twojo lice, naj nikak ludjé, temoq le twoj nebeski
Oqa, keri na skrivnem vidi, zná za twoj post; ino
twoj Oqa, keri vse vidi, kaj se skrivno godi, bode
tebi to plaqlal. Mat. VI. 17, 18.

l) Kda milodaruješ, twoja leva roka naj ne zná, kaj
twoja prava vqini, da se naj twoj milodar na skriv-
nem zgodí, ino twoj Oqa, keri vse, kaj je skrivno,
vidi, bode tebi plaqlal. Mat. VI. 3. 4.

Odg. Skoz milodár razumimo vše telne ino duhovne milostivne dela.

Pit. Kere so telne milostivne dela?

Odg. Telne milostivne dela so tote: m)

1. Laqne násititi.
2. Xedne napojiti.
3. Popotnike stanuvati.
4. Nage obleqtí.
5. Betexne obiskavati.
6. Vlovlene odrešiti.
7. Mertve pokápati.

Pit. Kere so duhovne milostivne dela?

Odg. Duhovne milostivne dela so tote:

1. Grešnike pokáratí. n)
 2. Nevedóqe podvuqíti. o)
 3. Dvojéqim na dobro veleći. p)
-

m) Bil sem laqen, ino dali ste mi jesti; bil sem xeden, ino dali ste mi piti; bil sem popotnik, ino vzeli ste mě na stajo; bil sem nagi, ino dali ste mi oblaqilo; bil sem bolén, ino obiskavali ste mě, bil sem vloven, ino hodili ste k' meni. — Resníqno vam povém, kaj ste ednemi iz totih mojih naj měnsih bratov vyuñili, to ste měni vyuñili. Mat. XXV. 35. 36. 40.

n) Qui pá se je tvoj brat nad tobо pregresil, pojdi k' njemi ino jemi to med sobo ino njim samim oponosi. Qui té on slisa, té si tvojega brata pobolsal; qui pá té ne slisa, ye ednega, ali dva vzemi z' sobo, naj se vsa req skoz dva ali tri svedôke poterdi; qui pá totih tudi ne slisa, ga vediti daj cirkvi; qui pá cirkve ne slisa, ga iméj za nevernika. Mat. XVIII. 15. 16. 17.

o) Keri imá milostivnost, tisti vuqi ino opominja, ravno kak pastir svoje ovce. Sirah. XVIII. 13.

p) Qui imáš razum, odgovori tvojemi blixnemi. Sir. V. 14.

4. Xalostne razveseliti. r)
5. Krivico s' poterpljenjom prenastati. s)
6. Tim, ki nas razxalijo, is serca odpustiti. s)
7. Za xive ino mertve Boga moliti. z)

Pit. Kere so Evangelske dobre velenja?

Odg. Evangelske dobre velenja so:

1. Radovolno siromajtvo. x)
2. Večna čistost. t)
3. Stanovitna pokornost pod duhovnim poglavarem. u)

Pit. Zakaj se tote tri reji velijo Evangelske dobre velenja?

Odg. Tote tri reji se velijo Evangelske dobre velenja, da so od Kristusa v' Evangeliji zosenim ludém ne zapovedane, temoč le z' dobrovelenjem naročene.

PR 1-

- r) Ne pozábi jočécih odkaluvali, ino se spravljaj z' xalostnimi. Sir. VII. 38. Ne misli na niedno krivico od tvojega blixnega, ino nikoga ne razxali. Sirah. X. 6.
- s) Či dobro delate, ino dovolno vse terpite, to je Bogi prietno. I. Petr. II. 20.
- s) Odpustite ino odpustilo bode se vam. Luk. VI. 37. Či ludém njihove grehe odpustite, bode vam vas nebeski Oqa vase hudoqine tudi odpustil. Či pa vi ludém ne odpustite, vam vas Oqa vasih grehov tudi ne bode odpustil. Mat. VI. 14. 15. Oqa! odpusti jim, kajti ne znajo, kaj delajo. Luk. XXIII. 34.
- z) Molte eden za drugega, naj bote zveličani. Jak. V. 16.
- x) Jezus jemi je rekел: Či popun biti qéš, pojdi, predaj, kaj imás, ino razdavaj vse sirotam, tak bos imél blago v' nebesah; nató pridi, ino mè nasleduvaj. Mat. XIX. 11.
- t) Znajdejo se obrezani, keri so se xe iz maternega tela tak narodili; znajdejo se obrezani, keri so od ludi nemočni vquinjeni; ino znajdejo se obrezani, keri so se sami za nebeskega kralestva volo obrezali. Kdo zmore to razumeti, naj razumi. Mat. XIX. 12.
- u) Či mè kdo qé nasleduváti, se sam zatajaj, nosi svoj krix, ino pojdi za meno. Mat. XVI. 24.

P R I S T A V A.

OD 8TIREH POSLEDNIH REČI.

Pit. Kere so 8tiri posledne reči?

Odg. 8tiri posledne reči so: Smert, sodba, pekel ino nebo,

a. O d s m e r t i.

Pit. Kaj je smert?

Odg. Smert je lojenje duše od tela.

Pit. Jeli morejo vsi ludjé vmréti?

Odg. Vsi ludjé morejo vmréti. v)

Pit. Odkod príde, da morejo vsi ludjé vmréti?

Odg. Da morejo vsi ludjé vmréti, príde od greha, kerega je Adam v' raji vynil.

Pit. Kaj bi z' nami bilo, či bi se Adam ne bi bil pregresil?

Odg. Či bi se Adam ne bi bil pregresil, bi mi tudi na teli bili nevmerliví ostáli.

v) Človeki je sporoceno, enkrat vmreti, ino potém sojen biti. Hebr. IX. 27.

Pit. Kaj je kaštiga greha?

Odg. Kaštiga greha je smert. a)

Pit. Jeli nám je znano, kda ino kak bomo vmerli?

Odg. Kda ino kak bomo vmerli, nam je neznano. a)

Pit. Kaj imamo zato včiniti, da ne znamo, kda ino kak bomo vmerli?

Odg. Da ne znamo, kda ino kak bomo vmerli; zato moremo na smert vseli pripravljeni biti. b)

Pit. Kaka bode smert poboxnih, kaka hudih?

Odg. Smert poboxnih bode blaxena, c) smert hudih pa presilno nesrečna. d)

b. Od sodbe.

Pit. Kaj je od sodbe zapomniti?

Odg. Od sodbe je zapomniti, da bode Jezus

a) Ravno kak je prisel greh skoz ednega človeka na točti svet, tak je prisla tudi smert na vse ljudi skoz tiste, v kerimi so se vsi pregrezili. Rim. 5. 12. Gresna plača je smert. Rim. VI. 23.

a) Človek svojega konca ne zná; temoč kak se ribe z' vodico ino vtiči z' zanjkami lovijo, tak se ludje skoz tjas nesreče, ki naglo nad njem pride, zapletejo. Pred. IX. 12. Zato straxajte; kajti ne znate dneva, ne ure. Mat. XXV. 13.

b) Zato straxajte; kajti ne znate, ob keri vuri bode vax Gospod prisel — zato bodte tudi pripravljeni; kajti človečji Sin bode prisel ob vuri, kera vam je neznána. Mat. XXIV. 42. 44.

c) Smert svetnikov je pred Gospodovim obliujom draga. Psalm. CXV. 15. Glej Lazarov priklad. Luk. XVI. 22.

d) Smert gresnikov je silno texavna. Psalm. XXXIII. 22. Glej priklad brezboxnega bogatca. Luk. XVI. 22. i. t. d.

duso vsakega človeka xe k' časi po smerti posébno, e) na konci sveta pa vse ludí vkup z' telom ino dušo obsodil. f)

Pit. Kak bode Jezus vsakega človeka obsodil?

Odg. Jezus bode vsakega človeka po njegovih mišlah, besedah ino delah obsodil. Dobro bode plačal; hudo pokastigal. g)

Pit. Kaj bode se po dokončani posébni ino tudi občinski sodbi izreklo?

Odg. Po dokončani posebni sodbi, k' časi po naši smerti bode se nam izreklo, kaj smo si zasluxili na duži; po občinski sodbi na konci sveta pa tudi, kaj se imá z' našim telom zgoditi.

Pit. Kam bode se naša duša vu posebni sodbi k' časi po smerti obsodila?

Odg. Vu posebni sodbi k' časi po smerti bode se naša duša, ali v' očišenje ali v' pekel obsodila, ali pa v' nebo vzela.

Pit. Kaj je očišenje?

Odg. Očišenje je strán, kde duše časne kaztige za tiste grehe terpijo, kerih so se v' xivlenji ne spokorile.

e) Človeki je sporočeno enkrat vrneti ino potém sojen biti. Hebr. IX. 27.

f) Mi vsi moremo pred Kristusovo sodnico nazóčni biti, naj bode vsaki dosegnul potém, kak je vu svojimi lastnemi teli dobro ali hudo delal. II. Kor. V. 10.

g) Človečji Sin bode vu veličestvi svojega Očeta prisel ino vsakemi po njegovih delah plačal. Mat. XVI. 27. Ker so dobro delali, bodo na vustanenje večnega xivlenja, ker pa so hudo delali, na vustanenje sodbe naprej prisli. Joan. V. 29.

Pit. Kerih ludi duše bodo se v' očišenje ob-sodile?

Odg. V' očišenje bodo se duše tistih ludi ob-sodile, kere, ki ravno so v' Boxji milosti iz sve-ta preminule, že so za svoje vu xivlenji včinjene grehe Boxji pravíci ne zadosta pokore opravile.

Pit. Kak terpijo duše v' očišenji?

Odg. Duše v' očišenji terpijo posébno skoz to odvise dosta, da je njihovo veliko poxelenje Bo-ga gledati ino se le njega včno vxivati, že ne spunjeno; verh tega že terpijo tudi texáve, ke-re je Boxja pravica za njé izrekla.

Pit. Kak znamo dušam v' očišenji na pomouč priti?

Odg. Dušam v' očišenji znamo na pomouč priti:

1. Naj prejdoq ino naj močnej skoz priporočit-bo svete mese.
2. Skoz molitbo,
3. Skoz druge dobre dela.

Pit. Zakaj smo duxni, dušam v' očišenji pomagati?

Odg. Dušam v' očišenji smo pomagati duxni:

1. Iz občinske lubavne duxnosti.
2. Iz hvalne duxnosti proti pokojnim staršom ino vsim dobrotnikom.

Pit. Jeli znamo, kak dugo duše preminočih v' očišenji morejo ostati?

Odg. Kak dugo duše preminočih v' očišenji ostati morejo, ravno ne znamo; le občinski nám je vedou dano, da tam krajevi ali duxesi čas

zaostanejo, potém, kak so Boga več ali menje razxalile, ino več ali menje pokore v' xivlenji včinile, ali tudi, kak jimi verniki skoz molitbo ino druge dobre dela več ali menje na pomoč pridejo.

c. Od pekla.

Pit. Kaj je pekel.

Odg. Pekel je strán, kde se prekléti večno te-xavijo.

Pit. Kdo pride v' pekel?

Odg. V' pekel pride tisti, keri vu smertnemi grehi vmerje.

Pit. Kake so peklenske texáve?

Odg. Peklenske texáve so take:

1. Prekléti so od Boxjega oblija ino vxivanja na veke zaverxeni. h)
2. Oni bodo terpéli večni ogen, i) večno tem-nico, j) joq ino zobni klepét, k) preveno grí-zépe vestne bolećine, silen strah, ino zadvo-jenje, l) vse, kaj koli se na teli ino duši bo-

h) Pojdite od mene, vi prekléti! vu večni ogen, keri je vragi ino njegovemi angeli pripravljen. Mat. XXV. 41. Verh tega vsega je med nami ino vami velika prepad, tak, da tisti, keri odcod k' vam priti, ali od tam-dod k' nam prek priti qejo, ne morejo. Luk. XVI. 26.

i) Kde njihov qerv ne vmerje, ino ogen ne vgasne. Mark. IX. 47.

j) Otroki kraljestva bodo v' zvunenjo tempico verxeni. Mat. VIII. 12.

k) Tam bodejoq ino zobni klepét. Mat. XXII. 13.

l) Nihov qerv ne bode vmerel. Izaia. LXVI. 24. Kde njihov qerv ne vmerje. Mark. XIX. 43.

lečega dá domisliti, bodo mogli terpéti, m) večno; to je, oni bodo brez konca, brez vuhanja na oblehkotenje ali odrešenje terpeli. n)

Pit. Kaj more premišlavanje peklenских texáv v' nas uiniti?

Odg. Premišlavanje peklenских texáv more naze serca močno primárjati, da naj grehe odstavljamo, se dopernešenih spokorímo ino za nje zadosta včinimo; strašnost ino dugava peklenских texáv nam dava vedoč, kak silno grozno je v' roke xivega Boga padnuti. o)

d. Od neba.

Pit. Kaj je nebo?

Odg. Nebo je naj blaxenego stanišče svetnikov, kde se Bog svojim zvestim sluxebnikom od oblijja do oblijja razodéva, ino skos to na njih njihovo neskončano veliko plačo spuni.

Pit. Kdo pride v' nebo?

Odg. V' nebo pride tisti, keri je v' Boxji milosti vmerel, p) ino tudi tisti, keri se je dopernešenih grehov ali v' tatemi ali drugemi xivljenji spokotil.

m) Bogati mox se toxi: Jas terpím veliko texávo v' temi plaméni. Luk. XVI. 24. Vse bolezine bodo ga prevzéle. Job. XX. 22.

n) Toti bodo z' pogublenjom od Gospodovega oblijja ino od veličestva njegove oblasti pokastigani. II. Tes. I. 9.

o) Strašno je v' roke xivega Boga padnuti. Hebr. X. 31.

p) Kdo bode do konca stalen, bode se zveličal. Mat. X. 22.

Pit. Kako je nebesko vesélje?

Odg. Nebesko vesélje je, ne dopovedati, kak veliko. r)

Pit. V' temi obstojí nebesko vesélje?

Odg. Nebesko vesélje obstojí v' téma:

1. Izvoleni bodo Boga od obliju do obliju popuno ino na veke gledali, lubili ino se njega vxivali. s)
2. Izvoleni bodo vse, kaj je koli dobrega zmisliti, na teli ino duši večno imeli. s)
3. Izvoleni bodo vsih, tudi naj menseh xalosti, vsikdar oslobodeni. z)

Pit. Jeli se znajdejo neki stopaji, ali poviganí kraji nebeskega vesélja?

r) Niedno noko je ne vidilo, niedno vuhu ne sligalo, v' niednega človeka serce ne prislo, kaj je Bog tim pravil, ki ga lubijo. I. Kor. II. 9. Te bomo Boga od oblija do oblija gledali. Zdaj spoznam Boga nepopuno; tě pa bom ga spoznal, kak sem jas od njega spoznan. I. Kor. XIII. 12.

s) Mi znamo, da bomo Bogi, kda bode se razodél, pri podobni; kajti vidili bomo ga, kaki je. I. Joan. III. 1.

s) Blagoslavljen bodi Bog, Oqa našega Gospoda Jezus Krista, keri nas je po svoji veliki milosti skos vustanenje Jezu - Krista od mrtvih, na xivo vupanje prerodil, naj bomo k' tistemi nespérhlivemi, nemadenemi ino neobledlivemi dobički prisli, keri vam je v' ne besah pripravljen. I. Petr. I. 3. 4.

z) Jagne, kero je na sredi sela, bode nje lađalo ino nje k' xivemi vodenimi studenci pripelalo; ino Bog bode vse slojze iz njihovih oqi zbrisal. Razod. VII. 17. Bog bode vse slojze iz njihovih oqi brisal, ino smerti ne bode veq; ino tak tudi ne bode veq, ne xalosti, ne žazavanja, ne bolečine; kajti, kaj je prejdoč bilo, je preminulo. Razod. XXI. 4.

Odg. Znajdejo se stopáji, ali povisani kraji nebeskega vesélja; kdo je več dobrege včinil, bode v' nebi tudi več plačan. x)

Pit. Kaj nas premislavanje nebeskega vesélja vučí?

Odg. Premislavanje nebeskega vesélja nas vučí:

1. Naj vse krixe ino terpljenje dovolno prenaza-
mo, da je texáva totega časa nikaj ne proti
veličestvi, kero se nam bode v' nebi razodélo. t)
2. Da se vso posvetno vesélje nebeskemi vesélji
nikak ne dá pripodobiti.

x) Kdo redko seja, bode tudi redko xnjel; kdo pa obil-
no seja, bode tudi obilno xnjel. II. Kor. IX. 6. Dru-
gi bliskét je na sunci, drugi na meseci, ino drugi na
zvezdah, ino tudi zvezde so v' bliskéti med sobo ra-
zložene. Tak bode tudi vu od mertvih-vstanenji. Telo
bode v' nesperhlivosti pa gorstanilo. I. Kor. XV. 41. 42.
t) Jás mislim, terpljenje totega časa se pridočemí veli-
čestvi, kero bode v' nas razodéto, nikak ne dá pri-
podobiti. Rim. VIII. 18.

NATISK IN PAPIR
OD ANDRAŠA LAJKAMA V GRADCI.